

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 144

Poznań, czwartek dnia 27 marca 1930

Rok XXV

Minister Zaleski o stosunku Polski do Niemiec

W Polsce „niema czasu“ na obrady parlamentu, więc z przemówieniem w sprawie traktatu handlowego polsko-niemieckiego i polsko-niemieckiej umowy likwidacyjnej minister spraw zagranicznych p. Zaleski wystąpił na bankiecie Towarzystwa Badań Zagadnień Międzynarodowych.

Sprawę traktatu handlowego omawiamy w cyklu artykułów specjalnych. O umowie likwidacyjnej pisaliśmy wiele i powrócimy do niej szczegółowo, gdy aktualną stanie się jej ratyfikacja, czego „sanacja“ jednakowoż nie zdoła dokonać bez parlamentu. Dziś zwrócimy uwagę tylko na kilka momentów przemówienia p. Zaleskiego.

Minister spraw zagranicznych powiada, że, jeżeli się chciało likwidować, należało to uczynić szybciej. To słusznie. Dużo o tem pisaliśmy różnemi czasami, ale stwierdziliśmy niemniej, że, gdy prof. Winiarski przeprowadzał dzieło likwidacji w przyspieszonym tempie, to akcja jego została sparaliżowana właśnie przez ministrów spraw zagranicznych: najpierw p. Skrzyńskiego, potem p. Zaleskiego; prof. Winiarski został wprost usunięty, by dzieło likwidacji nie mogło być dokonane.

Plaidoyer ministra spraw zagranicznych idzie przedewszystkiem po linii przedstawienia obiektu rezygnacji polskiej w możliwie skromnych rozmiarach, a więc tylko 23 tys. hektarów, przy czem p. Zaleski zaznacza, że z tego udało się Polskiemu Bankowi Rolnemu wykupić z wolnej ręki 13 tys. hektarów. Fakt ten ostatni przejmie wszystkich zadowoleniem; ale niezależnie od tego stwierdzić musimy, że nietylko źródła niemieckie, ale także polskie czynniki, które z likwidacją miały bezpośrednio do czynienia, podają zgodnie liczbę nie na 23, lecz na 50 tys. hektarów.

Minister Zaleski broni dalej rezygnacji z prawa likwidacji tem, że właściciele odnośnych obiektów zwrócili się do Ligi Narodów, twierdząc, że przysługuje im rzekomo obywatelstwo polskie. Ale to nie nowego. Mimo to przed pp. Skrzyńskim i Zaleskim likwidację przeprowadzano.

Przy sprawie osad, stworzonych przez pruską Komisję Kolonizacyjną, minister spraw zagranicznych powołuje się znowu na opinię komisji Rady Ligi Narodów, że Polska nie powinna z prawa odkupu korzystać dla celów polityki anty-niemieckiej. Na to odpowiadamy, że rząd, który chce, umie takie sprawy załatwiać, tembardziej, że to jest wewnętrzna sprawa państwa polskiego, że chodzi o polskich obywateli.

I tu dochodzimy do zarzutu najcięższego: p. Zaleski słusznie podkreśla, że państwo polskie nie może dopuścić do zewnętrznej ingerencji w swoje stosunki wewnętrzne, a jednak rezygnacja polska z prawa odkupu kolonij stanowi część integralną umowy z obcym mocarstwem. I Niemcy z tego szczególnie triumfują.

Dodać należy, że również w sprawie

P. Jan Piłsudski rozpoczął narady z przedstawicielami stronnictw

Klub Narodowy odmówił udziału w naradach — Poseł Winiarski u marsz. Daszyńskiego — W kołach politycznych jest przekonanie, że Jan Piłsudski utworzy gabinet

Warszawa, 27. 3. (Tel. wł.) Dzisiaj rano desygnowany na premiera poseł Jan Piłsudski rozpoczął narady z przedstawicielami stronnictw. Przyjął naprzód posła Waszkiewicza z N. P. R. lewicy, następnie posła M. Malinowskiego z B. B. S. O godz. 13,30 wyjechali do Belwederu, gdzie poseł Piłsudski odbywa konferencje — przedstawiciele „centrolewu“ Niedziałkowski, Dębski i Róg. Sekretarjat „Klubu Narodowego“ wystosował następujące pismo:

„Do Sekretarjatu Prezydium Rady Ministrów na ręce W. Pana Porucznika Karczewskiego.

W odpowiedzi na telefoniczne zaproszenie na konferencje prezesa Klubu Narodowego p. posła Rybarskiego przez posła Jana Piłsudskiego, któremu p. Prezydent Rzeczypospolitej powierzył utworzenie rządu, mam zaszczyt zakomunikować następującą odpowiedź:

„Prezes Klubu Narodowego dziękuje uprzejmie za zaproszenie. Stanowisko polityczne Klubu Narodowego jest znane. Zostało ono określone w sposób jasny zarówno podczas poprzedniego jak i obecnego przesilenia gabinetowego. Klub Narodowy nie chce nawet o godzinę przedłużać przewlekającego przesilenia, a uważając proponowaną konferencje za zbyteczną, udziału w niej nie weźmie. Łączę wyrazy szacunku i poważania.

Sekretarz parlamentarnego Klubu Narodowego. N. Kozłowski“.

Osoby, które były już przyjęte przez p. Jana Piłsudskiego wyniosły wrażenie, że p. Jan Piłsudski żywi głębokie przekonanie, iż w piątek gabinet sformuje. Kursują pogłoski, jakoby do gabinetu nie miał wchodzić marsz. Józef Piłsudski i miał ograniczyć swoją działalność tylko do Generalnego Inspektoratu Armji. Wydaje się to dość nieprawdopodobne. Rejestrujemy jednakże te pogłoski jako znamienne. (w)

Warszawa, 27. 3. (Tel. wł.)

osad, stworzonych przez pruską Komisję Kolonizacyjną, minister stosuje taktykę pomniejszania sprawy, twierdząc, że w przeszłości Polska tylko w nielicznych rzekomo wypadkach skorzystała z prawa odkupu. Otóż i ta liczba jest już dawno ustalona przez źródła zarówno niemieckie, jak fachowe polskie, na 450 obiektów. A przecież teraz właśnie owi koloniści zbliżają się do starszego wieku i mnoży się sposobność wykupienia osad z okazji śmierci kolonistów.

Ostatnie ustępy przemówienia ministra Zaleskiego są pięknie napisane, a z tem, co mówi on o nietykalności terytorjum polskiego i odrzucaniu wszelkich pretensyj do nas, choćby „pokojowych“, zsolidaryzuje się każdy Polak. Ale to jedna strona medalu.

Drugą stroną — to realne dążenia całego narodu niemieckiego, godzące w nasze ziemie zachodnie, a tem samem w niepodległość całej Rzeczypospolitej. Kto na te rzeczy nie ma oczu otwartych i z nich nie wysnuwa wniosków praktycznych, ten buduje zamki na lodzie.

Jako realną ilustrację „przyjaznych“ dążeń niemieckich, i to dążeń liberalnego odłamu społeczeństwa niemieckiego, przytoczamy głos wybitnego publicy-

Wiceprezes Klubu Narodowego poseł Winiarski udał się dzisiaj rano do marsz. Daszyńskiego i przedstawił mu konieczność możliwie jaknajszybszego zwołania posiedzenia Sejmu. Zdaniem Klubu Narodowego zwołanie to jest konieczne dla załatwienia nie tylko poprawek Senatu do budżetu, ale także szeregu innych spraw, a w szczególności kredytów dodatkowych na rok 1927/28, na których załatwieniu czeka od 9 miesięcy Trybunał Stanu.

Poseł Winiarski oświadczył, że kraj wysłał swoich przedstawicieli do Sejmu aby m. i. pilnowali praworządności w gospodarowaniu funduszami, na które się składa cały kraj. Miałby on słuszną pretensje do Sejmu, gdyby się uchylił od spełnienia tego obowiązku w tym kierunku.

Marsz. Daszyński oświadczył, że zamierza zwołać posiedzenie Sejmu na sobotę, gdyż wcześniej ze względów technicznych jest to niemożliwe.

W sprawie kredytów dodatkowych na rok 1927/28 biuro Sejmu nie otrzymało dotąd sprawozdania komisji budżetowej a zatem sprawa ta nie będzie figurowała na porządku obrad sobotniego posiedzenia.

W ten sposób okazało się, że taktyka stosowana przez lewicę wobec p. Bartla a polegająca na odsuwaniu spraw dla rządu nieprzyjemnych i w tym wypadku dała ujemne rezultaty. Klub Narodowy w sprawie porządku obrad posiedzenia sobotniego podejmie jeszcze dalsze kroki. (w)

Warszawa, 27. 3. (Tel. wł.) Konferencja centrolewu trwała przeszło pół godziny. Poseł Piłsudski oświadczył, że dąży do współpracy między Sejmem a rządem, a jeżeli nie będzie warunków tej współpracy, to jego zdaniem Sejm powinien być rozwiązany i przeprowadzone nowe uciążliwe wybory.

W kołach politycznych utwierdza się przekonanie, że Jan Piłsudski utworzy gabinet. (w)

niemieckiego Oertzena w berlińskiej wolnomyślniej „Vissische Ztg.“ Bieg jego myśli jest następujący:

Sprawa granic wschodnich jest w Polsce uważana za rozwiązana, lecz w Niemczech nie. Niemcy ustawicznie dążą do rewizji. Jakież mają drogi obrać obecnie w tem dążeniu? Drogę wojny nie, bo wszakże zarówno Niemcy, jak i Polska podpisały pakt Kellogga. O dyskusji z Polską na ten temat nie może być mowy, wobec tego, że oficjalni przedstawiciele Polski oświadczają zawsze, że rewizja granic oznacza wojnę. Wysuwanie więc tej kwestji przed forum międzynarodowym byłoby bezcelowe. Pozostaje zatem narazie droga propagandy w całym świecie, że dla Niemiec obecne status quo na wschodzie jest niemożliwe, ustawiczne ukazywanie światu, że niemożliwość konsolidacji stosunków na wschodzie Europy nie jest winą Niemiec, lecz Polski. Jeżeli raz atmosfera taka będzie wytworzona, uda się niewątpliwie pewnego dnia wyzyskać polityczną konstelację światową na korzyść niemieckiej polityki wschodniej. Dlatego też leży po linii powyższej polityki niemieckiej jak najlepsze ukształtowanie się w tym kierunku. Tym sposobem bowiem przygotowuje się teren do późniejszego ostatecznego uregulowania.

P. Oertzen jest szczerzy. Stwierdza to, co się w rzeczywistości dzieje. Tyl-

ko w Polsce są ludzie, którzy tej prawdy nie chcą widzieć.

A teraz drugi przykład — z innego odcinka: paryska „La République“, naczelny organ radykałów, pisze: „Niepodległość Polski nie ulega żadnej wątpliwości, ale, jeżeli Polska okupi porozumienie z Niemcami przez pewne ustępstwa, to zapewni sobie bezpieczeństwo i spokój itd.“

Jakimi to „ustępstwami“ ma Polska — według rady sojuszniczego organu — „okupić porozumienie z Niemcami“? Czy mają to być niedomówione „ustępstwa“ terytorjalne?

W tej materji minister Zaleski powiada słusznie: nigdy! Ale nie godzi mi się z nim zgoda, jeżeli chodzi o zagadnienie, jak to wielkie „i święte“ dla każdego Polaka „nigdy“ należy realnie obwarować, żeby niebezpieczeństwo niemieckie nie zwiększało się, lecz malało z roku na rok.

O usunięcie swoistej dyktatury min. Piłsudskiego

W obozie rządzącym i rządowym zrozumiano wcale nieźle szczególną wyrazistość odpowiedzi, udzielonej marsz. Szymańskiemu przez Klub Narodowy z dnia 21 b. m., mianowicie:

„Trwanie rządów pozornie opartych o przepisy konstytucyjne, a spoczywających w rzeczywistości, oraz wedle wyrażonych oświadczeń ministrów, w ręku p. ministra spraw wojskowych Piłsudskiego jako czynnika rozstrzygającego, pogrąża państwo w dalszy rozstrój. Usunięcie tej swoistej dyktatury jest niezbędnym warunkiem uzdrowienia stosunków w państwie.“

Nie od dzisiaj wiadomo, że taki jest pogląd Stronnictwa Narodowego i Klubu Narodowego. Ale tym razem jest to wyraźne oświadczenie, złożone osobistości, powołanej przez p. Prezydenta Rzplitej do tworzenia rządu, a zatem w ściśle określonych warunkach załatwiania spraw państwowych i w sposobności rzadko tylko się nadarzającej. Z tego względu ma ono większe nawet znaczenie, niż powtarzające się częściej oświadczenia w Sejmie.

Wagę tego oświadczenia uznał i podkreślił, jako wyjątkową, przede wszystkim sam marszałek Senatu Szymański.

Ta sprawa została zatem ściśle powiadzana, ściśle zrozumiana, przez marsz. Szymańskiego ściśle przekazana dalej, gdzie należy, p. min. spraw wojsk. Piłsudskiemu oraz p. Prezydentowi Rzplitej.

W tej sprawie pisze też „Gazeta Polska“:

„Gdyby bowiem stanął on (p. Szymański) przed Sejmem jako premier rządu, w składzie którego znajdowałby się marszałek Piłsudski, to, jak wynika z deklaracji złożonej przez Stronnictwo Narodowe, wystąpiłoby ono z votum nieufności przeciwko temu ostatniemu. Ze p. Szymański zadeklarowałby solidarność z rządem, to nie ulega wątpliwości. Prosta też konsekwencją stanowiska reszty stronnictw opozycyjnych byłoby głosowanie za tym wnioskiem według analogji, jaką widzieliśmy przy sposobności ostatniego przesilenia rządowego.“

Rozmowy p. marszałka Senatu Szymańskiego, jako powołanego przez p. Prezydenta Rzplitej do tworzenia rządu, nie przeszły zatem bezowocnie, bo sedno rzeczy zostało w nich wydatnione dokładnie i na właściwym gruncie załatwiania spraw państwowych. St. Stronński.

Wielbiciel Piłsudskiego do niedawna o obecnej jego działalności

Głos cenatora Wiktora Kulerskiego, wydawcy „Gazety Grudziądzkiej”, wielbiciela doniedawna i osobistego znajomego min. Piłsudskiego, a przeciwnika naszego obozu

Senator Wiktor Kulerski ogłasza w swej „Gazecie Grudziądzkiej” w związku z ostatnim wywiadem min. Piłsudskiego plomienisty artykuł, którego powstanie — z wyjątkiem kilku mniej ważnych ustępów — uważamy sobie za obowiązek obywatelski. Senator Kulerski pisze:

Nie myślę bronić Sejmu, bo Sejm sam się obronił. Jestem przekonany, że Sejm w godny a i mocny sposób odpowie na obrzydliwy artykuł marszałka Piłsudskiego, którego skutki niestety znowu zaciągają w fatalny sposób na losach Polski i jej narodu. Obowiązkiem Sejmu jest przeciwstawić się w zdecydowany sposób temu szkodnictwu a gdyby tego nie uczynił — wtenczas dopiero straciłby istotnie znaczenie i powagę w oczach Narodu. A cały świat musiałby Polskę i jej Naród niżej stawiać niż Meksyk, Liberję, Dahomey, lub inne państwa murzyńskie. Musiałby wątpić nie tylko o jej wielkiem posłannictwie, o jej kulturze i o potrzebie jej istnienia dla świata cywilizowanego.

Mówię o obrzydliwym artykule marszałka Piłsudskiego! Bo jakżeż to, co pisze, inaczej określić? Jeżeli ktoś pisze o rozwalonych spodniach posłów przy ślubowaniu, t. j. przy składaniu przysięgi konstytucyjnie przepisanej, jeżeli pisze o ślubowanych „portkach”, jeżeli pisze — piórem nakładka kał ludzki na łalerz i mówi: „spróbuj” — to jest to obrzydliwością bezprzykładną, na jaką się dotąd żaden mąż stanu w świecie cywilizowanym jeszcze nie zdobył! A cóż powiedzieć o tem, że marszałek Piłsudski pisze, iż do niego przychodzili ludzie, najwidoczniej zaufani, jeżeli dostęp do niego mieli, przychodzili z prośbą o pozwolenie zamordowania takich czy innych polityków.

Jest to wedle mego zdania wysoki iście wschodniej złośliwości, jest to wyskok chyba choroby! Jest to, może nieświadomym, podniecaniem zbrodniczych instynktów, które niewątpliwie istnieją w tych kołach, co to oddawna grożą łamaniem kości i t. d. Bo pewnego dnia te koła gotowe istotnie zabijać, mordować ludzi odmiennych poglądów — i bez pozwolenia marszałka!

Szkody finansowe, gospodarcze obok ogromnych szkód moralnych staną się z powodu najworszego artykułu marszałka Piłsudskiego udziałem Polski. Tak, jak inne występy marszałka Piłsudskiego, tak znowu i ten najnowszy stanie się straszakiem dla kapitału zagranicznego. A przyływ jego jedynie może się przyczynić do złagodzenia, a może i do usunięcia kryzysu gospodarczego, spowodowanego przedewszystkiem przez nadmiar podatków, bezwzględne ich ściąganie, wogóle nieumiejętną pracę na niwie państwowej rządów bebekowskich rządów marsz. Piłsudskiego ostatnich lat.

Po każdym takim występie marszałka Piłsudskiego zagranica musi się pytać, czy czasem jutro nie będzie znowu nowego zamachu stanu np. zniesienia Sejmu, konstytucyjnego przedstawicielstwa narodu, tego Sejmu, który jeden tylko może w danym razie dać zagranicy gwarancje, potrzebne jej ze strony państwa polskiego.

Póki więc tego rodzaju występy marszałka Piłsudskiego, tego rodzaju szkodnictwo na niwie państwowej jest możliwym, poprostu marzyć o tem nie można, by Polska mogła otrzymać wydatną pomoc kapitału zagranicznego.

Powtarzam więc jeszcze raz, że Sejm także z tego względu ma obowiązek takim wybrykiem kres położyć i pociągnąć winnego względnie winnych do odpowiedzialności.

Mówię winnych, bo właściwie nietylko nawet marszałek Piłsudski jest winnym! Jest on bowiem człowiekiem chorym, którego choroby dowodem najlepszym są tego rodzaju występy, ten obrzydliwy artykuł, o którym jest mowa. Winni są przedewszystkiem bebekowscy pochlebcy, którzy nie mają cywilnej odwagi otworzyć marszałkowi oczu na całą niewłaściwość jego postępowania i na szkody, jakie z tego postępowania wynikają dla narodu i państwa.

Jasną jest rzeczą dla każdego człowieka, myślącego, że losy państwa polskiego nie mogą spoczywać w rękach człowieka, który jest ciężko chory i dlatego w gruncie rzeczy jest nieodpowiedzialny za swe czyny.

I to powinien Sejm raz wreszcie otwarcie i jasno wypowiedzieć. Powinien uchwalić oddanie marszałka Piłsudskiego pod obserwację lekarzy, którzy niechybnie stwierdzą ciężką chorobę marszałka i jego niezdolność do sprawowania rządów względnie do udziału w nich.

Sejm musi to uczynić bez względu na następstwa! Naród bowiem polski dalej tej kompromitacji przed światem i tego szkodnictwa na swej niwie państwowej znosić nie może. Naród polski ma dosyć tego wszystkiego i dziś już mu jest obojętnym, jakoby były następstwa, gdyby Sejm spełnił jego żądania!

Przy tej okazji chcę i muszę stwierdzić, że uważałem marszałka Piłsudskiego za wielkiego człowieka, około dobra ojczyzny wiele zasłużonego. Byłem wielbicielem jego czynu zbrojnego na początku wojny światowej, gdyż i ja uważałem, że najpierw musi paść Rosja, jeżeli o wolnej i niepodległej Polsce wogóle miała być mowa. I dlatego byłem obrońcą, wielbicielem i krzewicielem idei legionowej. Byłem też piewca chwały jego czynów orężnych w wojnie z bolszewicką Rosją i nie przypisywałem im wodom obcego narodu. Z tych wszystkich względów nieraz sądziłem, że i wielkie błędy marszałkowi można wybaczyc, ponieważ niema człowieka bez błędów i im większy człowiek, im więcej czyni, tem większe bywają zawyżaj także jego błędy.

Równocześnie muszę jednakże stwierdzić, że poczynania marszałka Piłsudskiego lat ostatnich i między nimi to ciągle szkalowanie narodu i jego przedstawicielstwa, to ciągle poniżanie własnego narodu, to kompromitowanie Polski temi występami w oczach całego świata i szkodzenie jej w ten sposób pod względem moralnym, politycznym i gospodarczym — przyćmiewało w moich oczach i wogóle w oczach wszystkich ludzi szczerze a bezinteresownie marszałkowi życzliwych dawne zasługi. Oddała tych ludzi coraz bardziej od marszałka i powodowała do coraz bardziej krytycznego ustosunkowania się do niego a jeszcze bardziej do tych, którzy go otaczają.

Ostatni zaś występ marszałka odepchnął od niego do reszty tych, którzy wysilali się, by mimo wszystko choćby dla siebie, ratować choć resztki dawnej dla niego sympatii. A tych były — miliony.

Najnowszy artykuł marszałka wzbudził przerażenie i odrazę u wszystkich ludzi prawych, myślących, a mających istotnie dobro ojczyzny na oku. Tylko u gawiedzi, u motłochu moralnego i umysłowego obudził objaw zadowolenia — niby to wesołości, lecz nawet i tu przeważnie nieszczere.

Ale choćby nawet były szczerze — wielki człowiek nie powinien zabawiać gawiedzi, motłochu podobnymi występami, które równocześnie są szkodnictwem na niwie państwowej i obniżają jeszcze bardziej poziom moralny znacznej części narodu. O tem otoczenie jego — jego zaufani powinni myśleć.

Wzmianka coprawda w artykule marszałka o tych, którzy prosili o pozwolenie mordowania niewygodnych ludzi politycznych — taką przerażającą odkryła przepaść moralną wśród pewnych kół, które najwidoczniej (wynika to przecież ze słów artykułu) mają możliwość zbliżenia się do marszałka, że trudno przypuszczać, iż w tych kołach, jeżeliby one istotnie miały być temi, które marszałka otaczają — istnieje wogóle zrozumienie dla rzeczy godziwych lub też niegodziwych! A z takimi ludźmi żaden prawy człowiek nie może i nie chce mieć nic wspólnego.

Na co się sam mogę narazić, pisząc słowa powyższe, z tego zdaje sobie doskonale sprawę. Otwiera mi na możliwe następstwa oczy artykuł marsz. Piłsudskiego, w którym wyczytałem, że zwracali się do niego ludzie z prośbą o pozwolenie zamordowania niewygodnych polityków np. p. Trampczyńskiego i innych. Mogą się przecież znaleźć tacy, którzy bez pozwolenia marszałka mogą mnie skatować, jak skatowano innych, mogą mi zabrać resztki mego życia, jak życie zabierano innym, to życie moje, które i tak w dzisiejszym nieszczęściu Polski staje się — piekłem! Niech je więc zabierają...

Wy zaś, Drodzy Czytelnicy, gdyby istotnie mnie coś się miało podobnego przytrafić, będziecie wiedzieli, gdzie szukać winowajców.

Słów niniejszych nie piszę, by komukolwiek dokuczyć, — cz uważam za swój obowiązek napisać je, by przywołać do przytomności ludzi, którzy zamiast marszałkowi Piłsudskiemu otworzyć oczy na szkody, jakie swemi występami wyrządza narodowi i państwu, przykładają za każdym razem tym fatalnym rzeczom, jakie chory marszałek Piłsud-

ski wypisuje i w ten sposób judza go do coraz to nowych i gorszych występów.

Uważałbym to za szczyt hańby i za dowód niesłychanego łchórzostwa narodu, gdyby się nie był znalazł nikt, który, by przeciwko takim i podobnym poczynaniom marszałka Piłsudskiego przed światem zaprotestował i dlatego słowa powyższe napisałem.

Wiktor Kulerski.

Manifestacyjny wiec ogólno-akademicki

W dniu wczorajszym odbył się z wielkiem napięciem oczekiwany ogólno-akademicki wiec manifestacyjny, zwołany przez Poznański Komitet Akademicki, naczelną reprezentację ogółu młodzieży wyższych uczelni w Poznaniu. W westybulu auli zebrano się około 2000 osób. O godz. 17-tej wiec zagał p. Zbigniew Kajkowski, prezes Poznańskiego Komitetu Akademickiego, który, powitawszy przedstawicieli senatu akademickiego w osobach pp. prof. dr. Ludwika Jaxy-Bykowskiego i prof. dr. F. Znanieckiego, powiedział, co następuje:

„Koleżanki i Koledzy! Przy immatrykulacji każdy z nas ślubował być posłusznym zarządzeniom władz uniwersyteckich oraz zawsze stać na straży dobra i godności naszej uczelni, jej praw i przywilejów. Zebraliśmy się więc dzisiaj, by tylko przeciw pogwałceniu tych praw zaprotestować, to też momentów politycznych, zgodnie z ustawą o szkołach akademickich, podnosić nie będziemy. W myśl wyraźnego życzenia J. M. p. rektora, jak przez te trzy dni, tak i teraz, musimy zachować bezwzględny spokój i równowagę umysłu, nie dając się ponieść żadnym uczuciom”. (Słowa te powitane zostały długo niemilknięciami oklaskami).

Z kolei p. Kajkowski oddał głos członkowi Pozn. Komitetu Akad. p. Gierszewskiemu, dla zareferowania zajęć, jakie miały miejsce w ubiegłą niedzielę w związku z akademiją imiennową. Na wstępie referent wyraził wiarę w to, że młodzież nie zawiedzie zaufanie do siebie i do Poznańskiego Komitetu Akademickiego, jakie żywi J. M. p. rektor uniwersytetu i będzie spokojnie, lecz silnie manifestowała. „Moralne prawo do manifestowania przed uniwersytetem — przed i po akademiją — mamy, ponieważ ostatnimi czasy poruszono nasze najświętsze uczucia rzucaniem systematycznych obelg na naród, deptaniem jego godności, i mieszanem z błotem tych, którzy stają w obronie praworządności. (Burza oklasków). Ślubujemy, że do ostatniej kropli krwi bronimy będziemy naszych świętości narodowych (oklaski).

Dalej w silnym przemówieniu przedstawił referent zgromadzonym całokształt zajęć niedzielnych, piętnując ostro niebywały dotychczas fakt naruszania autonomji uniwersytetu przez wkroczenie policji oraz „Strzelca”, ataki bez uprzedniego zagrożenia, bicie białą bronią. Podobnych krwawych zajęć nie był jeszcze świadkiem uniwersytet poznański. My wszyscy, tu tak licznie zgromadzeni, solidaryzujemy się z naszymi kolegami, którzy stanęli w obronie praworządności (huczne oklaski), potępiamy i piętnujemy komunikat Pol. Agencji Pras. i odnośne artykuły pism „sanacyjnych”, w których zestawiono młodzież narodową z komunistami, mętami ulicznymi i złodziejami kieszonkowymi. Zastrzegamy się na przyszłość przeciw takiemu zozydzeniu młodzieży narodowej. Występy te dyskwalifikowały moralnie te pisma, gdyż młodzież z całą świadomością broniła swych uczuć narodowych i bierze całkowitą odpowiedzialność za swoje czyny.

Żądamy stanowczo zadośćuczynienia za naruszenie autonomji i pobicie kolegów. Wierzymy, że władze uniwersyteckie z Jego Magnificencją na czele potrafią uzyskać należytą satysfakcję za pogwałcenie autonomji uniwersyteckiej i pokrzywdzenie kolegów”. (Okłaski).

Na zakończenie złożył referent rezolucję. Do głosu nikt się nie zapisał, chociaż byli obecni przedstawiciele „sanacyjnej” młodzieży demokratycznej. Wobec tego na wniosek dr. Zdzisława Jaroszewskiego, prezesa „Młodzieży Wszepolskiej”, przyjęto rezolucję przez aklamację. Brzmi ona, jak następuje:

Wiec ogólnoakademicki stwierdza, że

1) po raz pierwszy pogwałcono za-

wersytetu Poznańskiego przez wkroczenie policji i najście „Strzelca”, na teren Uniwersytetu bez zezwolenia, a nawet wiedzy, Jego Magnificencji Rektora,

2) po raz pierwszy użyto w Poznaniu wobec młodzieży akademickiej bagnatów i szabel, raniąc poważnie kilkunastu nie stawiających oporu studentów, a nawet uchodzących, w czem kierownicze czynniki policyjne rozminęły się niewątpliwie z zadaniami, do których są powołane,

3) w atakach na młodzież akademicką brał czynny udział, organizacyjnie wcale do tego nie powołany, „Strzelec” bijąc podstępnie kastetami bezbronnym z tyłu,

4) niestety wmieszali się do zajęć oficerowie czynni wojsk polskich, co głęboko zabolalo młodzież, przejętą wysokiem poszanowaniem mundurów armji narodowej.

Wobec powyższego wiec ogólno-akademicki protestuje:

1) przeciw naruszeniu autonomji Uniwersytetu przez jakiegokolwiek postronnie czynnik,

2) przeciwko występowaniu się organizacją partyjną w walce z młodzieżą akademicką, jak również protestuje przeciwko tolerowaniu prowokujących wystąpień tych organizacji przez czynniki decydujące,

3) z pełną ufnością zwraca się do władz wojskowych, żeby w przyszłości uniemożliwiły narażania na swąw godności mundurów naszego wojska,

4) zwraca się do władz cywilnych, by wystąpienia funkcjonariuszy policyjnych odpowiadały jej szczytnemu powołaniu.

Na tem p. Kajkowski zamknął wiec, który był nacechowany wielką powagą i spokojem, poczem wśród okrzyków na cześć J. Magnificencji p. rektora, obecnych profesorów, Poznańskiego Komitetu Akademickiego, autonomji uniwersyteckiej rzeczypospolitej akademickiej, oraz państwa i rządu narodowego młodzież opuściła gmach uniwersytecki.

Po wiecu młodzież udała się w pochodzie manifestacyjnym dwójkami z Collegium Minus przez główne ulice miasta przed nowy dom akademicki, gdzie nastąpiło rozwiązanie korowodu.

Krocząca w liczbie około 3000 w skupieniu młodzież natknęła się na Starym Rynku na oddział policji konnej. Nie wpłynęło to jednak na zakłócenie poważnego charakteru manifestacji. Przed domem akademickim na wezwanie członka Pozn. Komitetu Akad. p. Dabińskiego wszyscy rozeszli się w spokoju wnosząc ponownie okrzyki na cześć senatu i J. Magnificencji, Pozn. Komitetu Akademickiego, państwa i rządu narodowego.

Święci Amerykanie

Rzym, 27. 3. (AW.) W czerwcu rb. ogłoszone ma być przez Papieża święto 8 męczenników amerykańskich, którzy w połowie 17 wieku ponieśli śmierć męczeńską nawracając Indian na wiarę chrześcijańską. Męczennicy ci będą pierwszymi Amerykanami północnymi, których ogłoszono za świętych. Dotychczas Ameryka posiada tylko jednego świętego, a mianowicie Rose de Lima z Peru, a więc z Ameryki południowej.

Eksplozja gazu

Berlin, 27. 3. (AW.) W okolicach Herne w Westfalji w fabryce gazu nastąpiła straszliwa eksplozja. Asystent fabryczny poniósł śmierć. 2 robotników odniosło ciężkie rany. 4 iżesz. Przy eksplozji wybuchł słup ognia wysokości 4 pięt.

Grypa, kaszel i bruchit uleczysz systematycznym picciem szczawianek wód kruszcowych „Stefana” i „Józefiny”. Choroby żołądka i przemian, materji usunie Ci szczawianka „Magdalena” i „Wanda”. Do nabycia w aptekach i skład aptecznych. nw 7766

Plan Younga w parlamencie francuskim

Przed debatą nad ratyfikacją. Kredyty na nowe ministerja — Głosy prasy

Paryż, 27. 3. (Tel. wł.) Dzisiaj zaczęła się dyskusja w Izbie Dep. nad ratyfikacją planu Younga. Przed wiadomością debatą będą wniesione trzy wnioski o jej odroczenie. Frakcja radykalna postawi taki wniosek, motywując go koniecznością czekania na powrót Brianda z Londynu, którego obecność w parlamencie ma być konieczna przy dyskusji nad sprawami, dotyczącymi polityki zagranicznej. Rząd przy tej okazji postawi zapewne kwestię zaufania. Wniosek radykałów będzie bez kwestji odrzucony, lecz z podobnym wnioskiem wystąpi następnie prawniczy republikanin Marjain a może i niezawisły lewicowiec Guernut. Dopiero po załatwieniu tych wniosków Izba Dep. zapewne dopiero dzisiaj po południu przejdzie do szczegółowej dyskusji nad ratyfikacją planu Younga.

Druga niemniej interesująca debata potoczy się dzisiaj po poł. w Senacie. Przypominamy, że komisja budżetowa Senatu odmówiła kredytów na nowo utworzone ministerja i podsekretarjat stanu. Podobnie postąpiła komisja budżetowa Izby Dep., jednak plenum Izby Dep. po postawieniu przez rząd kwestji zaufania, wypowiedziało się za przedłożeniem rządowemu, domagając się wyższych kredytów. Otóż obecnie plenum Senatu ma głosować w tej sprawie. Także i w Senacie rząd niezawodnie postawi sprawę zaufania. Przypuszcza się, że kredyty przejdą większością głosów.

Paryż, 27. 3. (PAT) W przededniu debaty nad planem Younga w Izbie dep. w prasie pełno na ten temat obszernych rozważań. I tak „Petit Parisien” oświadcza, że ugody haskie, których ratyfikacja spowoduje wprowadzenie w życie planu Younga, stanowią w swej całości najdonioślejszy akt dyplomatyczny i juredyczny od chwili podpisania traktatu wersalskiego.

Ugody te likwidują nie tylko między Niemcami a aliantami wszystkie sporne sprawy polityczne i finansowe, którym szereg konferencji dał dotychczas tylko tymczasowe rozwiązanie, lecz rozstrzygają wszelkie rachunki i spory, będące dotychczas w zawieszaniu między wielkimi a małymi aliantami. Jest to całkowita likwidacja, którą wszyscy biorący udział w rokowaniach haskich, nie wykluczając Niemców, nazwali wyraźnie likwidacją ostateczną.

O bezpieczeństwo Francji na morzu

Paryż, 27. 3. (PAT.) Prasa dzisiejsza zajmuje się obszernie mową, wygłoszoną w senacie przez Brianda, który zbiera ogólne pochwały. Minister spraw zagranicznych, nie wdając się tym razem w rozwijanie ulubionego tematu o braterstwie Europy, ograniczył się do zwykłego przedstawienia roli Francji na konferencji morskiej w Londynie. Nie zważając na narodowy charakter jego przemówienia,

Odczyt prof. Tymienieckiego

Warszawa, 27. 3. (Tel. wł.) Wczoraj w sali „Stowarzyszenia Techników” odbyło się zebranie czytelników „Myśli Narodowej” i gości. Zebranie zajął redaktor „Myśli Narodowej” p. Z. Wasilewski. Odczyt na temat: „U źródeł cywilizacji polskiej” wygłosił prof. Uniwersytetu Poznańskiego dr. Tymieniecki. Prelegent mówił o formowaniu się cywilizacji polskiej, na którą decydujący wpływ wywarły dwa czynniki, a mianowicie: pozostałości i zwyczaje starosłowiańskie i cywilizacja rzymska. Podkreślił szczególnie rolę Kościoła katolickiego, który przekazał tradycje państwa rzymskiego nowopowstającemu państwu polskiemu.

Na odczycie byli obecni m. i. pp.: R. Dmowski, prezes „Stronnictwa Narodowego” J. Bartoszewicz, prezes klubu sejmowego R. Rybarski, posłowie Stronnictwa Narodowego i członkowie Obozu Wielkiej Polski.

Po odczycie zwracała uwagę wielka ilość policji pieszej i konnej rozmieszczonych w sąsiednich budynkach.

Sekwestr całego miasta

Berlin, 27. 3. (AW) Niecodzienny wypadek zajęcia sekwestrem całego miasta wydarzył się w Prusach Wschodnich, gdzie na zasadzie wyroku sądu, całkowity majątek miasta Orsz (Arys) a więc nieruchomości, hipoteki, zaległości podatkowe zostały przez egzekutora obłożone aresztem na rzecz pewnego banku, który udzielił miastu pożyczki. Gazownia unieruchomiona, miasto tonie w ciemnościach.

Zwyrodniali rodzice

Berlin, 27. 3. (Tel. wł.) Zakończył się tutaj proces przeciw małżonkom Schroederom, oskarżonych o nieludzkie znęcanie się nad własnym dzieckiem. Schroederowie bili często swoją trzyletnią, nieślubną córeczkę w nielitościwy sposób za to, że brudziła się często. Do bicia 20-letnia Schroederowa używała drewnianej łopatki, ojciec zaś posługiwał się paskiem, bijąc nieszczęśliwą ofiarę końcem ze sprzączką. W dniu 4 grudnia r. z., kiedy córeczka Schroederów znów się zabrudziła, pobili nieszczęśliwą do umywalki, przyczem Schroederowa podniosła ją kilkakrotnie do góry.

działo się za przedłożeniem rządowemu, domagając się wyższych kredytów. Otóż obecnie plenum Senatu ma głosować w tej sprawie. Także i w Senacie rząd niezawodnie postawi sprawę zaufania. Przypuszcza się, że kredyty przejdą większością głosów.

Paryż, 27. 3. (PAT) W przededniu debaty nad planem Younga w Izbie dep. w prasie pełno na ten temat obszernych rozważań. I tak „Petit Parisien” oświadcza, że ugody haskie, których ratyfikacja spowoduje wprowadzenie w życie planu Younga, stanowią w swej całości najdonioślejszy akt dyplomatyczny i juredyczny od chwili podpisania traktatu wersalskiego.

Ugody te likwidują nie tylko między Niemcami a aliantami wszystkie sporne sprawy polityczne i finansowe, którym szereg konferencji dał dotychczas tylko tymczasowe rozwiązanie, lecz rozstrzygają wszelkie rachunki i spory, będące dotychczas w zawieszaniu między wielkimi a małymi aliantami. Jest to całkowita likwidacja, którą wszyscy biorący udział w rokowaniach haskich, nie wykluczając Niemców, nazwali wyraźnie likwidacją ostateczną.

Z powodu kryzysu w rolnictwie

Zjazd Wielkop. Tow. Kółek Rolniczych W dniu wczorajszym w sali Ogrodu Zoologicznego rozpoczęły się obrady dwudniowego zjazdu walnego Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych. Obrady zajął prezes p. Leon Pluciński, witając licznych gości, przedstawicieli władz, instytucji gospodarczych i społecznych. Wśród obecnych zauważyliśmy ks. Kardynała Prymasa i wojewodę Raczyńskiego.

Prezes Pluciński wyjaśnił na wstępie, że w roku bieżącym z powodu kryzysu w rolnictwie ograniczono się tylko do zwołania walnego zgromadzenia. Obrady podzielono w bieżącym roku na sekcje, które mają zająć się omówieniem trudności i ciężkiej sytuacji w rolnictwie i przygotować rezolucje.

Do prezydium weszli pp. dr. Jan Żółtowski, prezes Wielkopolskiego Związku Ziemiaków, ks. prob. Łagoda, prezes powiatowy z Pleszewa, prezes Kółka Rolniczego w Lesznie, Franciszek Grzywaczyk i prezes Kółka w Mielźnie Franciszek Ossowski, jako ławnicy, a jako sekretarze pp. Edward Poniński, prezes Kółek na powiat inowrocławski i Maciej Kapsa, wiceprezes Kółek na powiat węgrowski.

Następnie p. prezes Pluciński wygłosił obszernie sprawozdanie, ilustrujące bezprzykładnie ciężką sytuację, w jakiej znajduje się rolnictwo z powodu niskich cen na produkty rolne. Ciekawym wywodom p. prezesa Plucińskiego poświęcimy szczegółowe sprawozdanie.

Sprawozdanie z czynności dyrekcji przedłożył p. dyr. Domański. Przyjęto bilans za rok 1929 i sprawozdania. W czasie zebrania przemówił ks. Kardynał Prymas, udzielając zebranym arcybiskupskiego błogosławieństwa. Imieniem władz przemówił wojewoda Raczyński.

W dniu dzisiejszym na intencję zjazdu odbyło się nabożeństwo w kościele Św. Marcina, a o godz. 9 rozpoczęły się obrady komisji, przygotowujących rezolucje i wnioski na drugie zebranie plenarne, które się rozpoczyna w dniu dzisiejszym po południu.

Echa niedzielnych zająć
Konwent Kl. „Heliona” nadesłał nam poniższe oświadczenie, które wysłał do redakcji „Dziennika Poznańskiego”, celem sprostowania fałszów.
Poznań, dnia 26 marca 1930 r.
l. dz. 105/30
Do Redakcji „Dziennika Poznańskiego” w miejscu
W związku z notatką „Szczegóły niedzielnych burd”, która ukazała się w „Dzienniku Poznańskim” dn. 26. bm., oświadczamy, co następuje:
Jaknajbardziej sprzeciwiamy się umieszczeniu nazwy naszej Korporacji i nazwiska Jej członka w notatce nieścisłej i utrzymanej w tak nieodpowiedniej formie tembardziej, że nieprawdą jest, jakoby kom. Janiszewski Stanisław brał udział w „burdach ulicznych”, natomiast prawdą jest, iż kom. Janiszewski St. stał na terenie uniwersyteckim w obronie praw akademika.

W piątek, 28 marca r. b., na zebraniu Towarzystwa Przemysłowego T. z. (Starego Przemysłu), wygłosi p. Dr. Marjan Chełmickowski, redaktor gospodarczy Kurjera Poznańskiego, aktualny referat na temat:

Traktat z Niemcami a przemysł, handel i rzemiosło polskie

Zebranie odbędzie się o godz. 8-ej, na sali Cechu Budowniczych Poznańskich przy ul. Seweryna Mielżyńskiego 23.
Członków i sympatyków uprasza się o liczny udział.

Zaznaczamy jednocześnie, że w razie powtórzenia się podobnych notatek dotyczących, czy to naszej Korporacji, czy Jej członków, wyciągniemy jaknajdalej idące konsekwencje.
Za konwent Helionia.
(-) Zajączkowski, wiceprezes.
(-) Motylewski, za sekretarza.

Do Poznańskiego Komitetu Akademickiego wpłynęło pismo następującej treści:
Związek Towarzystw Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918/19.
Poznański Komitet Akademicki w miejscu.

Związek Towarzystw Uczestników Powstania Wielkopolskiego 1918/19 składa na tej drodze swe serdeczne współczucie z powodu ubolewania godnych zająć, podczas których spowodowano naszą młodzież akademicką a później obrażono w swych uczuciach chrześcijańskich, używając władzy państwowej do celów partyjnych.
Bądźcie dobrego ducha — Bóg cierpliwy ale sprawiedliwy! Zarząd.

Z powodu kryzysu w rolnictwie

Zjazd Wielkop. Tow. Kółek Rolniczych

W dniu wczorajszym w sali Ogrodu Zoologicznego rozpoczęły się obrady dwudniowego zjazdu walnego Wielkopolskiego Towarzystwa Kółek Rolniczych. Obrady zajął prezes p. Leon Pluciński, witając licznych gości, przedstawicieli władz, instytucji gospodarczych i społecznych. Wśród obecnych zauważyliśmy ks. Kardynała Prymasa i wojewodę Raczyńskiego.

Prezes Pluciński wyjaśnił na wstępie, że w roku bieżącym z powodu kryzysu w rolnictwie ograniczono się tylko do zwołania walnego zgromadzenia. Obrady podzielono w bieżącym roku na sekcje, które mają zająć się omówieniem trudności i ciężkiej sytuacji w rolnictwie i przygotować rezolucje.

Do prezydium weszli pp. dr. Jan Żółtowski, prezes Wielkopolskiego Związku Ziemiaków, ks. prob. Łagoda, prezes powiatowy z Pleszewa, prezes Kółka Rolniczego w Lesznie, Franciszek Grzywaczyk i prezes Kółka w Mielźnie Franciszek Ossowski, jako ławnicy, a jako sekretarze pp. Edward Poniński, prezes Kółek na powiat inowrocławski i Maciej Kapsa, wiceprezes Kółek na powiat węgrowski.

Następnie p. prezes Pluciński wygłosił obszernie sprawozdanie, ilustrujące bezprzykładnie ciężką sytuację, w jakiej znajduje się rolnictwo z powodu niskich cen na produkty rolne. Ciekawym wywodom p. prezesa Plucińskiego poświęcimy szczegółowe sprawozdanie.

Sprawozdanie z czynności dyrekcji przedłożył p. dyr. Domański. Przyjęto bilans za rok 1929 i sprawozdania. W czasie zebrania przemówił ks. Kardynał Prymas, udzielając zebranym arcybiskupskiego błogosławieństwa. Imieniem władz przemówił wojewoda Raczyński.

W dniu dzisiejszym na intencję zjazdu odbyło się nabożeństwo w kościele Św. Marcina, a o godz. 9 rozpoczęły się obrady komisji, przygotowujących rezolucje i wnioski na drugie zebranie plenarne, które się rozpoczyna w dniu dzisiejszym po południu.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA
Poznań, 27 marca 1930.
Dzisiejsze zebranie giełdowe wykazało tendencję również utrzymaną, przyczem

zauważono brak materiału w niektórych papierach, wskutek czego doszło tylko do kilku notowań. Płacono za 5 proc. poz. konwers. 54 proc. i za 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie 40,50—41 proc. Mniejszą ilość 6 proc. listów żytnich handlowano po 22,— bez notowania. Dopytywano się o 8 proc. listy dolarowe Pozn. Ziem. Kredyt. po 94 proc. jednakże nie było oddawców.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych doszło do notowania kursu jedynie Bankiem Polskim, za który płacono 166,— i R. Mayem, za który płacono 65—66,—. Poza tem poszukiwano akcje Lubań po 40,— i Unję po 82,—.

Cedula urzędowa z dnia 27 marca 1930 r.
Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominału)
5% Pożyczka konwersyjna 54% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 40,50—41% P.
Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 166,— P.
Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Dr. Roman May I em. zł. 65—66,— P.
Tendencja: Utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 27. 3. 1930.
Waluty **Gulówka**
Dolary St. Zjed. tr.: 8,89 sp.: 8,91 kup.: 8,87

Dewizy:

	trans	sprzed.	kup.
Belgia	124,40	124,71	124,09
Holandja	357,90	358,80	357,00
Londyn	43,38 1/2	43,49	43,28
Nowy Jork	8,90,4	8,92,4	8,88,4
Pa. yż	34,91	35,00	34,84
Praga	26,42 1/2	26,49	26,36
Szwajcaria	172,62	173,05	172,19
Wiedeń	125,65	125,96	125,34
Włochy	46,75	46,87	46,63

Tendencja przeważnie słabsza.
Papiery państwowe i obligacje:
4% poz. inwest. 125,00 125,50
5% poz. premj. dol. 74,50 75,00
5% poz. konw. 55,00
Akcje w złotych:
Bank Polski 0,00—168,00
Lilpop 0,00—24,25
Modrzejów 0,00—12,50
Pocisk 0,00—2,25
Starachowice 20,50—20,25
Tendencja niejednolita.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.
Berlin, 27 marca 1930.

Pszenica march. od st. załad.	248,00—250,00
76-77 kg. przeciętn. jakości	Tendencja mocniejsza.
Zyto march. od stacji załad.	142,00—145,00
72 kg. przeciętn. jakości	Tendencja nieco mocniejsza.
Owies march. od stacji załad.	129,00—139,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień browarowy	164,00—175,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	144,00—155,00
Tendencja mocniejsza.	
Kukurydza loco Berlin	0,00—167,00
Tendencja mocna.	
Kukurydza loco Hamburg	0,00—148,00
Tendencja mocna.	
Mąka pszenna	27,25—35,85
Tendencja wzmocniona.	
Mąka żytnia	20,50—23,75
Tendencja spokojna.	
Ospa pszenna	08,50—09,00
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	08,75—09,25
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	20,00—25,00
Groch dr. jadalny	18,00—20,00
Groch pastewny	16,00—17,00
Peluszka	16,50—19,00
Bób polny	16,00—17,50
Wyka	19,00—22,00
Lubin niebieski	13,50—15,00
Lubin złoty	17,50—20,00
Seradela nowa	31,00—34,00
Makuch rzepakowy	13,50—14,50
Makuch lniany	17,20—18,00
Wytłoki suche	06,60—06,80
Srót Soja	14,30—14,90
Platki ziemniaczane	13,20—14,00
Ziemiaki jadalne białe	1,50—1,80
Ziemiaki jadalne czerwone	1,60—2,00
Ziemiaki jadalne zółte	2,30—2,50
Ogólna tendencja mocniejsza.	

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 27. 3. 1930.
Wypłaty na Warszawę 46,825—47,025
Noty wielkie 46,675—47,075

Kosznika Mydła Toaletowe

przetłuszczone

Pw 9078-63,175

Min. Zaleski o umowach zawartych z Niemcami

Przemówienie, wygłoszone na bankiecie Tow. badań zagadnień międzynarodowych

(Dokończenie)

Pragnę parę słów poświęcić zręczeniu się przez Polskę prawa likwidacji mienia niemieckiego. Przede wszystkim uwaga natury ogólnej: istota prawna i gospodarcza likwidacji musi być pomyślana jako rzecz całkowicie przejściowa. Likwidacja jest w istocie swej zarządzeniem wyjątkowym i musi dla dobra państwa i atmosfery spokoju jego życia politycznego i gospodarczego być możliwie szybko zakończona. Nie można bowiem uważać za zjawisko normalne, by szereg zdrowych warsztatów pracy był przez dłuższy czas obciążony niepewnością, wynikającą z uprawnień likwidacyjnych. Zrozumieliśmy to wszystkie państwa na zachodzie, które już przed paru laty zakończyły korzystanie z uprawnień likwidacyjnych. Rząd polski od r. 1927 powziął zasadniczą decyzję, by podjąć próbę uregulowania z rządem Rzeszy sprawy zręczenia się dalszej likwidacji na zasadzie pewnych kompensat. W związku z odnośnym zaleceniem działu IX planu Younga dążenie to zostało urzeczywistnione w umowie warszawskiej z dnia 31 października 1929.

Chciałbym przytem jednak podać parę cyfr, które dadzą właściwe światlenie zakresu naszego zręczenia się. Otóż do chwili podpisania umowy na podstawie uprawnień likwidacyjnych ponad 120.000 ha. ziemi oraz około 1600 obiektów miejskich przeszło w ręce polskie. Pozostało jeszcze do zlikwidowania około 23.000 ha. i 30 obiektów miejskich. Zaznaczam przytem, że faktyczna możliwość przeprowadzenia likwidacji tych przetrzezeń była ograniczona tem, że wszystkie sprawy likwidacyjne były przedmiotem trwającego sporu przed instancjami międzynarodowymi, gdyż w trybie postępowania mniejszościowego wszyscy właściciele odnośnych obiektów zwrócili się do Rady Ligi, twierdząc, że są obywatelami polskimi, że przeto rządowi nie przysługuje prawo dokonania likwidacji ich własności. Spór ten nie został dotychczas zakończony i był, jak Panowie pamiętają, przedmiotem rozpraw dwukrotnych posiedzeń Rady Ligi w Madrycie i Genewie, oraz w trakcie mozolnych rokowań pod auspicjami Ligi między Polską i Rzeszą Niemiecką. Słowem, faktyczne możliwości wykonania uprawnień likwidacyjnych przez rząd polski były ograniczone i zależne od wyniku powyższego sporu.

Pozatem rządowi pozostały do rozporządzenia środki normalnego wykupu ziemi z rąk obywateli obcych, t. j. dobrowolne transakcje z wolnej ręki. Z wiadomości, które doszły niechybnie do Panów, przekonali się Panowie, że środki te są realne, gdyż w przeciągu ostatnich paru miesięcy Państwowy Bank Rolny nabył z wolnej ręki 2 objekty, których likwidacji rzekliśmy się, a które stanowią razem 13.000 ha. Zręczenie się więc likwidacji praktycznie dotyczy w obecnej chwili już nie 23.000 ha. lecz 10.000 ha. Należy przytem pamiętać, że umowa warszawska daje nam szereg pierwszorzędnych korzyści finansowych, jak chociażby umorzenie milionowych procesów paryskich, odszkodowania za Chorzów i t. d. Jednocześnie dopiero jej zawarcie umożliwiło nam przystąpienie do planu Younga, który umorzył przedwojenne zobowiązania Polski wobec komisji odszkodowań z tytułu mienia przejętego i długu wyzolenia. W tym też całokształcie jedynie należy rozpatrywać zręczenie się Polski prawa likwidacji.

Wreszcie przechodzę jeszcze do jednego tematu, który stał się przedmiotem dużej rozbieżności poglądów opinii publicznej w Polsce, a mianowicie sprawy stosunków Polski do swych mniejszości w związku z zawartymi umowami. Zaznaczam przede wszystkim z całym naciskiem, że z zawartych układów nie wynika nawet pośrednio i w jakimkolwiek bądź

szczególnie specjalne prawo sąsiada naszego zachodniego do ingerencji w stosunku między państwem polskim i jego obywatelami. Stanowisko to najwyraźniej i najdobitniej zostało sformułowane jako podstawa wszelkich rozmów o t. zw. odkupie.

Decyzja rządu polskiego w sprawie odkupu wynikała z następujących przesłanek: między Polską i Rzeszą Niemiecką istniał od 10 lat spór o legalność cesji przez rząd niemiecki rent b. Komisji Kolonizacyjnej Bauernbankowi w Gdańsku. Rząd polski nie uznał legalności cesji, dokonanej już po rozjemie. Sprawa ta w swoim czasie oparła się o Radę Ligi Narodów, jednak specjalna komisja Ligi Narodów pod przewodnictwem lorda Cecilla w r. 1925 stanowiska zasadniczego w tym sporze nie zajęła. Stwierdziła jedynie w związku z podpisaniem przez Polskę traktatu mniejszościowego, że odnośne klauzule umów rentowych, przewidziane we formie prawa odkupu, nie mogą być stosowane przez rząd polski dla celów polityki narodowościowej, lub antymniejszościowej. Przez tę decyzję więc już od r. 1925 rząd polski miał faktycznie ograniczoną możliwość swobodnego stosowania klauzul kontraktowych.

Ponadto rząd niemiecki nadal kwestjonował w całej rozciągłości prawo wykonywania przez rząd polski uprawnień, wynikających z kontraktów. Cała ta sprawa w wypadku oparcia się o trybunał haski, szczególnie po zasadniczym wyroku chorzowskim, stała się wątpliwa. To też w dążeniu do usunięcia w stosunkach między oboma krajami wszelkich spraw spornych, wynikających z przeszłości, t. j. z wojny i traktatów pokoju, rząd polski zdecydował się na załatwienie tego sporu na zasadach następujących: rząd niemiecki przyjął na siebie wszelką odpowiedzialność materialną, wynikającą z cesji wobec Bauernbanku, rząd polski zaś powziął jednostronną decyzję niekorzystania z prawa odkupu w wypadku dziedziczenia przez najbliższych krewnych, z zastrzeżeniem jednak, że sukcesorzy nie byli karani za przestępstwo, lub zbrodnię.

W cyfrach sprawa ta wygląda następująco: 29.000 osad rentowych utworzyła pruska Komisja Kolonizacyjna. Dotychczas z tego 14.000 przeszło już w ręce polskie. Pozostało więc w rękach niemieckich około 15.000. Sprawa ta jednak ma jeszcze inne oblicze, które chciałbym tu specjalnie podkreślić. Zarządzenie, które odbiera prawo synowi dziedziczenia spuścizny po ojcu za to jedynie, że mówił w kościele, w domu, lub w interesach w jakimś języku, — tak bowiem brzmiała klauzula polityczna odkupu, — jest rażąco sprzeczne z najistotniejszymi i najgłębszymi zasadami polskiej tradycji państwowej. Nie leży bowiem w tradycji polskiej krępowanie swobody mówienia w jakimkolwiek języku w kościele, lub w domu i policyjne sprawowanie kontroli w tej mierze. Takie prawo nie mogłoby nigdy powstać w Polsce na ziemiach, gdzie żyjemy od wieków i będziemy po wsze czasy gospodarzami. To też powstało ono w głowach obcego najeźdźcy i nie było właściwie niczem innym, jak widomym znakiem obaw okupanta przed narastającymi siłami prawnego gospodarza.

Z tego powodu nawet przed r. 1925 a więc wtedy, kiedyśmy posiadali nieograniczone możliwości stosowania tego prawa, nigdyśmy go prócz nielicznych wyjątków praktycznie w życiu nie stosowali. Jedynym zastrzeżeniem było, że gdyby chciano kiedykolwiek z tych praw, które Polska daje wszystkim swoim obywatelom, ukuć broń dla walki z państwem polskim, to stan taki nie mógłby być tolerowany, to też jak już stwierdziłem wyżej, z dobrodziejstw decyzji rządu polskiego zostali wyjęci ludzie karani za zbrodnie i przestępstwa. Tym sposobem z

czasem tylko lojalni i pożyteczni obywatele państwa pozostaną właścicielami osad rentowych. Zgodne życie wszystkich obywateli polskich, niezależnie od wyznania i narodowości leży w celu tendencji państwowości naszej. Wierzę więc, że decyzja, o której Panom mówiłem wyżej w sprawie odkupu, przyczyni się do dalszego układania się zgodnego współżycia między obywatelami Rzeczypospolitej narodowości polskiej i niemieckiej, co jest zawsze gorącym dążeniem polityki polskiej.

Oto są te uwagi o świeżo zawartych umowach, które pragnęłam zakomunikować szerokiemu ogółowi w Polsce. Umowy te, ufam, otwierają wszelkie możliwości dla twórczej i korzystnej dla stron obu współpracy polsko - niemieckiej nad pokonaniem piętrzących się trudności życia powojennej Europy.

Spokój mój płynie z głębokiej wiary w niespożyte siły narodu polskiego, oraz we wielką misję, którą naród ten realizuje. Spokój mój oparty jest ponadto na świadomości, wyrosłej z wieloletniej pracy i codziennej prak-

tycznej obserwacji życia, która mówi, że już dziś świat cały rozumie, jak istotnym i decydującym czynnikiem równowagi i pokoju świata jest silna Rzeczpospolita Polska, i że opinia publiczna już dziś wszędzie zaczyna się przekonywać, że nawet najmniej realna próba odjęcia Polsce jednego z decydujących czynników jej siły byłaby katastrofą całego życia europejskiego. Właśnie wzrost tej świadomości w opinii świata jest może największym naszym dorobkiem na gruncie międzynarodowym.

Jest on rezultatem coraz większego krzepnięcia i spajania się wewnętrznych sił twórczych narodu, i znikły już dziś legendy o sezonowości państwa polskiego i o możliwości przedkieskiego jego rozpadnięcia się, gdyż były one nierealne. Tak samo skazane są na zagładę jako nierealne wszelkie próby pokojowej zmiany istniejącego stanu rzeczy. Możemy patrzeć na nie ze spokojem i poczuciem siły z naszego stanowiska. Opiera się ono bowiem na naszej mocy wewnętrznej, oraz niezaprzeczonych prawach i na sprawiedliwości.

Uchwała i protest w Kościanie

Dnia 24. bm. odbyło się w Kościanie zebranie Stronnictwa Narodowego pod przewodnictwem prezesa p. Feliksa Makowskiego, na którym odczyt o umowie likwidacyjnej z Niemcami wygłosił aptekarz p. Leszczyński. W związku z tem przytoczono także znane przemówienie p. marszałka Trampczyńskiego w tej sprawie, poczem w dyskusji przemawiali pp. Stróżyk, Wawrzyński, Marcin Dónaj, Otto, Grzesiewicz, Wojterski, Jurga, Ryszczewski i Ciesielski.

Przyjęto następującą rezolucję:

„Zgromadzeni dnia 24. 3. 1930 r. na zebraniu Stronnictwa Narodowego obywatele Kościana i okolicy godzą się w całej pełni na wywody marszałka Trampczyńskiego, wygłoszone na konferencji posłów i senatorów ziem zachodnich i proszą przedstawicieli w Sejmie i Senacie o obronę zachodnich województw przed zalewem niemieckim, który grozi nam z powodu umowy likwidacyjnej z Niemcami”.

Dalej omawiano sprawę napaści na marsz. Trampczyńskiego i powzięto następującą uchwałę:

„Zgromadzeni dnia 24. 3. 1930 r. na zebraniu Stronnictwa Narodowego obywatele Kościana i okolicy protestują przeciw oszczerstwom, rzucanym przez ludzi obozu przeciwnego, na długoletniego posła do Sejmu pruskiego i parlamentu niemieckiego p. Wojciecha Trampczyńskiego, który w czasach niewoli śmiało występował na arenie parlamentarnej w obronie polskości, a podczas wojny szczególnie bronił robotnika polskiego w Królestwie przed wyzyskiem Niemców”.

„Naród polski uznał zasługi p. Trampczyńskiego i wybrał go pierwszym marszałkiem Sejmu polskiego, a później marszałkiem Senatu”.

„Takiego wybitnego obywatela Rzeczypospolitej chciały pewne osoby za zezwoleniem marszałka Piłsudskiego zastrzelić. Przeciw tym nieczym zamiarom, jak i przeciw obelgom, rzucanym tak często na cały naród i naszych przedstawicieli w Sejmie, stanowczo protestujemy, bo nie chcemy zasużyć sobie wobec współczesności i historii na miano społeczeństwa upodłego lub tchórzliwego”.

„Po odczytaniu tej rezolucji przez sekretarza na sali wołano: „To za łagodnie, za słabo!” Gdy przewodniczący zapytał, kto jest zdania, że rezolucja jest za łagodna, wszyscy zebrani wstali z krzeseł. Na to odpowiedziano od stołu prezydjalnego, że niema słów, aby dosadnie napiętnować takie postępowanie i z tym dodatkiem zebrani rezolucję przyjęli”.

Na końcu odśpiewano „Rotę”.

Gadatliwość prezesa Banku Gospodarstwa Kraj.

Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego generał Górecki — pisze „Gazeta Warszawska” — pojechał na odmianę do Paryża na kongres francuskiego Fidacu i machnął odczyt o „Polsce współczesnej”, w którym tak ulżył sobie na starą nutę, w kraju już obecnie niemożliwą: „Właściwa ekspansja ekonomiczna rozpoczyna się od wypadków majowych, gdy naród urzawszy na czele kraju władzę silną, której uosobieniem jest energiczna postać marszałka Piłsudskiego, z całym zadowoleniem zabrał się do pracy”.

Zapewne przez skromność tylko nie dodał p. generał, że to zadowolenie narodu kupia się głównie około Banku Gospodarstwa Krajowego i jego prezesa.

Ale mało mu było jednego „odczytu”. Skorzystał ze spóźnienia się na akademię imieninową p. Sieroszewskiego i z miejsca palną okolicznościową mowę o „olbrzymiej postaci Komendanta, z tą samą energią i tem samym wyczuwaniem doświadczenia pracującego dziś nad odbudową gospodarczą kraju i stopieniem w jedną całość jego rozbieżnych elementów”.

Rozumiemy, że p. Górecki po ostatnim posiedzeniu się z zaproszeniem p. Daszyńskiego na uroczystość legjonową chce się ratować nowymi dytyrambami; chwalimy mu nawet to, że zrezygnował z sukcesów krasomówczych w kraju i gada sobie zagranicą, gdzie to ludzi nie drażni, bo nie czują na własnej skórze błogich skutków „radosnej twórczości”.

Jednakże mamy małe zastrzeżenie co do oświadczenia p. Góreckiego, że „gdzie wyrażał uczucia wszystkich Polaków bez różnicy przekonań politycznych”.

Pozwoli p. Górecki zwrócić sobie uwagę, że takiego mandatu nikt mu nigdy nie dawał, a w szczególności, że o bób narodowy ożywiony jest nieco innymi „uczuciami” w stosunku do tych, których sławi p. Górecki, a wszyscy — prócz nielicznych wybranych — czujemy solidarnie tylko jedno, to jest — biedę.

Złe jest, gdy ktoś nie może powściągnąć swego języka. U p. Góreckiego jest to wada widocznie wrodzona i nieuleczalna.

Ohydne morderstwo

Wilno, 27. 3. (AW). W Łoździanach przy granicy litewskiej wykryto ohydne morderstwo. Mieszkał tam emigrant litewski Leonowicz z żoną i trzyletnim dzieckiem. Wczoraj sąsiedzi zaalarmowani zostali płaczem dziecka. Ponieważ dom był zamknięty, wylamano drzwi. Oczom sąsiadów przedstawił się nieład w mieszkaniu, oraz kałuża krwi na podłodze na której siedziało dziecko. Zaalarmowano placówkę KOP'a i policję. Ślady doprowadziły do piwnicy pod domem, w której znaleziono trupa Leonowicza. Żony nie było. Ustalono, że najprawdopodobniej zamordowała męża przy pomocy kochanka z Wilna, poczem uciekła na Litwę.

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRAJNICZNE ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIM!

Pij Kawę KNEIPPA a będziesz zdrow!

Pw 10 133-13.8

O przyjemnym smaku i zapachu sympatyczny i pewny środek desinfekujący gardło i krtań Tabletki Paramint „ERBE”.

Nie tylko dla chorych lecz i dla zdrowych przy pielęgnowaniu osób chorych zakaźnie oraz podczas epidemii tak w domu jak i w szpitalach, urzędach, szkołach, w tramwaju i w kinie. PARAMINT „ERBE” zażywaj kilka razy dziennie abyś się nie zakaził GRYPĄ, ANGINĄ lub innymi chorobami. Pw 9 126-0.1664

Do nabycia w aptekach i drogerjach.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chrułi

W strefie ogniowej walki dumpingowej

Z wymiany handlowej beztraktatowej, obronnej dla naszego przemysłu, wchodzący w uregulowane stosunki handlowe z naszym sąsiadem zachodnim, ułatwiające przenikanie do nas wyrobów przemysłowych niemieckich. Doskonała organizacja handlowa i kredytowa przemysłu niemieckiego pozwalała mu rzucić na nasz rynek całe masy towarów. Sprzyjać zaś temu będzie jeszcze bardziej zastój gospodarczy na rynku niemieckim wewnętrznym, przy którym wywóz do Polski nawet ze stratą jeszcze się opłaca bardziej, niż kurczenie produkcji. Dlatego to nasz przemysł przetwórczy z wielkim niepokojem i obawą oczekuje wejścia traktatu w życie.

Obawy te dotyczą przede wszystkim młodych naszych działów przemysłu, które powstały lub rozwinęły się w okresie wojny celnej, a mianowicie przemysłu elektrotechnicznego, gumowego oraz szeregu działów przemysłu metalowego. Poza tym ucierpi również przemysł włókienniczy, konfekcyjny, galanteryjny i zabawkarski, gdyż to są właśnie dziedziny najumiętniej stosowanego dumpingu kredytowego i dumpingu cen przez Niemcy.

Biedny ten nasz przemysł przetwórczy! W każdej mniemanej sytuacji jest on kozłem ofiarnym! Do niedawna był on bity tylko z jednej strony, mianowicie przez krajowy przemysł surowcowy, który uprawiając dumping eksportowy, ograniczał temsamem zdolność wywozową fabryk przetwórczych. Obecnie dochodzi dumping niemieckiego przemysłu przetwórczego, który naszemu przemysłowi utrudni poważnie zbyt na rynku wewnętrznym. Fabryki przetwórcze polskie znalazły się między dwoma ogniami: skutkami dumpingu forsującego wywóz polskich surowców i dumpingiem niemieckiej konkurencji.

Fabryki metalurgiczne, włókiennicze, konserwowe i t. d. pracują węglem, cynkiem, żelazem, naftą, cukrem o wiele droższym, niż konkurencyjne ich fabryki zagraniczne, które n. p. węgiel polski otrzymują po cenach znacznie niższych. Nasze fabryki przetwórcze płacą we wyższych cenach wewnętrznych n. p. węgla polskiego specjalną daninę po to właśnie, by ich konkurencyjne fabryki zagraniczne mogły otrzymać tani węgiel. Innymi słowy: fabryki nasze płacą stałą daninę na rzecz swych konkurentów! Co za paradoks życiowy!

Prawi się ustawicznie o konieczności rozbudowy przemysłu przetwórczego w celu dania pracy bezrobotnym z namaszczeniem wskazuje się na konieczność forsowania wywozu uszlachetnionego — a jednocześnie piluje się gałąź, na której wisi nasz przemysł przetwórczy. Skutek jest wyraźny: wartość wywozu z Polski maleje z roku na rok; jeśli wartość 1 tony wywiezionego towaru wyniosła w r. 1924 — 133 zł, a w r. 1925 nawet 149 złotych, to w następnych latach spadła do 116, 111 względnie 95 złotych. Charakteryzuje to nasz wywóz jako eksport surowców i półfabrykatów, zaś nasz przywóz jako import daleko wyrobionych produktów (w r. 1924 wartość 1 t. przywiezionego do Polski towaru wyniosła 1.050 zł).

W niedalekiej już przyszłości okaże się w całej pełni absurdalność naszej polityki dumpingowania wywozu surowców, co zmusi nas do likwidacji tego systemu. Im wcześniej do tego przystąpimy, tem lepiej wyjdzie na zmianie kierunku przemysłu przetwórczego, no i sam przemysł surowcowy, tempo bowiem odrotu będzie powolniejsze, niż gdyby życie samo odwrót nakazało. W tym ostatnim wypadku byłaby to ucieczka...

Krótkie informacje gospodarcze

— Min. robót publ. przekazało z funduszu odbudowy kraju milion zł na pożyczki na odbudowę zniszczeń wojennych dla 12-u województw.

— W Budapeszcie otwarto na placu wystawowym w obecności regenta Horthy'ego 39-a węgierską krajową wystawę rolniczą, wraz z krajowym jarmarkiem bydła hodowlanego.

— Senat amerykański odrzucił ciało produktów naftowych 38-u głosami przeciwko 29-u.

Jak należy finansować ruch budowlany

Opinia poznańskiej Izby przemysłowo-handlowej

Z inicjatywy prezesa warszawskiej Izby przemysłowo-handlowej opracowuje się obecnie projekt ustawy, mającej rozwiązać kwestię finansowania ruchu budowlanego na szereg najbliższych lat. Do pracy nad projektem tej ustawy wciągnięte zostały wszystkie prowincjonalne izby przem.-handlowe, a więc również izba poznańska.

W ubiegłym tygodniu Izba poświęciła sprawie tej jedno posiedzenie, na które zaproszono również osobistości, nie wchodzące w jej skład, celem wszechstronnego zbadania i oświetlenia tej tak ważnej i doniosłej sprawy.

Na pierwszym zebraniu wysłuchano referatu p. Garsteckiego, streszczającego nadesłany z Warszawy projekt, a następnie przystąpiono do dyskusji, która ze względu na ogrom materiału i brak czasu została przez przewodniczącego p. radcę Robińskiego ograniczona tylko do wytknięcia i omówienia zasadniczych i podstawowych tez, na jakich przyszła ustawa miałaby być oparta. W przemówieniach tych ujawniły się bardzo wyraźnie antyetatystyczne tendencje członków Izby.

Celem szczegółowego omówienia projektu izby warszawskiej wyłoniono komisję z 6 osób, która na 2 posiedzeniach wniosła do projektu szereg zasadniczych zmian.

Projekt izby warszawskiej przewidywał pełną centralizację akcji budowlanej. Przeciwno tej tezie wystąpili wszyscy członkowie komisji, żądając decentralizacji oraz szerokiej autonomii dla poszczególnych organizacji wojewódzkich.

Najradykałniejszą jednak zmianą polega na zmianie źródeł finansowych, z których w przyszłości Zakład Budownictwa Mieszkaniowego miałby czerpać środki na popieranie budownictwa.

Mianowicie projekt przewidywał, że kredyty budowlane pochodziłyby całkowicie z funduszy publicznych, t. j. z podatków, częściowo już istniejących, jak podatek lokalny, od placów niezabudowanych, dotacji skarbu, a częściowo z podatku czynszowo-domowego, który miałby być ustanowiony na wzór niemieckiej „Hauszinssteuer”. Komisja wypowiedziała się stanowczo przeciwko takiemu ujęciu sprawy. Nigdzie w Europie, gdzie finansowanie budownictwa oparto na środkach publicznych, nie postępowano w ten sposób, aby całkowity kredyt budowlany był dostarczany przez państwo. Nawet w Niemczech, gdzie etatyzm finansowo-budowlany zakwitł najbujniej, rząd wzgl. samorządy dostarczały tylko kredyt na drugie miejsce hipoteki, zaś z kapitałów zabezpieczonych na pierwszym miejscu instytucje prywatne dostarczały kredytu długoterminowego.

Wobec tego komisja stanęła na stanowisku, że i u nas środki na pierwszy numer hipoteki powinny być czerpane z kapitalizacji prywatnej. Jeżeli do dziś dnia nie udało się to Bankowi Gospodarstwa Krajowego, to tylko dlatego, że wypuszczane przez niego listy zastawne były zbyt nisko oprocentowane i ponadto emitowane po zbyt wysokim kursie, skutkiem czego B. G. K. nie znalazł nabywców na swoje papiery. Wobec tego komisja

zaproponowała podwyższenie stopy procentowej listów nowej emisji do 8 proc. oraz wydatne obniżenie kursu emisyjnego do takiego poziomu, aby realne oprocentowanie odpowiadało każdorazowej sytuacji rynkowej. W ten sposób B. G. K. znajdzie nabywców na swoje papiery i poważnie odciąży nową instytucję, która będzie dostarczała środków z funduszy podatkowych tylko na drugie miejsce hipoteki.

W związku z tem komisja uznała redukcję proponowanego podatku za rzecz konieczną i możliwą. Projekt przewidywał, że aż 80 proc. nadwyżki wpływów z komornego, które miałyby się podnosić o 6 proc. kwartalnie, powinny być przeznaczone na budowę nowych domów. Np. gdyby komorne doszło do 172 proc., to z tej sumy 57 proc. poszłoby na rozbudowę, co łącznie z istniejącym już obciążeniem starych domów (10—16 proc.) stworzyłoby horendalny ciężar podatkowy, dochodzący do 70 proc. dochodów brutto. Oczywiście, że takie obciążenie podatkowe uraga wszelkim zdrowym zasadom skarbowości, przechodząc już w jawne wywłaszczanie dochodów z domów. Przestawienie się tym zakusom było tem bardziej uzasadnione, że nawet w Niemczech na cele rozbudowy wszystkich wpływów z „Hauszinssteuer”, jak to np. błędnie przedstawia p. Klarnier w swej książce o „Polityce budowlanej”:

	Na cele ogólnie budżetowe	budowlane
w Prusach	21 1/3 proc.	26 2/3 proc.
„Bawarii	31	14
„Turyngji	25	15
„Brunswiku	23	15,5

i tak dalej. Widzimy więc, że w Niemczech na cele budowlane przeznaczono tylko od 14—26 proc. dochodu brutto starych domów.

Komisja wzięła również pod uwagę, że w Polsce domy uległy znacznie większej deterjacji technicznej na skutek utrzymywania czynszów przez znacznie dłuższy okres czasu na zbyt niskim poziomie (w Niemczech ustawowe komorne jest 120 proc., a u nas — 58 proc. w złocie).

Ponadto zwrócono uwagę na konieczność technicznej modernizacji domów w miastach byłej dzielnicy rosyjskiej, które przeprowadzają obecnie kanalizację i wodociągi (Łódź, Radom, Kielec, Piotrków, Częstochowa itd.). Przyłączenie do sieci tych urządzeń wymaga dużych nakładów własności nieruchomości, które przy proponowanym przeciążeniu podatkowym nie byłoby możliwe.

To też, uwzględniając wszystkie te okoliczności, komisja zaproponowała obniżenie proponowanego podatku do 25 proc. (zamiast 80). Uchwała ta jednak nie była jednomyślna.

Tak wydatne obniżenie proponowanego podatku nie poderwie akcji kredytowej rządu, ponieważ — jak już zaznaczyłem, jednocześnie odciążono rząd od sfinansowania I-ej hipoteki.

Poza tem dokonano całego szeregu drobnych zmian i poprawek.

Jerzy Schimmel.

Wciąż jeszcze złe zapowiedzi

Instytut Badania Konjunktur gospodarczych i cen charakteryzuje obecnie sytuację gospodarczą w Polsce m. in.:

Życie gospodarcze Polski znajduje się w dalszym ciągu w fazie ostrej depresji gospodarczej. Ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej, obliczony z wyeliminowaniem sezonowości, spadł ze 116,6 w styczniu do 108,6 w lutym. Znaczną niżkę wytwórczości wykazały po raz pierwszy w ciągu obecnego przesilenia gałęzie produkcji dóbr wytwórczych, a mianowicie ze 132,0 w styczniu do 125,7 w lutym. Co się tyczy przemysłów konsumpcyjnych, to likwidacja zapasów odbywa się w poważniejszych rozmiarach tylko w handlu materiałami włókienniczymi. Natomiast rosła zapasy wyrobów papierniczych i skór wyprawionych.

W rolnictwie okres sprawozdawczy był wyjątkowo ciężki, ceny zbóż na-

ściach płatniczych w związku z trudnościami zbytu towarów, oraz z nagromadzeniem się zapasów. Odsetek weksli protestowanych w Banku Polskim, po wyeliminowaniu sezonowości zwiększył się 5,21 proc. w styczniu do 5,64 proc. w lutym.

Obecne warunki podstawowe dla przezwyciężenia depresji i przejścia do fazy poprawy kształtują się mniej korzystnie niż w r. 1926. Na rynku światowym odbywa się powszechny ruch zniżkowy najważniejszych surowców i zbóż. Jest prawdopodobne, że ten zniżkowy ruch trwać będzie czas dłuższy na podobieństwo spadku cen w okresie 1874 — 1895. Gdyby tak było, konjunkturalne ruchy zwykłe i zniżkowe odbywać się będą, oczywiście w dalszym ciągu, jedynie podstawowa tendencja będzie raczej zniżkowa. Okresy o tego rodzaju tendencji cen mają zazwyczaj charakter depresyjny.

Na rynku światowym wprawdzie działa obecnie czynnik, który zazwyczaj pobudza działalność gospodarczą — jest to niska stopa pieniądza, oraz płynność rynku pieniężnego — atoli niska stopa dyskontowa sama przez się nie stwarza dobrej konjunktury, może jedynie przyczynić się przy współdziałaniu innych korzystnych warunków, do szybszego przezwyciężenia konjunktury zlej. Zresztą w Polsce, mimo pewnych objawów płynności rynku pieniężnego, w związku z silnym ograniczeniem działalności gospodarczej, trudności finansowe firm są jeszcze tak znaczne, że powrót do równowagi wymagać będzie dłuższego okresu czasu. Jest prawdopodobne, że ewentualny wzrost cen zbóż przyczyni się do przełamania kryzysu zaufania, a zatem ułatwi poprawę konjunktury. Tak, jak się sytuacja dziś przedstawia, należy stwierdzić brak warunków przejścia konjunktury do fazy poprawy. Silniejsze złagodzenie depresji może wyjść jedynie od uruchomienia w większych rozmiarach budownictwa mieszkaniowego.

KRONIKA GOSPODARCZA

(K) Bank Spółdzielczy Tow. Kredyt. miejskich właścicieli nieruchomości Spółz z nieogr. odp. w Poznaniu. Ogólne roczne zebranie członków Banku odbyło się 25 marca w lokalu Banku przy ul. Piekary 1. Zebranie zajął prezes Rady nadzorczej p. Marjan Chłapowski, na przewodniczącego zebrania wybrano p. Grzegorzewicza. Sprawozdanie zarządu oraz bilans z rachunkiem zysków i strat za rok 1929 przedstawił członek zarządu p. Wł. Dobrowolski, nadmienając, że rok sprawozdawczy był naogół rokiem depresji gospodarczej. Stan ten wpłynął niekorzystnie na rozwój Banku, jednak dzięki ostrożnej polityce kredytowej obniżyła się nieznacznie tylko suma przychodu, związana z obrotami. Liczba członków pod koniec r. 1929 wyniosła 329, których nieruchomości majątek wynosił przeszło 25 mil. zł. Ogólny obrót za rok gospodarczy wykazuje sumę 6922 618,36 zł. Jeżeli zważy się na nikły kapitał, który wynosi a) udziałowy 70 081,35 zł zaś b) rezerwy 11 828,41 zł, czyli razem 81 909,76 zł to trzeba przyznać, że obroty Banku wykazują sumę bardzo poważną. Bilans na 31 grudnia 1929 r., zamykający się po stronie czynnej i biernej sumą 472 610,56 zł zatwierdzono i udzielono absolutorjum zarządowi i Radzie nadzorczej. Czysty zysk w kwocie 2 465,94 zł podzielono w formie proponowanej, tak, że na dywidendę przypada 4 proc. Ustępującą Radę nadzorczą wybrano przez aklamację ponownie; w skład jej wchodzi pp. Marjan Chłapowski, Tad. Swinarski, Czesław Przesławski, dr. Antoni Zółtowski i Piotr Ciekiera. Zarząd spoczywa w rękach p. Władysława Dobrowolskiego, zastępcą zaś jest p. Kaz. Bierowski.

Nasiona. Sprawozdanie handlowe z 25 marca 1930 r. specjalnego składu nasion Telesfora Omianowskiego w Poznaniu. Notowania informacyjne w zł. za 100 kg. za jakości przeciętne don. inialne, nowego sprzętu, loco stacja załadowania. Koniczyna czerwona 130—150, koniczyna biała 170 do 240, koniczyna szwedzka 175 — 200, koniczyna żółta chmielowa odtuszczone 120 do 135, koniczyna żółta chmielowa w łuskach 58—62, inkarnatka 220—240, przelot pospolity 90—110, raigras angielski krajowy 100—110, tymoteusz 45—55, seradela 22 do 26, wyka latowa 27—28, peluska 25—27, wiczka zimowa 65—70, groch Wiktorja 29 do 33, groch zielony Folger 27—31, groch polny mały 27—30, gorczyca 59—63, rzepik latowy 85—95, rzepak zimowy 75—80, tatarska 28—31, konopie 70—80, siemie lniane 80—88, proso 41—46, mak niebieski 125 do 140, mak biały 130—145, łubin niebieski 21 do 23, łubin żółty 24—26.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Z tajemnic Kol. Kasy Emerytalnej

Czwarta część oskarżenia — Badanie podsądnych i świadków

Dziś trybunał zatrzymał się nad czwartą częścią oskarżenia, to jest nad sprawą niedoboru kasy i dostawą cegieł. Na wstępie odczytał przewodniczący różne pisma. Przed badaniem świadków przesłuchano jeszcze oskarżonych Mellerę, Jarzębowską i Romanowskiego. Meller na zarzut, że odebrał 1 tys. zł na poczet rachunków bieżących w Chodzieży, i że zatrzymał dla siebie, wyjaśnia, iż wszelkie sumy zużył na potrzeby K. E., pozostałe zaś kwoty oddał p. Jarzębowskiej.

Ta ostatnia odpięła zarzut, jakoby bezprawnie przywłaszczyła sobie 1310 złotych z tytułu zwrotu pożyczek. W kwestji 10 milj. mk. z roku 1923, sąd przyjął tłumaczenie oskarżonej. Wogóle z zeznań jej wynikało, że wiele pożyczek nie było zaksięgowanych, co ją nieraz dziwiło; asygnat nie podpisywała, a czynił to s. p. Fillinger.

Osk. Meller przynosił zebrane pieniądze, które odbierał Fillinger — mówi p. Jarzębowska — i zaraz bez zaksięgowania szły one dalej. Gotówka przechodziła wogóle z ręki do ręki. Zdawało się, że jakiś dłużnik zwracał K. E. pieniądze i o niczym nie wiadziało, bo brak było dowodów. W ta-

kich warunkach polegano na tem, co mówił dłużnik i sprawę uważano za załatwioną.

Romanowskiemu zarzuca oskarżenie, że w lutym 1925 r. zabrał na szkodę K. E. 140 tys. cegieł; on wyjaśnia natomiast, że p. Śmieszalski, dostawca cegieł, nie miał miejsca na złożenie, przeto w porozumieniu z zarządem resztę, t. j. 140 tys. sztuk, pomieszczono na terenie K. E., gdzie później Romanowski wybudował sobie z tej cegły willę. Zamawiano cegły u hurtownika, gdyż (wedle twierdzenia oskarżonego) były tam tańsze niż w fabryce. Świadek Śmieszalski zeznał, iż K. E. zamówiła u niego 2 i pół milj. cegieł, którą wozil na plac przy ul. Stromej i Kolejowej. Gdy się placę zapelnili, powiadomił o tem Fillingera, który kazał zwieźć ją na teren Romanowskiego. Świadek potwierdza, że ten ostatni wybudował sobie z dostarczonych cegieł willę, a ponadto brał jeszcze dalszy materiał, za który zapłacił 3 tys. zł, oraz dał zobowiązanie wekslowe na 4 tys. zł. — Zeznania świadków: Bykowskiego, M. Wiśniewskiej i Dziomby nie wniosły do sprawy nic nowego. (z)

Kogo nie zaciekawiałyby tajemnicza śmierć odkrywców grobu faraona egipskiego

TUT-ENCH-AMENA?!

Numer 26 Wielkopolskiej Ilustracji przynosi źródłowy i wyczerpujący opis w tekście i licznych ilustracjach rzekomych nieszczęść, którym u egipcjan uczeni archeolodzy, a które spowodowane zostały jakoby przez zieleń.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy, miesięczny abonament 1.50 zł kwartalnie 4.— zł. Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań — św. Marcin 70).

Ku czci Józefa Sliwińskiego

Wspaniała akademja w Auli uniwersyteckiej

Staraniem Polskiego Białego Krzyża odbyła się w środę w auli uniwersyteckiej ta akademja. Przemówienie, poświęcone wspomnieniom o Zmarłym wygłosił dr. Konrad Kolszewski. Pierwszorzędną atrakcją bogatego programu był doskonały odczyt prof. U. P. dr. Łucjana Kamińskiego na temat „Sliwiński jako artysta”. Występ chóru katedralnego pod dyr. ks. prałata dr. Gieburowskiego zyskał ogólny poklask. Chór wykonał trzy pieśni a mianowicie: Lottiego „Misere-re” (4 głos. miesz.), Zielińskiego „In-monte olivetii” (5 gł. miesz.) i Lottiego „Crucifixus” (8 gł. miesz.).

W drugiej części programu wystąpił prof. Franciszek Łukasiewicz. Grał on artystycznie Chopina: Sonatę B-moll op. 35, Grave, Doppio moritento, Scherzo, Marche funebre i Finale. Z kolei odbyła się zbiorowa deklamacja słuchaczy Szkoły Dramatycznej przy Wielkopolskiej Szkole Muzycznej. Usłyszeliśmy kilka bardzo ładnie oddanych utworów Tetmajera i in. Specjalnie udatnie wypadł „Na Anioł Pański”... W dalszym ciągu prof. Fr. Łukasiewicz odegrał z maestrją Chopina: Polonez Fis-moll op. 44, Nokturn Des-dur, dwa preludja i Scherzo H-moll op. 20.

Publiczności, niestety, nie było wiele. Szkoda wielka, bo akademja wypadła dobrze, nic więc dziwnego, że wszystkich wykonawców nagradzono żywiołowymi oklaskami. (tr.)

Pod adresem P. K. E.

O udogodnienie komunikacyjne na linii Wilda - Górczyn

Mieszkańcy dzielnicy Łazarzkiej, korzystający z przejazdu do miasta „czwórka” i „piątka” narażają się na wielkie nieprzyjemności przyczem często zachodziły możliwości wydarzenia się nieszczęśliwych wypadków. — Wszyscy pasażerowie, którzy używają codziennie tych linii muszą być o godz. 8 rano w biurach, fabrykach i szkołach. Stąd powstaje wielki natłok. —

Zwłaszcza na przystankach przy ulicach Niegolewskich i Kanalowej ten natłok jest ogromny. Wszystkie wozy są do tego stopnia przepełnione, że publiczność stoi na stopniach w czasie przejazdu i w ten sposób narażona jest na wielkie niebezpieczeństwa.

Gorzej jeszcze działo się w godzinach południowych. Dyrekcja P. K. E. wprowadziła jednak dodatkowe wozy, które w znacznym stopniu odciążą ruch. W rannych godzinach pozostało jak dawniej. Tak samo zresztą i wieczorem natłok na tej linii jest b. wielki. Zwykle od godz. 21 do 23 wozy są do tego stopnia przepełnione, że niema mowy o wsiadaniu na przystankach: Kaponiera, Most Dworcowy i t. d. W tym czasie przestaje kursować „piątka” i stąd nic dziwnego, że „czwórka” przeważnie jest zapchana.

Wobec takiego stanu rzeczy, należałoby wyrazić życzenie pod adresem P. K. E., aby wprowadziła wozy dodatkowe. (tr.)

KALENDARZYK

Czwartek, 27 marca 1930.

Słońce: wschód 5,41; — zachód 18,17; — długość dnia 12 godz. 36 min.

Księżyc: wschód 5,20; — zachód 15,00; — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Czwartek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana + 3 st. C., pochmurno, wiatr zachodni, ciśnienie atmosferyczne niskie 749 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 10 st. C., najniższa + 2 st. C. Ilość opadu 5 mm.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: + 1,14 m.

Kal. rz. kat.: Rupert B.; jutro Sykstus.

Kal. słow.: Świętoboj; jutro Bohdan Bł.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, St. Rynek nr. 37. — Apteka Zielona, ul. Wrocławska 31. — Apteka 27 Grudnia, ul. 27 Grudnia 18.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

Łazarz: Apteka Łazarzka, ul. Strusia 9. Wilda: Apteka pod Koroną, G. Wilda 61. W innych dzielnicach miasta apteki tamtejsze.

Pogotowie Ratunkowe Związku Lekarzy, ulica Pocztowa 30, dzierżuje we dnie i nocy. — Telefon 55-55.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Rekolekcje dla młodzieży męskiej** odbędą się staraniem Pozn. Okręgu Stow. Młodzieży Polskiej w dniach 2, 3 i 4 kwietnia br. każdorazowo o godz. 19,30 w kościele św. Wojciecha. Nauki rekolekcyjne wygłaszać będzie ks. kapelan Dymarski. Wspólna komunja św. odbędzie się dnia 6 kwietnia o godz. 9 w kościele farnym. Mszę św. odprawi ks. biskup Dymek.

— * **Rekolekcje Sodalicji Pań Akademickich** (dawn. Sekcji Akad. Sodalicji Pań Miejskich) odprawić się będą w dniach 5 do 9 kwietnia w godzinach wieczornych w kaplicy św. Józefa pod kierunkiem ks. infułata Adamskiego, moderatora sodalicji. Legitymacje, upoważniające do wzięcia udziału w rekolekcjach, odebrać można w księgarni Arcta, plac Wolności oraz u p. dr. Łazarewiczyzny, ul. Jasna 11.

— * **Zarząd Związku b. Wychow. S. S. Urszulanek.** Nabożeństwo miesięczne odbędzie się dnia 29 bm. o godz. 10 rano w kaplicy S. S. Urszulanek (Waly Leszczyńskiego 13). O godz. 20 odbędzie się herbatka w klubie (ul. Sew. Mielżyńskiego nr. 26-27).

OSOBISTE

— * **Z Uniwersytetu Poznańskiego.** — Dyplom nauk rolnych uzyskał p. dr. Zdzisław Niklewski z Inowrocławia a dyplom inżyniera leśnictwa uzyskał p. Stanisław Tyszewski z Warszawy.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **„Młodzież Wszeczpolska”.** Zebranie ogólne odbędzie się dziś o godz. 19 w lokalu własnym przy ul. św. Marcina 65. Obecność członków obowiązkowa; goście mile widziani.

— * **Z Stow. Kobiet z wyższym wykształceniem.** Z powodu przyjazdu członka Głównego Komitetu p. dr. Mączkowskiej, odbędzie się w sobotę dnia 29 bm. o godz. 20 w sali Tow. Przyjaciół Nauk przy ul. Sew. Mielżyńskiego 26-27 nadzwyczajne zebranie, celem omówienia ważnych spraw. O najliczniejszy udział członków uprasza Zarząd.

— * **Kat. Koło Pań.** Walne zebranie odbędzie się dnia 31 bm. o godz. 20 w sali Księgarni św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. Na porządku obrad m. in. referat dyr. Heleny Soltanówny na tem: „Nasze zadania i program pracy”. Ze względu na reorganizację towarzystwa i wybór nowego zarządu — obecność wszystkich członków konieczna.

WIECZORY, KONCERTY

— * **Tydzień Macierzy Szkolnej Gdańskiej.** W sobotę, 29 bm. odegrana zostanie w Teatrze Wielkim opera Weinbergera „Szwanda dudziarz”. Dochód z przedstawienia przeznaczony na zasilenie Tygodnia Macierzy Szkolnej w Gdańsku. — Przed przedstawieniem przemówienie. — Kasa teatru rozpoczęła sprzedaż biletów. W niedzielę, 30 bm. urządziła Komitet Tygodnia Macierzy Szkolnej o godz. 17 w salach Palais Royal herbatkę-bridge, połączoną z występami artystów. Bilet wstępu wraz z nakryciem 5 zł. Zamówienia na stoliki przyjmuje dyrekcja Palais Royal.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Ruch telefoniczny Polska-Finlandja.** Od 1 kwietnia br. wprowadza się ruch telefoniczny między Poznaniem, Łodzią, Lwowem, Warszawą i Wilnem z jednej strony a Helsinkami (Helsingfors), Tampere (Tammerfors) i Turku (Abo) z drugiej strony, via Berlin. Opłata za trzyminutową rozmowę zwykłą w powyższych relacjach wynosi 17 fr. 20 cent. Powyższą należność przelicza się na obiegowe złote polskie według ekwiwalentu, obowiązującego w odnośnym dniu dla złotego polskiego i franka złotego (obecnie 1 fr. = 1,80 zł). Ruch telefoniczny z Finlandją odbywa się na zasadach obowiązujących w komunikacji telefonicznej między Polską i Niemcami. Bliższych informacji udziela Urząd Telegraficzny w Poznaniu przy ul. Pocztowej 6 (nr. tel. 5707 i 5709).

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z Tow. Powstańców i Wojaków Poznań-Główna.** Dnia 16 bm. odbyło się roczne walne zebranie, na którym dokonano wyboru nowego zarządu, w którego skład wchodzi pp.: prezes — M. Sikorski, I zast. — A. Maciejczak, II zast. — A. Gąsiorowski, sekretarz — M. Rozmiar, skarbnik — R. Terczewski, komendant — L. Szukała.

KRONIKA POLICYJNA

— * **Zawzięte niewiasty.** Wróblewska Marja, zam. przy ul. Szamarzewskiego 11 i Rzepczyńska Jolenta, ul. Szamarzewskiego 34, wszczyły bójkę przed zakładem fryzjerskim p. Paczkowskiego, ul. Kraszewskiego 19. Podczas zażartej walki wybiły szybę okna wystawowego i zniszczyły znajdujące się tam kosmetyki, wyrządza-

jąc p. Paczkowskiemu szkodę na 1 400 zł. (z.)

— * **Napad rabunkowy.** P. Kowal Paweł, drogomistrz z Gulcza, pow. Czarnków, idąc ul. św. Marcina, zaczepiony został przez jednego osobnika, który prosił go o ogień. W tej chwili dostąpił drugi osobnik i domagał się, aby Kowal zafundował co w restauracji. Gdy Kowal oświadczył, że pieniędzy nie ma, dostąpił trzeci i zastraszywszy Kowala, przeskakał mu kieszenie, zabierając srebrny zegarek z łańcuszkiem i portmonetkę. Gdy nadchodził policjant, jeden z osobników zbiegł zabierając skradzione przedmioty, dwóch zaś przytrzymał; są nimi Czuba Dymitr, zam. przy ul. Zródlanej 3 i Zawal Michał, zam. przy ul. Sokoła 17. (z.)

— * **Kradzieże i włamania.** P. Góralskiemu Kazimierzowi, ul. Szamarzewskiego 26, skradziono zegarek męski, pierścionek, spodek z pierza, płaszcz męski i 3 płaszcze damskie. — Do biur Poznańsko-Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń przy ul. Kantaka 2-4 włamali się złodzieje przy pomocy wybicia szyby i rozpruli kasę ogniotrwałą; nic jednak nie skradli, gdyż prawdopodobnie zostali spłoszeni. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Nieudała kradzież roweru.** P. Janowi Olejniczakowi z Węglewka skradziono rower, w chwili, gdy postawił go przed składem kupca Wegenkiego w Po-biedziskach. Wszczęto natychmiast po-ścig za złodziejem. Ten, widząc, że mu zastąpiono drogę, rzucił rower na środek ulicy i ulotnił się. Poznano go jednak i oddano w ręce policji. Złodziejem jest znany awanturnik Józef Kamiński z Po-biedzisk, który za podobne wybrki wrócił niedawno z ul. Młyńskiej w Poznaniu. (pp.)

— * **Kradzieży przewodów telefonicznych** dokonano dnia 23 bm. na linii Biskupice — Skorzęcin. Sprawcy, których dotychczas nie ujawniono, pozrywali laskami przewody a później zabrali około 70 mtr. drutu i ulotnili się. Policja jest na tropie złodziei. (pp.)

— * **Kradzież z włamaniem.** W nocy na 24 bm. włamali się złodzieje do kancelarii dyrektora gimnazjum im św. Stanisława Kostki w Kościanie i skradli z biurka 214 zł gotówki, złoty pierścień, srebrną papierośnicę i browning. (hk.)

— * **Utonęli w jeziorze.** Podczas polowania ryb w jeziorze Brzezinek pod Chojnami utonął dwóch pomocników, Manfred Albers, lat 16 i Marceja Brzeziński, lat 17. Dotychczas wyłowiono tylko zwłoki Brzezińskiego. (x.)

— * **Niezwykła przyczyna śmierci.** Niejaki Erwin Holz z Grubna pod Chełmnem zauważywszy wieczorem wielką lunę na niebie, pochodzącą od pożaru budynku dominjalnych w Kamarkach, pospieszył w stronę wypadku. Aby skrócić sobie drogę, zamierzał przejść przez teren forteczny, strzeżony przez wartownika. Na trzykrotne wezwanie Holz nie zatrzymał się, a wartownik, zmuszony zrobić użytek z broni palnej, ugodził lekkomyślnego młodzieńca śmiertelnie w brzuch. Holz zmarł w lecznicy powiatowej w Chełmnie. (x.)

JARMARKI

— * **Miśław.** Dnia 2 kwietnia odbędzie się jarmark ogólny.

— * **Śmigiel.** W środę, dnia 2 kwietnia odbędzie się jarmark na konie, bydło, świnie, kozy i drób.

— * **Sieraków nad Wartą.** W czwartek, dnia 3 kwietnia odbędzie się jarmark na konie i bydło.

Z WIELKOPOLSKI

— * **Kościan.** (Nowe stowarzyszenie.) Utworzono tutaj Stow. „Opieka polska nad rodakami na obczyźnie”. Stowarzyszenie ma na celu roztoczenie wszelkiego rodzaju opieki nad emigrantami, przebywającymi na obczyźnie. W skład zarządu wchodzi: prezes — p. mec. Fiszbach, zast. — p. Grycz, sekretarz — p. sędzia Górny, skarbnik — p. Wenski.

— (Kurs pracy charytatywnej.) Z inicjatywy Rady Wyższej Stow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo w Poznaniu odbył się dnia 12 bm. kurs pracy charytatywnej, poprzedzony nabożeństwem w kościele farnym. Otwarcia kursu dokonał ks. prob. Bednarkiewicz, witając licznie zebranych członków i gości. — Na przewodniczącą poproszono p. M. Losow z Grabonoga. Następnie ks. dyr. Wolkowski wygłosił referat na temat: „Wpływ apostołskiej pracy Pań Miłosierdzia a prąd obecny”. W dalszym ciągu przemawiała p. prof. Niklewska n. t. „Praktyczne zastosowanie opieki nad rodzinami”. Po przerwie obiadowej przystąpiono do dalszych obrad. Referat na temat „Zebranie Pań Miłosierdzia” wygłosiła przewodn. p. Losow. (hk.)

— * **Oborniki.** W niedzielę odwiedziła nas orkiestra firmy H. Cegielski z Poznania pod batutą p. M. Prymasa. W pięknie odnowionej strzelnicy urządziła koncert, złożony z poważnych utworów, który ogólnie się podobał, za co publiczność darzyła wykonawców rzeszystemi oklaskami. W szarzyńsku przedwiośnia jest to miłą niespodzianką dla stęsknionych słuchaczy prowincji; życzyłyby też należało wię-

cej takich wieczorków artystycznych nie tylko Obornikom, ale i sąsiednim miasteczkom, może sympatyczna orkiestra weźmie to sobie do serca. (M. K.)

— **Wieleń n. Notecią.** (Z Rady miejskiej.) Rada miejska uchwaliła budżet miasta w rozchodach i dochodach na sumę 244 543,20 zł. Podkreślić należy fakt, że Rada miejska już po pierwszym czytaniu przyjęła preliminarz budżetowy, przedłożony przez Magistrat jednogłośnie bez żadnych poprawek, dając tem samem wyraz zaufania dla Magistratu i jego kierownika, burmistrza p. Szymona Wachowiaka.

— (Wiec Ligi Katolickiej.) Dnia 23-go bm. odbyło się w sali p. Cynajka imponujące zebranie parafjalnej Ligi Katolickiej przy udziale olbrzymiej liczby wiernych parafjan. P. Kurwan przedstawił w krótkich i dobitnych słowach cel zebrania. Następnie przemówił burmistrz, p. Szymon Wachowiak, potępiając przesłanie braci naszych w Rosji; nawołując do wytrwania przy sztandarze Chrystusa. Przyjęto jednogłośnie rezolucję do ks. Nuncjusza w Warszawie i do min. spraw zagranicznych.

— **Szamotały.** (Z sejmiku powiatowego.) Sejmik powiatowy odbył się dnia 21 bm. Po zagajeniu wybrano do komisji dla stwierdzenia obecnych pp. dyr. Tadeusza Białasika i kupca Franciszka Czerwińskiego. Przewodniczący informuje, iż w sesji nie biorą udziału członkowie sejmiku z okręgu I, gdyż pierwotne wybory w tym okręgu zostały unieważnione, a ponowne wybory odbędą się dnia 27-go kwietnia. Do komisji szacunkowej podatku dochodowego wybrano jako członków pp.: Tadeusza Tomaszewskiego z Gąsaw, Władysława Spychałę z Galowa, Cezarego Matuszewskiego z Szamotuł-Zamku, a jako zastępców pp.: Wawrzyna Hejwosza z Kępy, Pawła Szyftera z Młynkowa, Władysława Wilhelmię z Kłodziska i Karola Hologę z Konina. Następnie wybrano do powiatowej komisji opieki społecznej pp.: Pawła Szyftera z Młynkowa, Władysława Spychałę z Galowa, Walentego Adamskiego z Obrzycka, Piotra Kaczmarka z Wroniek, Antoniego Sobańskiego z Podrzewia, z grona opiekunów społecznych z gmin pp.: Jana Przybysza z Kaźmierza, Wojciecha Płotkowiaka z Dusznik, Juliana Bronikowskiego z Wroniek, przedstawicieli stow. i instytucji społeczno-opiekuńczych pp.: ks. radcę Kaźmierskiego z Szamotuł i Mielecką z Buszewa. — Potem przystąpiono do bardzo obszernej dyskusji nad budżetem administracyjnym na rok budżetowy 1930-31. Uchwalono budżet w kwocie 1 070 000 zł. Na pokrycie wydatków budżetowych uchwalili sejmik pobierać w roku budżetowym 1930-31 następujące dodatki: do państwowego podatku gruntowego 100 proc. w obszarach dworskich, 60 proc. w gminach wiejskich; dalej z podziału podatków 75 proc. państw. dodatku do komunalnego podatku gruntowego, 15 proc. państw. podatku przemysłowego, 50 proc. państw. podatku od nieruchomości oraz podatek od posiadania przedmiotów zbytku i podatek drogowy. W końcu sejmik zgodził się na zaciągnięcie pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego do 100 tys. złotych. (o.)

— **Pleszew.** (Z Banku Spółdzielczego.) Ostatnio odbyło się walne zgromadzenie członków Banku Pożyczkowego Spółdzielczego w Pleszewie przy licznych udziałach członków. Z sprawozdania zarządu i rady nadzorczej wynika, że bank rozwija się pomyślnie. Ogólnego obrotu w roku sprawozdawczym było 67 590 858,70 zł. — Udziały wzrosły do 207 444,29 zł; wkłady oszczędnościowe do 746 762,10 zł. Sumy bilansowe wynoszą po obu stronach 1 796 501,53 zł. Z czystego zysku, wynoszącego 42 619,52 zł, przeznaczono na dywidendę 11 proc. t. j. 15 761,35 zł, a resztę 26 858,17 zł przelano do funduszu rezerwy specjalnej. Ustupających członków Rady nadzorczej pp. mec. Edwarda Perza, kupca Mieczysława Cichońskiego i rolnika Wojciecha Jędrzejaka wybrano jednogłośnie ponownie.

Uroczystość papieska i obchód 10-lecia Ligi Katolickiej

W niedzielę 30 bm. obchodzi Liga Katolicka archidiec. gnieźn. i poznańskiej — 10 lecie swej pracy. Obchód rozpocznie się nabożeństwem w kościele kolegiaty św. Marji Magdal. (Fara) o godz. 10 rano. Kazanie wygłosi X. prob. Jaśkowski z Inowrocławia. — Dla gości i delegatów są zarezerwowane krzesła przed Wielkim Ołtarzem. O godz. 12 w poł. — „Uroczystość Papieska” w połączeniu z obchodem 10-lecia Ligi Katolickiej — w Auli Uniwersytetu Poznańskiego. Bezpośrednio potem na tej samej sali XI. walne zebranie delegatów L. K. P. Wstęp na Aulę tylko za biletami, które zostały już wydane w Sekret. Jener. Ligi Kat. Dla delegatów pozamiejscowych urządza biuro informacyjne w gmachu Auli Uniw. od g. 11 i pół, które wydaje zniżki kolejowe na drogę powrotną.

Z Związku Cechów Kowalskich

W niedzielę 16 marca odbył się w Poznaniu na sali p. Jarockiego Zjazd delegatów cechów kowalskich województwa poznańskiego. Przewodniczył obradom prezes Zw. Cechów Kowalskich p. Pacholski z Poznania.

Po odczytaniu protokołu wygłosił referat w sprawie wstrzymania wyzwalania uczni, oraz podatków, członek Zarządu Izby Rzemieślniczej Poznańskiej p. Wł. Kościński z Rogoźna.

Nad referatem wywinięła się ożywiła dyskusja, w której zabierali głos przedstawiciele Cechów a mianowicie pp. Sieczkowski z Gniezna, Figaszewski z Kórnik, Olejniczak z Śreńmu, Stelmazyk z Wągrowca, Cyganek z Żnina, Szych z Jarocina, Michalski z Borku, Adamczewski z Grodziska, Stawiński z Lwówka, Nowak ze Sierakowa, Monko z Leszna, Nowak z Kępna, Grycman z Ostrzeszowa, Ludwig z Ostrowa, Łosiński z Wrześni, Brettschneider z Środy, Szymański z Śmigła, Zieliński z Rogoźna, Jankowiak z Mur. Gośliny, Antkowiak z Kórnik, Talarczyk z Krotoszyna, Kaczmarek z Pleszewa, Cholewiński z Koźmina, Jabłcki z Stęszewa, Pytel z Szamotuł, Tadeusz z Kościana, Olsztyński z Pobiedzisk, Staszak z Poznania jako prezes Związku Cechów Kołodziejskich, Jaskółka, Kucharski, Skierski, Rost i i.

Wynikiem tak referatu jak i dyskusji nad nim, było uchwalenie rezolucji, domagających się przedłużenia rozporządzenia min. przem. i handlu w sprawie świadectw szkolnych dla terminatorów potrzebnych przy składaniu egzaminu czeladniczego; dalej wyrażono w rezolucji protest przeciwko nowym ciężarom opodatkowania na rzecz Izby Rzemieślniczej; w trzeciej rezolucji — przyłączono się do protestu Zw. Kupiectwa w sprawie podatku obrotowego.

Następnie przyjęto opracowany przez Zarząd Związku podręcznik do egzaminów w zawodzie kowalskim i polecono wydać go drukiem. Również uchwalono wydawać z początkiem kwartału w dalszym ciągu „Gazetę Kowalsko-Kołodziejską.”

Po załatwieniu kilku mniej ważnych spraw wewnętrznie - organizacyjnych solwował przewodniczący 5-ciogodzinne obrady stosownym przemówieniem i hasłem: Rzemiosłu Kowalskiemu Cześć!

Po załatwieniu kilku mniej ważnych spraw wewnętrznie - organizacyjnych solwował przewodniczący 5-ciogodzinne obrady stosownym przemówieniem i hasłem: Rzemiosłu Kowalskiemu Cześć!

RADJO

Programy radiofoniczne

Piątek, dnia 28 marca 1928 r.

Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godz. 14.00 notowania giełdy pien., zboż.-towarowej i cen targ. Rzeźni miejskiej; godz. 14.15 komunikaty gospodarzo-rolniczy, PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 16.45 słuchowisko dla dzieci p. t. „Jaś Beksa” (układ i reżyserja p. Wandy Trojanowskiej) — w wyk. harcerzy i harcererek Hufca poznańskiego; godz. 17.25 kurs elem. języka angielskiego (wykl. dr. Arend, lektor U. P.); godz. 17.45 koncert popołudniowy (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 nadprogram; godz. 18.55 recytacja nowel (wykl. p. Roman Juraszek, art. dram.); godzina 19.05 odczyt „O kolonjach letnich” (wykl. dyr. Marja Swinarska); godz. 19.30 „Silva rerum”; godz. 19.50 odczyt p. t. „Rosiły czarodziejkie” (wykl. dr. Dobrowolski, prof. U. P.); godz. 20.15 koncert symfoniczny (transmisja z Filharmonji Warszawskiej). W programie Em. Astorga: Stabat Mater i J. S. Bach: Magnificat; godzina 22.30 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.45 muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolanka”.

SPORT

Gry ruchowe

Międzyciekwęgowy turniej koszykówki panów zapowiada się bardzo atrakcyjnie przez wzgląd na udział renomowanych zespołów Łodzi i Warszawy. O sile reprezentacji warszawskiej świadczy fakt rozgromienia przez nią ubiegłej niedzieli jednej ze stołecznych drużyn klubowych 10:0 (!), niewątpliwie stosunku rekordowym. Turniej odbędzie się w hali „Ośrodek” a rozgrywki rozlosowane jak następuje: sobota, godz. 17: Pomorze — Poznań, godz. 18: Warszawa — Łódź; niedziela, godz. 16: rozgrywka o trzecie miejsce, godz. 17 finał. Porządzone zostaną powyższe rozgrywki w sobotę o godz. 16.30 meczem w siatkówkę panów Warta — Marcinkowski, w niedzielę o godz. 15 meczem hazeny „Warty” z „AZS” wzgl. „Sokołem”. (ig)

Lekka atletyka

K. S. „Sparta” urządza swój doroczny bieg na przełaj o puchar wędrowny ofiarowany przez f. W. Tomza w Poznaniu (św. Marcin 59) dnia 30. bm. o godz. 12. Start i meta na boisku K. S. „Sparta” przy wy-

locie ul. Grunwaldzkiej. Bieg odbędzie się podczas meczu „OKS” z Ostrowa a „Sparta” który rozpoczyna się o godz. 11.

Pięściarstwo

W mistrzostwach Polski, które odbędą się już 5 i 6 kwietnia w odpowiednio przygotowanej hali t. zw. westibulu reprezentacyjnego z dawnych mistrzów — sześciu będzie bronić zaszczytnego tytułu; o ich szansach pomówimy osobno w „Kulturze Fizycznej”. Nie staną tylko w ringu mistrzowie skrajnych wag: ciężkiej ś. p. Kupka i muszej — Moczko, ten ostatni z powodu wady serca. Wogóle ujrzymy w Poznaniu wszystkich najlepszych pięściarzy polskich; będzie to jedyna w swoim rodzaju rewja, nie więc dziwnego, że zainteresowanie mistrzostwami potęguje się z każdym dniem.

W reprezentacji WOZB na mistrzostwa Polski w Poznaniu zaszyły zmiany w wadze koguciej na skutek niemożności startowania z powodu nadwagi Wrzoska (Pol), którego zastąpi Staniszewski (YMCA). W miejsce Kubickiego (Skra) w wadze średniej startować będzie Garbarz (Mak.) (tel. wł.) T. S.

„Gedanja” — „HCP”. Na zawodach w dniu 30 bm. o godz. 12 w kinie Metropolis walczyć będą następując para: (podajemy w kolejności wag, gości na pierwszym miejscu): Jaskółski — Czerniak, Bianga — Sipiński, Wroński — Tasarek, Radtke — Wojewoda, Blok — Anioła, Antowski — Anioła II, Bindzus — Tomaszewski. Przesprzedaż biletów odbywa się w firmie Camera, przy ul. Ratajczaka nr. 3.

Piłka nożna

Kubik dotychczasowy filar „Turystów” przystąpił do „LKS”, w którym już grał przed kilku laty.

Cyll, jeden z obrońców „LKS” nie weźmie udziału w pierwszej serii rozgrywek ligowych.

Wśród zawodowców

Nowojorska komisja bokserska ogłosiła niespodziewanie mistrzem świata w wadze muszej Migdeta Wolgasta, który pokonał na punkty Black Milla. Dotychczas tytuł mistrza posiadał znany ze swoich występów w Europie Frankie Genaro. (radio)

Murzyn Goodfrees pokonał w Filadelfji Ace Clark'a w 7 starciu przez k. o. W Hatford pokonał Battling Battalino, mistrz świata w wadze koguciej na punkty Hiszpana Fernandez'a. Debiutujący w Ameryce Włoch Bernasconi mistrz Europy wagi koguciej uległ w Nowym Jorku Amerykaninowi Scalfaro w 10 starciach na punkty. (radio)

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, we czwartek „Hrabina Marica”. W piątek, 28 bm. „Kryśka Leśniczanka” z pp. Fontanówna, Karska, Nochowicz, Brańkiewiczem, Folańskim, Gruszczyńskim i Wiśniewskim; kapelmistrz p. Eichstaedt. W sobotę, 29 bm. na rzecz Macierzy Polskiej w Gdańsku dana będzie opera „Szwanda Dudziarz” z pp. Bojar - Przemieniecka, dr. Roesslerówna, Karpackim, Perkowiczem, Romanowiczem i Urbanowiczem; kapelmistrz dyr. Wojciechowski. W niedzielę 30 bm. o godz. 15 po cenach znizowanych wspaniale wystawiony balet „Pan Twardowski”, wieczorem ostatnia nowość „Frasquita” z pp. Fontanówna, Grabowska, Brańkiewiczem, Raczkowskim i Sendeckim, kapelmistrz p. Latoszewski.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś po raz szósty stylowa komedia Scribe'a i Legouve'a „Walka kobiet”, która dzięki dowcipnej treści, obfitującej w komiczne sytuacje, oraz doskonałemu wykonaniu przez pp. Biesiadecką, Żbikowską, Biesiadeckiego, Boelkego i Noskowskiego zdobyła duży sukces. Jutro po raz 22 komedia Józefa Rączkowskiego „Nad polskim morzem”.

W sobotę doskonała komedia M. Jęweinowa „Teatr wieczystej wojny” w obsadzie premierowej.

Przez szybkę

„Talerz”

Ciekawa rzecz, jak niektóre martwe przedmioty samym swym widokiem podniecająco działają na ludzi.

Z dziecięcych lat znam kapitalny sposób doprowadzania do białej pasji Żydów. Związa się skrawek materiału, można nawet brzeg palta lub marynarki, w ten sposób, aby swym wyglądem przypominał mniej więcej świńskie ucho. Pokazuje się do żydziakowi, przemawiając doń uprzejmie:

— Te! Ciotka ci się казаła kłaniać! Efekt jest fenomenalny.

Sam widziałem na europejsku wyglądającego Żyda, który „konsumował” zresztą w bufecie kolejowym szynkę, zapewnijając swe sumienie, że to jest los. Temu poważnemu panu pokazał jakiś sztubaczek świńskie ucho z odpowiednim pozdrowieniem. Żyd rzucił wszystko i w pasji gonił psotnika, że złemi prawdopodobnie zamiarami, a złość wielka mąlowała się na jego twarzy.

Sam to widziałem na własne oczy,

W niedzielę popołudniu po cenach znizowanych wielka komedia W. Szekspira pt. „Kupiec wenecki”, która zdobyła rekordowe powodzenie w bieżącym sezonie.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś i dni następnych sensacyjna sztuka amerykańska p. t. „Artyści”, obrazująca zakulisowe życie artystów rewjowych. Sceny pogodne i beztrojskie przepielają momenty wzruszające o wielkim napięciu dramatycznym. Wszystko to odbywa się na tle jazzu, ewolucyj girlsów, doskonałych skeczów, piosenek i tańców w wykonaniu czołowych sił zespołu Teatru Nowego. W rolach głównych pp. Cieszkowska, Chmurkowski, Fiszorówna, Czarnecka, Mazanek, Bystrzyński, Smoczyński, Zawistowski i inni.

W niedzielę o godz. 3-ciej po poł. po cenach znizowanych rekordowa sztuka p. t. „Rywale”, osnuta na tle wielkiej wojny światowej. Sztuka obfituje w momenty proste, żołnierskiego humoru i przezbawne sytuacje.

Sławni jazz - pianiści francuscy WIENER I DOUCET

wystąpią w Poznaniu w poniedziałek, 31 b. m. i 1 kwietnia wiecz. o godz. 8 w Auli Uniwersytetu. — Zapowiedź występu dwóch sławnych jazz - pianiistów, którzy w świetny sposób potrafią wydobywać z fortepianu cały aparat jazzowej orkiestry, wywołuje w oczach i uszach produkcję wielkie zainteresowanie w naszym mieście.

Znany krytyk francuski Lucien Franoux-Reynaud omówił na łamach wielkiego dziennika „Gaulois” pierwszy sensacyjny występ obu pianiistów jazzowych Wiener'a i Douceta na estradzie paryskiej, wyrażając się o olbrzymim sukcesie tych artystów słowami najwyższego uznania. W krytyce jego czytamy: „Wiener i Doucet uprawiają na swym fortepianie wyjątkowo muzykę taneczną, ale nie owe polki i walce z Montmarta, lecz Bluesy i Charleston, które wyborni artyści przywieźli z Ameryki, przyciem dobrze wsłuchali się w mechaniczną estetykę prymitywnej afrykańskiej rytmiki. Z tego dualizmu amerykańsko-afrykańskiego wydobyci Wiener i Doucet tyle fantastycznego humoru, obok jakiejś tragicznej tęsknoty jakby echa czarnego niewolnictwa, które nowoczesna cywilizacja dostosowała do ulubianego mechanizmu swych motorów”.

Orkiestra jazzowa, transponowana przez Wienera i Douceta, ma czysty dźwięk fortepianowy, pozbywa się melancholijnej barwy saksofonów i sciszonych puźonów, a z całą prawie klasyczną wyrazistością przypomina w pasażach i ozdobałkach muzykę Bacha oraz mistrzów XVIII wieku, tak że rytmy i melodie tych egzotycznych tańców nabierają pod palcami znakomych artystów nowego życia i swobodnego uroku. Dla słuchaczy wynikają z tego niczem nie zamacane wrażenia artystyczne.

Sprzedaj biletów na ten wielce ciekawy koncert — w składzie cygar A. Szarejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-28. zw 22 410

Teatr Wielki

DZIŚ — „Hrabina Marica” — operetka Kalmanna.

Piątek, 28. 3. „Kryśka Leśniczanka” operetka J. Jarno.

Sobota, 29. 3. „Szwanda dudziarz”, opera Weinbergera.

Niedziela, 30. 3. po poł. „Pan Twardowski”, balet Różyckiego

Niedziela, 30. 3. wieczorem „Frasquita”, operetka Lehara.

Poniedziałek, 31. 3. „Hrabina Marica”, operetka Kalmanna.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „Walka kobiet”.

Piątek, 28. 3. „Nad polskim morzem”.

Sobota, 29. 3. „Teatr wieczystej wojny”.

Niedziela, 30. 3. po poł. „Kupiec wenecki”.

Niedziela, 30. 3. wiecz. „Walka kobiet”.

Poniedziałek, 31. 3. „Teatr wieczystej wojny”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia

Teatr Nowy

DZIŚ — „Artyści”.

Piątek, 28. 3. „Artyści”.

Sobota, 29. 3. „Artyści”.

Niedziela, 30. 3. o godz. 3 popoł. „Rywale”.

(Ceny znizowane).

Niedziela, 30. 3. wiecz. „Artyści”.

Początek o godzinie 8 wieczorem

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarewskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia

bo to mnie właśnie gonili rozwścieklony Żyd. Za młodych lat!

Chińczycy, którzy bardzo liczny udział brali w bolszewickiej kampanji, mieli również taki słaby punkt. Towarzysze, chcąc ich doprowadzić do wściekłości, podsuwali im przed oczy dłonie ze splecionymi palcami. Miało to imitować zółwia. Porusza się palcami rąk i mówi do Chińczyka:

— Chodzia, patrz — czerepacha!

Nie jeden z bolszewików przypłacił ten dowcip życiem, zastrzelony z tyłu przez mściwych „chodziów”.

A u nas?

Bierze się, proszę państwa, talerz. Najwyczejniejszy talerz, napełnić go można w braku czego lepszego musztardą, i niesie się ten talerz ulicami miasta.

Do niedawna wolno to było robić bezkarnie. Teraz uchodzi za przestępstwo.

Żydów obraża świńskie ucho, Chińczyków profanacja zółwia — u nas nie wolno znieważać „talerza”.

Pan mi nie wierzy? No to niech pan spróbuje!

X. A wery.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

HOMER „PIERONOW“

(Z cyklu: Kraków literacki)

Gustaw Morcinek, to Ślązak z krwi i kości. Z Karwiny pochodzi, za młodu praktyki w górnictwie próbował, obecnie jest nauczycielem ludowym w Skoczowie i jednym z głównych propagatorów idei regionalnej na Śląsku Cieszyńskim. Kulturalnie w stronę Krakowa oddawna ciąży, jak temu sam w autobiograficznej powieści „Noc listopadowa“ dał wyraz, jest też z krakowską grupą pisarzy związany, podobnie jak jego świeża krawka Kossak-Szczucka.

Mimo prób A. Gruszeckiego, mimo zainteresowania się historycznym Śląskiem w twórczości Kossak-Szczuckiej, ta prastara ziemia piastowska pozostawała dotąd „regionem“ nieodkrytym przez literaturę polską. Dopiero w Gustawie Morcinku, autorze świeżo wydanego zbioru pierwszych nowel śląskich p. t. „Serce za tamą“ (Poznań 1930 księgarnia św. Wojciecha) oraz pierwszej powieści górniczej p. t. „Byli dwaj bracia“ (nagrodzonej na konkursie literackim „Przewodnika Katolickiego“) znalazł i Śląsk swego plewce. I to ten Śląsk najciekawszy, a najmniej dotąd znany. Śląsk ludowy, całym sercem przywiązany do macierzy Polski, od której go przed wiekami oderwano. Trzy lata ciężkiej pracy w kopalni, wieloletnie obserwacje i życie się z otoczeniem sprawiły, że G. Morcinek zna zwyczaje i obyczaje Ślązaków, ich wierzenia, pieśni, podania, ich krzepką, zatracającą starodawne miastowskie jeszcze echemi mowę i że umie czytać w duszy ludu śląskiego.

W umieszczonej na czele zbioru tytułowej noweli opisuje jak przy rozwalaniu dynamitem ścian kopalni otworzyła się utajona żyła wodna i zalała chodniki, niosąc śmierć i zniszczenie. Aby uchronić przed zalewem dalsze tereny zbudowano tamę, za którą pozostał syn, jednak, jednego z „hawierzy“ starego Pawłity. Po stracie ukochanego dziecka, zdziwaczali, a do dawnej pracy już niezdolny, został Pawłita przydzielony do pilnowania maszyny, pompującej wodę z poza tamy. Pracując w samotności, rozmyślał wciąż tylko o swym synku, lędząc się, że poprzez tamę słyszy bicie jego serca, wyrwyjącego się ku ojcu po ratunek. Owładnięty całą tą myślą, a dręczony tęsknotą, ważył się pewnego razu stary górnik na pomysł szalony. Oto rozsądził dynamitem ochronny mur, aby się z synem połączyć. I połączył się z nim biedny dziwak, ale przez śmierć, którą znalazł w czarnej kipieli.

Jest w tem opowiadaniu zawarty pewien symbol. Oto jak ten hawierz Pawłita rwał się ku bijącemu „za tamą“ sercu syna, podobnie cały lud śląski wyrwał się poprzez kordon ku sercu macierzy-Polski, mimo wielowiekowej niewoli, mimo usilnej germanizacji i czehizacji zachowując swą polskość, swe synowskie do matki-ojczyzny przywiązanie. Z prostotą i z przejęciem opowiada G. Morcinek o tej miłości śląskiego ludu ku Polsce, o wyteżonej pracy nad utrzymaniem i wyrobieniem w szerokich masach świadomości narodowej. Plon tej pracy oglądaliśmy w owe pamiętne dni listopada 1918 r., gdy stary, piastowski Cieszyn, tysiącem głosów górniczego ludu, stwierdził swą wierność dla Polski oraz łączność z braćmi z za kordonów.

Opis tych chwil wypełnia najciekawsze, niemal wagi historycznego dokumentu, karty autobiograficznego opowiadania p. t. „Noc listopadowa“. Te właśnie ustępy, których treść opiera autor o historyczne przeżycie dni przewrotu czy walk o wyswobodzenie Śląska, jak np. historia o „Długich nogach“ Rudka Kukuczów żołnierza-ochotnika, co wysadziwszy most na Olzie wraz z czeską pancerką, całą zasługę tego bohaterstwa czynu, skromnie jedynie swym długim nogom przypisywał, albo opowieść „Jak to kapral Cwiekała poszedł na wywiad“ na dworze w Karwinie, zajęty przez Czechów i jak tam ten „śląski pieron“ sprawił masakrę „djoblim kocendrom“ (t. j. Czechom) czy wreszcie wspomnienia Szerudy z trzeciego górno-śląskiego powstania („Głupia maszyna“) należą do najlepszych w zbiorze, obok opowieści z życia hawierzy-górników w rodzaju nowel: „Serce za tamą“,

„Wiara“, „Zgaszony płomyk“, „Głupia maszyna“.

W tych opowiadaniach górniczych wprowadza nas Morcinek w pełen grozy świat podziemny hawierzy, opowiada nam z najdrobniejszymi szczegółami o codziennej pracy w kopalni, o cichym heroizmie walki człowieka z żywiołem, o straszliwych tragediach pod powierzchnią ziemi się rozgrywających, o zarzanych stropach i zasypanych wraz z górnikami chodnikami, o zalanych sztolniach, o „zepsutem powietrzu“ i piekle szalejących pożarów, o „zakrzyżowanych gankach“, gdzie na każdym kroku śmierć się czai, wreszcie o dobrych duchach kopalni: górnośląskim Skarbniku i Karwińskim Pustekim, co to „stary, hruby, z brodą po pępek, a dobry jak pieron, nie da hawierzowi krzywdy robić“, a ukazanie się jego ostrzeża przed grożącym niebezpieczeństwem.

Ale i górnik z mrocznych szębów wychodzi na światło, aby odetchnąć, pogwarzyć i zabawić się. Morcinek też prowadzi nas to do gospody, to na tańczącą zabawę („W noc kwietniową“), to w obejście starego Paździory, co „o tę świętą ziemieczkę“ gotów walczył

do upadłego, nawet z komisją kolejową, przepolawiającą trasę jego grunt. Z największą jednak dokładnością opisuje Morcinek pracę górników „na szychcie“, po dawnemu „ze szramówką“ czy nowomodnie przy maszynie wrębiarce, dalej prace maszynistów, kopaczy, wozaczy, taczowników itd. Te właśnie opowiadania, wolne zupełnie od „literackości“, zalecają się plastyką i realizmem. Przytem posługuje się Morcinek mową ludu śląskiego, krzepką, bogatą w słownictwie i zatracającą starodawnymi, jeszcze piastowskimi echemi.

Wszystko to pozwala rokować nadzieje, że Morcinek wyrośnie z czasem na Homera śląskich „hawierzy“ i dzielnych „pieronów“, że się zdobędzie na wielkie epos o życiu w ich podziemnym świecie. To, co już dał, jest dowodem prawdziwego talentu i zapewnia Morcinkowi specjalne stanowisko w piśmiennictwie polskim przez wprowadzenie do literatury, tak mało dotąd znanego (że już nie powiem zupełnie nie znanego) regionu śląskiego.

Rajmund Bergel.

Kraków.

WŚRÓD KSIĄŻEK

POWIEŚĆ O OSKARZE WILDZIE

W ostatnich czasach weszły w modę biografie sławnych ludzi, oparte na źródłowych studjach, ale nie obciążone balastem ich wykazu, a odziewające materiał w szatę beletrystyczną. Za przykładem Maurois, Ludwiga i innych poszedł znany lwowski literat p. Jan Parandowski, który dotychczas zajmował się głównie tematami ze świata grecko-rzymskiego, i ujął losy oraz twórczość Oskara Wilde'a w ramy efektownego opowiadania, zatytułowanego „Król życia“.

Jeżeli o kim, to właśnie o Wildzie godziło się tak pisać i on sam, gdyby wstał z grobu, niezawodnieby dał swoje placet — był przecie wirtuozem i fanatykiem formy. A forma, w jakiej o nim pisze p. Parandowski jest rzeczywiście godna przedmiotu, gdyż posiada on styl ozdobny i subtelny, jakim mało kto włada dziś, gdy wiodowskie hasło „sztuki dla sztuki“ spoczęło dawno — zdaniem piszącego słuszenie — w lamusie, a gorączka czasów powoduje pogoń raczej za siłą, niż za pięknem języka. Tem wyżej jednak należy cenić kulturę wysłowienia.

Nie badałem źródeł p. Parandowskiego. Dość, że historia życia Wilde'a, jaką daje, zgodna jest z rzeczywistością. Niema dziś wątpliwości, że nie-szczęsnego „Lorda Paradoksa“ zrobiono kozłem ofiarnym, że główne epizody jego głośnej rozprawy przygotowane były przez operującego przekupstwem lorda Queensberry i jego agentów, że sąd, kwalifikując Wilde'a jako homoseksualistę i wtrącając na dwa lata do piekła, jakim były ówczesne więzienia angielskie, wyszedł poza uprawnienia ziemskiego sądu, gdyż skazał go jedynie na podstawie poszlak a właściwie na podstawie ducha jego niektórych listów i utworów. Duch ten był może tylko pozą i tematem. Jeżeli zaś nawet był czemś więcej, to w każdym razie Wilde'owi czynno nie udowodniono, a za myśli nie należało go karać.

P. Parandowski odnosi się do swego bohatera z gorącą sympatją. Stąd nigdy nie słychać w jego opowiadaniu ironji, przynajmniej w słowach, bo czasem wnoszą ją same fakty, jak godne Lukullusa kulinarne subtelności Wilde'a lub wiele szczegółów z paraskiego epilogu jego życia. Rzeczy drastyczne traktowane są z wielką delikatnością.

Umilowanie przedstawianej osoby nadaje opowiadaniu barwę i ogień, potęguje też efekt. Lecz ma i jedno następstwo ujemne, mianowicie stałe przecenianie utworów Wilde'a. Jego poezje są arcydziełami... naśladownictwa, „Dorian Grey“ to zręczne połączenie motywów dwóch francuskich powieści: „Peau de chagrin“ Balzaca i „A rebours“ Huysmans'a, bajki i opowiadania tu ozdobne cacka bez głębszej wartości, komedj — pisanych zresztą z nerwem scenicznym — sam autor nie brał na serjo, „Salome“ zaleca się głównie walorami zewnętrznymi, „Dialogi“ (Intentions) obliczone są na podrażnienie zawodowych krytyków sztuki i literatury. Wszędzie olśniewa forma, treść zaś jest nieoryginalna lub blaha. Dopiero cierpienie dobyło z piersi Wilde'a akordów silnych, a szczerych. Jego utworami naprawdę wartościowymi są „Ballada więzienia w Reading“ i prozaične „De profundis“. Wogóle odegrał on w literaturze rolę nie tyle wybitnego twórcy, ile typowego przedstawiciela pewnych, zresztą krótkotrwałych dążeń artystycznych. Zasługuje na pamięć bardziej jako człowiek stylowy — czy raczej przez siebie samego wystylizowany — niż jako pisarz. Dziś przebrzmiał, lecz warto go sobie przypomnieć, choćby z powodu, że jego sylwetka i zarys jego życia ma dla nas rolę czegoś odległego i egzotycznego.

To też nie zgadzając się z Parandowskim w sądzie o pismach Wilde'a należy równocześnie oddać sprawiedliwość świetnemu pióru autora, zdolnościom kompozycyjnym i wysokiej kulturze umysłowej.

Dr. Władysław Tarnawski.

Lwów.

*) Jan Parandowski: „Król życia“, Lwów, nakł. H. Altenberga 1930.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Z Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk. Komisja historyczna odbędzie posiedzenie dnia 28. bm., o godz. 17.15 w Archiwum Państwowym. Na porządku dziennym referaty dr. Karola Górskiego pt. „Wojciech z Zychlina, przyczynę do dziejów kancelarii w XV w.“ i prof. K. Tymienieckiego pt. „Kmieć wielkopolski w zapiskach sądowych średniowiecznych, cz. II, wolność osobista“.

Obrazy lekarzy. Zebranie Wydziału Lekarskiego łącznie z Polskim Towarzystwem Ginekologicznym odbędzie się w piątek, dnia 28 marca 1930 r. o godz. 20.15 w sali wykładowej Kliniki Dermatologicznej U. P. (Szpital Miejski III. p.) z następującym porządkiem obrad: 1. Demonstracje: a) Dr. Stoeckel: „Przekrój przez pęcherzyk Graafa na podstawie preparatów klinicznych“. b) Dr. Czyżak: „Preparaty ciąży pozamacicznej na podstawie materiału Kliniki“. 2. Referaty: a) Dr. Wyrwicki: „Krwawienia gruźli piersiowego“. b) Dr. Hoffmann: „Bębnić po porodzie“. c) Dr. Matzke: „Krwawienia jajnikowe do jamy brzusznej na podstawie nieciażowej“. d) Dr. Walczak: „Położenie poprzeczne na podstawie materiału ostatniego pięciolatka Wojewódzkiej Kliniki dla Kobiet“.

Lwowskie Tow. Lekarskie odbyło posiedzenie naukowe z odczytami: dr. M. Krasowskiej n. t. „Odma samoistna w przypadku drugostronnej odmy płucnej“, prof. T. Ostrowskiego n. t.: „W sprawie leczenia przetok kałowych“ i dr. H. Mierzeckiego n. t. „Sposrożeń nad pęcherzyką“. (nl)

POLONICA FRANCUSKIE

Nasza powieść i Francja. Polska powieść współczesna jest we Francji prawie nieznaną. Podczas gdy pisarze niemieccy, hiszpańscy, włoscy, rosyjscy, angielscy i amerykańscy we Francji stosunkowo łatwo znajdują tłumaczy i wydawców swych utworów — pisarze polscy ajk do publiczności francuskiej dotrzeć obecnie nie mogą. Nielicznymi wyjątkami są Ferdynand Goetel, Ossendowski, Miłoszewska z żyjących — i Reymont z nieżyjących już pisarzy. Dziwne, że właśnie pisarze powieści egzotycznych lub pół-egzotycznych zyskują łaskę wydawców francuskich. Ale dobre i to na początek, może z czasem wzrośnie zainteresowanie powieścią polską wogóle we Francji. W ostatnim numerze „Revue de Paris“ (15. 3. 30 r.) omawia pomiędzy nowymi książkami p. Marcel Thiebaud świeżo wydane tłumaczenie zbioru nowel Goetla p. t. Aspirant Kos. Tłumaczenia dokonała p. Bohomolec a słowo wstępne napisał znany nam dobrze Jan Aubry. P. Thiebaud, omawiając „Aspiranta Kosa“ z dużą życzliwością porównuje Goetla z Conradem, stwierdzając jednak, że brak Goetlowi „tego głębokiego czucia poetycznego“, które cechuje utwory Conrada. Podkreślając występującą silnie u Goetla ironję i pewne zamilowanie do „bezinteresowności czynu“, która stanowi dziwną kombinację kultury zachodniej i słowiańskiej, a jest „o ile się oprzeć na świadectwie literatury, specjalnością polską“. Z artystycznego punktu widzenia wydaje się Goetel p. Thiebautowi nierówny, ale uznaje w nim „pisarza wyrobionej klasy, który umie nadać powieści awanturniczej solidną podstawę psychologiczną i poważną wartość literacką“. Z omówienia trzech nowel Goetla przez p. Thiebaud zacytuje jedno zdanie: „Polacy Goetla nie poddają się, jak ich wschodni sąsiedzi, fatalistycznej rozpacz i nihilizmowi, wnikają oni w sens tragiczny życia... i równocześnie nie mają ochoty brać je na serjo“ (sic!). (A. J.)

TEATR

„Dom kobiet“ bez mężczyzn. Z Warszawy piszą nam: Wystawiona w Teatrze Małym u dr. Szyfmana pierwsza sztuka p. Zofji Rygiel-Nałkowskiej, „Dom kobiet“, nie ma ani jednej roli męskiej. Raz tylko się odzywa mężczyzna — i to z za scen. Sztuka jest konwersacyjną, to też zaangażowaną do niej, na przypzątkę trzy wielkie mistrzynie dialogu, które dzisiaj — rzecz znamienna — nie mają „stałego zajęcia“ w żadnym teatrze, mianowicie Siemiaszkowa, Barszczyńska i Honoratę Leszczyńską. Do tego Przybyłko-Potocka jako bohaterka... można sobie wyobrazić co to jest za koncert. W dodatku p. Przybyłko okazała się świetną reżyserką i to stanowi osobną sensację. (tw)

LITERATURA

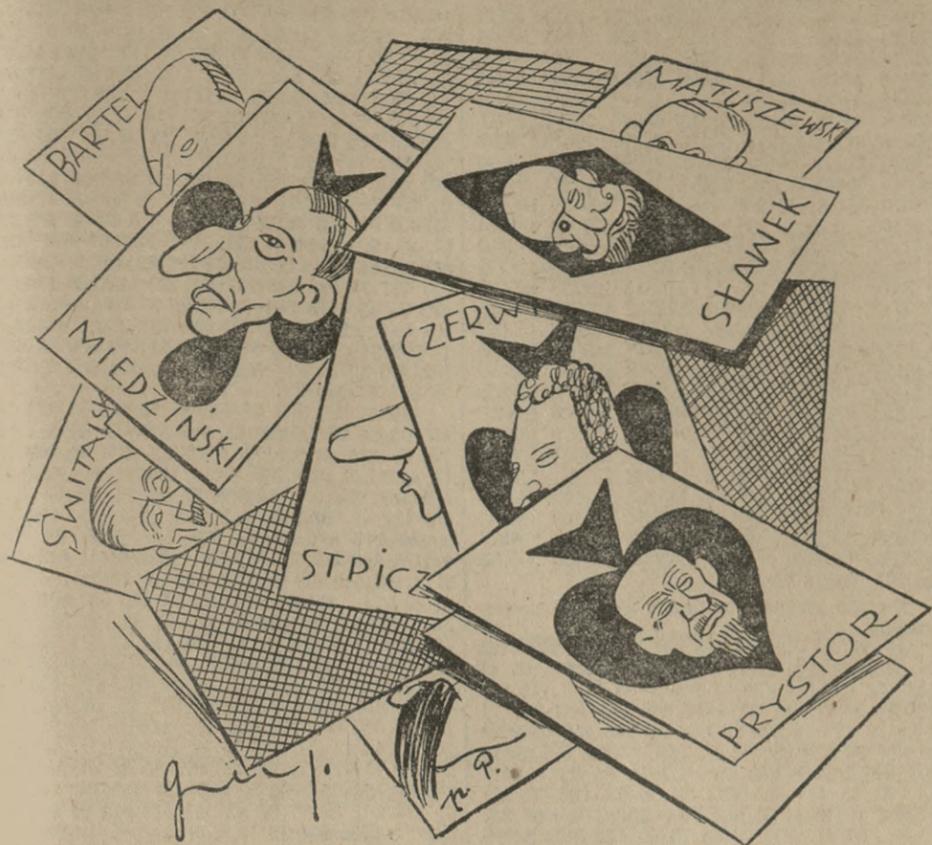
Wystawa Asnykowska. Z Warszawy piszą nam: Jak już pokrótce donosiłem została tu otwarta w sali Muzeum pedagogicznego wystawa pamiątek po Adamie Asnyku. Organizatorzy wystawy, z p. Wieleżyńską na czele, zdołali zebrać wiele ciekawych pamiątek po wielkim poecie. Bogato prezentuje się dział fotografij. Mam rys podobizny. Asnyka od lat najmłodszych aż do śmierci. Zebrano liczne autografy, rękopisy utworów i listy do przyjaciół. Osobny dział zajmuje bibliografia asnykowska, pamiątkowe wydania jego dzieł, przekłady wierszy na obce języki i utwory muzyczne do jego słów. Wreszcie szereg pamiątek z prywatnego życia poety, a więc przedmioty z domu rodziców Asnyka w Kaliszu, gdzie poeta spędzał lata dziecięce, jego metryka z parafji św. Mikołaja w Kaliszu, pamiątkowy różaniec, biurko przy którym pracował. Wystawa zwiedzana jest licznie przez publiczność, a szczególnie przez wycieczki szkolne. (lk)

OCHRONA PRZYRODY

Nowe schronisko w Tatrach. Warszawski Klub Narciarski postanowił wybudować własnym kosztem narciarskie schronisko na Hali Chochołowskiej. Jednak z powodów ochrony krajobrazu odstąpiono od budowy na upatrzonym miejscu i zakupiono parcelę na ten cel od chłopów, do których częściowo Hala Chochołowska należy. Państwowa Rada Ochrony Przyrody zwołała komisję, aby ta ostatecznie wybrała odpowiednie na schronisko miejsce; imieniem Rady zastrzegł prof. dr. Walery Goetel kilka warunków, pod którymi można będzie zacząć budowę. — Warszawski Klub Narciarski zobowiąże się nie „poprawiać drogi do schroniska, nie wycinać wokoło niego lasu i przedłożyć plany budowy do zaakceptowania Państwowej Radzie Ochrony Przyrody; wreszcie Klub przyrzeknie, że co do planu gospodarczego podda się zasadom Polskiego Towarzystwa Tatrzńskiego. (J. Ml.)

Pisma nadesłane

„Sztuki Piękne“. Numer 2 (VI-go Rocznika). Treść: „Rudolf Belling albo przeszeń na plastyka“, napisał Alfred Kuhn. Kronika artystyczna. Numer zdoła 40 reprodukcji w tekście oraz 1 rotogravjura: Tadeusza Pruszkowskiego „Portret własny“ (ol.). „Przyjaciel Szkoły“. Nr. 6. Treść: A. Warczak: „Pomiary antropometryczne w powiecie tucholskim na Pomorzu“. — H. Szafranówna: „Coś niecoś o wycieczkach przyrodniczych w okolicy Poznania“. — L. Bandura: „O rozwoju mowy“. — E. Marchewka: „Chóry szkolne i ich znaczenie“. — Mazurek: „Ogród szkolny“. — A. Urbanowski: „Śnieżka zwiastunem wiosny“ (Lekcja). — Różne wiadomości.

Talja kart rządowych.

Jak porwano generała Kutiepowa

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, w marcu. Dwa miesiące już upłynęło, kiedy rosyjski generał Kutiepowa został w jasny dzień porwany w Paryżu przez agentów bolszewickiej czereszczewiczki. Sensacyjny ten dramat jest prawie, że rozwiązany, dzięki cennym zeznaniom dwóch naczynych świadków sceny porwania naprzód samochodem, a następnie... łodzią motorową na normandzkim wybrzeżu.

Pierwszy ze świadków, służący Steinmetz, który asystował z okna kliniki przy wsadzeniu do limuzyny generała Kutiepowa przez dwóch mężczyzn oraz jednego pseudo policjanta, był znany od pierwszych dni śledztwa. Jego zeznanie stało się zresztą punktem wyjścia badań. Poszukiwania policji przez szereg tygodni nie dawały dlatego pozytywnych wyników, że świetnie zorganizowany spisek czekistów, za pomocą fałszywych świadków i anonimowych listów, starał się zatrzeć ślady kryminalnej akcji. Nie dość na tem. Dwa samochody, podobne do tych, jakimi porwano generała, a wiozące osoby, mówiące po rosyjsku, widziane były w różnych miejscowościach francuskich. Prawdopodobnie były one naumyślnie wysyłane, aby zmylić trop.

We Francji limuzyn koloru popielatego i taksówek koloru czerwonego jest wiele. Dlatego jeden z radnych miasta Paryża, p. Fernand - Laurent, gdy takie dwa samochody spotkał przejeżdżające pędem w Normandji, nie myślał początkowo zupełnie, by mogły one uwozić więźnia bolszewików. Dopiero w kilka tygodni potem, jego wrażenia zaczęły się precyzować, a wówczas zakomunikował je policji. Równocześnie jednak należało przyznać, że sami Rosjanie, t. zw. „biali“ rozpuszczali taką masę pogłosek i wymyślali taką ilość scenariuszy porwania, opartych jedynie na imaginacji, że utrudnili i przedłużyli robotę policji.

Ale na szczęście wystąpił wtedy inny świadek, którego zeznanie stało się decydujące. Tutaj jednak dramat porwania — zupełnie jak w kinematografie — łączy się z... romansiem. Świadkiem tym bowiem jest kobieta, w dodatku Rosjanka. Znajdowała się ona na wybrzeżu normandzkim, koło miejscowości Houlgate w towarzystwie ukochanego, którym oczywiście nie był jej mąż. W tych warunkach zrozumiałem jest, dlaczego wahała się poinformować policję, bojąc się, aby zwierzenia nie doprowadziły w konsekwencji do dramatu małżeńskiego.

Panią X. zapewniono jednak o jak największej dyskrecji, a wówczas rozwiły się jej usta. W niedzielę, 26-go stycznia, t. j. w dniu porwania znajdowała się o 4-tej godz. na plaży, w niedostępnym miejscu, noszącym nazwę „Chaosu“, albo „Pustyni“. Tam właśnie zajęły dwa samochody, popielaty i czerwony i zatrzymały się o jakie 50. metrów od morza. Wysiedli z nich najpierw dwaj mężczyźni. Wówczas Rosjanka, nie chcąc być widzianą, schowała się za skałę i stamtąd obserwowała

akcje. Zrazu nie zdawała sobie sprawy o co chodzi, ale podwójnie była zainteresowana, bo usłyszała mowę rosyjską.

Zauważyła więc jeszcze dwie osoby, z których jedna była w uniformie policjanta, a druga w stroju kobiecym. Pani X. wydało się, że osoby te wynoszą z samochodu jakiś ciężki pakunek. Wówczas dał się słyszeć loskot motorówki, do której wszyscy podeszli, brocząc we wodzie. W tym momencie, przybliżając się nieco, Rosjanka zorientowała się, iż ten ogromny pakiet to mężczyzna o czarnej brodzie, którego złożono do łodzi. Motorówka szybko odjechała ku szerokiemu morzu, na którym znajdował się, już poprzednio sygnalizowany, bolszewicki statek.

Banda czekistów, po dokonaniu dzieła przez pewien czas śledziła poruszenia statku, potem wsiadła do samochodów i odjechała, przekonana, że uszła wszelkim niedyskretnym wejrzeniom. Los na szczęście inaczej zrzadził.

Należy dodać, że wyżej wspomniany radny miejski, p. Fernand - Laurent oświadczył jednemu z paryskich dzienników, iż wynajmował willę nad morzem, znajdującą się właśnie obok miejsca porwania. Willa ta poprzednio zamieszkiwana była przez żonę znanego śpiewaka Szalajpina, do której często zjeżdżali bolszewicy, pomiędzy którymi znajdował się raz były ambasador Krasin. W czasie tych zjazdów „rodzinnych“ odbywały się formalne orgie, w których brał od czasu do czasu udział sam Szalajpin. Wybrzeże normandzkie służyło więc już od kilku lat za rendez-vous bolszewików, którzy, korzystając z wywczasów, mogli przestudjować topografię tej miejscowości, aby później zrealizować plan porwania generała Kutiepowa.

Wyświetlenie tego skandalu wywołało naturalnie ponowne poruszenie tu-tejszej opinii. I. Briares.

Słynna książka „Chata wuja Toma“ na indeksie w Bolszewji

(KAP) Oficjalne „Izwestja“ bolszewickie potępiają słynną książkę dla młodzieży „Chata wuja Toma“ Beecher Stowe'a. Cenzura sowiecka uważa za rzecz nie do darowania, że wuj Tom umiera jako dobry chrześcijanin, przebacząc swym wrogom. Wspomniany organ pisze:

„Znajdujemy się w obliczu absurdalnej sytuacji: podczas gdy my tworzymy filmy antyreligijne, kinematografy pokazują publiczności filmy religijne, przywożone z zagranicy“.

Długowieczny Chińczyk

Li-Chin-Jun zamierza opowiedzieć, jak spędził ostatnie 250 lat swego życia.

Matuzalem chiński z powyższym nazwiskiem został zaproszony na szereg odczytów przez uniwersytety amerykańskie. Człowiek ten twierdzi, że ukończył 250 lat życia, nie posiada jednak dokumentu urodzenia. Jego wspomnienia obejmują okres

czasu ostatnich 9 cesarzy chińskiego cesarstwa i pierwsze 18 lat obecnej Rzeczypospolitej.

W r. 1698, mając lat 18, rzekomo wstąpił jako ochotnik do wojska cesarza Kang-Hi, biorąc udział w zdobyciu Tybetu i Formozy. W r. 1736, gdy wstąpił na tron chiński Kien-Lung, był on obecny, jako woźny pałacowy, przy uroczystościach koronacyjnych. Wszystko to już potwierdzają rzekomo oficjalnie dokumenty, jakie Li-Chin-Jun posiada.

Ożeniony ośm razy, miał 48 synów. Żony i potomstwo jego umarło ze starości, z wyjątkiem jednego, Pinga, liczącego obecnie lat 98. Po raz ostatni owdowiał w r. 1841 i od tego czasu, niemal przez wiek cały, żył samotny. Zaprzyjaźniony z mocarzami i najwybitniejszymi rodzinami całego kraju, posiada w swym domu drogocenne pamiątki w postaci podarunków książkowych. Li-Chin-Jun wygłosił pierwszy swój wykład w Chicago, mianowicie będzie mówił o tajemnicy swego długiego żywota i o ważniejszych rzeczach, widzianych pomiędzy rokiem 1680 a 1930. S. F.

Niebezpieczni znajomi

Mr. Sossin i mr. Glasser byli niemal cały rok w podróży. Interesy pędziły ich z Europy do Nowego Jorku, tam i z powrotem. Podróżowali tylko pierwszą klasą i zazwyczaj na angielskich lub niemieckich parowcach luksusowych. Powszecznie byli bardzo lubiani, dzięki swej nadzwyczajnej hojności. Zwłaszcza kierownicy barów przepadały za nimi, bo w ciągu całej podróży przebywali najchętniej właśnie w barach. Tam zawierali bardzo liczne znajomości, a byli łatwi w obejściu i zaprzyjaźniali się na poczekaniu. Za nadejściem parowca do portu europejskiego, rozstawali się panowie Sossin i Glasser co prędzej ze swymi nowymi znajomymi i pod pozorem licznych zajęć i interesów udawali się pospiesznie do miasta. Droga wiodła ich na pocztę, gdzie nadawali masę telegramów równobrzmiących do Nowego Jorku. Telegramy były następującej treści: — „Doreczą paczkę ze szkłem. Zapłacić i przechować starannie“. — Podpisy były bogatych nowojorczyków, którzy w czasie podróży dowiedli, że nie są wrogami alkoholu. Telegramy skierowywano do ich biur lub prywatnych mieszkań.

W jakiś czas po otrzymaniu telegramu zjawiał się posłaniec w ubraniu okrętowego stewarda z paczką. Rachunek zapłacono i sprawa była załatwiona — aż do chwili powrotu pana z podróży. Wówczas wręczono mu tajemniczą paczkę, z zagadkowym uśmiechem. Pan był bardzo zdziwiony. Przecież niczego nie zamawiał. — „A może otrzymałem jakiś podarek“ — pomyślał i otworzył co prędzej tajemniczą paczkę. Wewnątrz były butelki z pięknymi etykietami i wodą, zamiast wódki.

Ostatnio aresztowano mr. Sossina i mr. Glassera. Znosi się na wielki proces o oszustwo. W ten sposób podobno zdobyli w kilku miesiącach setki tysięcy dolarów. Ale czy odnajdą świadków? (Kw)

Ponure muzeum

Na odbytym niedawno zjeździe przyrodniczym w Melbourne wystąpił sławny uczyony angielski, Collin Mackenzie z propozycją, aby założyć w Londynie lub Nowym Jorku niezwykle muzeum. W zbiorach tego muzeum znalazłyby pomieszczone czaszki wszystkich wybitniejszych przestępców, oczywiście po ich śmierci. Według zdania prof. M. możnaby wówczas na tysiącach przykładów przekonać się o wpływie budowy czaszki na przestępczość człowieka. Wszystkie państwa, w których istnieje kara śmierci byłyby zobowiązane do nadsyłania owemu muzeum czaszek sławnych zbrodniarzy.

Oryginalny swój pomysł poparł uczyony szeregiem interesujących szczegółów z tej ponurej dziedziny. Dla przykładu zademonstrował czaszkę masowego mordercy Deeminga. Zbrodniarz ten nosił może słynną nazwę australijskiego Sinobrodęgo, dzięki swoim ohydny morderstwom,

P. Józef Małkiewicz, wybrany na ostatnim walnym zebraniu prezesem Towarzystwa właścicieli domów i nieruchomości w Poznaniu.

dokonywanym przed 30 laty. Deeming, bawiac w Londynie, ożenił się z pewną młodą paną, z którą następnie wyjechał do Australji. Tutaj w parę miesięcy usunął ją z świata i pogrzebał pokryjomy w piwnicy swojej willi. W dwa lata później ten sam los spotkał młodą Francuzkę, nieco później starszą wdowę z trojgiem dzieci. Gdy powrócił do Anglii i dokonał jeszcze jednego morderstwa, został zdemaskowany i skazany na śmierć.

Podczas rozprawy sądowej jeden z najwybitniejszych prawników angielskich starał się naukowo udowodnić, że Deeming jest nieodpowiedzialny za swoje czyny, mimo że posiada ich całkowitą świadomość.

Prof. Mackenzie dokonał przed dwoma laty ekshumacji zwłok zbrodniarza i począł badać dokładnie jego czaszkę. Rezultaty tej pracy były bardzo interesujące. Okazało się, że czaszka Deeminga posiadała cechy, jakie są właściwością człowieka przedhistorycznego. Była ona bardziej zbliżona budową do czaszki małpy niż człowieka nowoczesnego. Na tej podstawie uczony dowodzi, że u każdego zbrodniarza z urodzenia daje się spostrzec te same właściwości.

Ciekawy pomysł Anglika jest antytezą rosyjskiego muzeum, gdzie zapoczątkowano niedawno kolekcję czaszek ludzi genialnych. (H. J.)

Niezwykły sukces dobrej reklamy.

Pisać romanse łatwiej, niż wydane drukiem rozprzedać. Pewien angielski powieściopisarz zrobił najsmutniejsze pod tym względem doświadczenie. Zgnębiony niepowodzeniem, zastanawiał się, jakby się ratować. Wreszcie wpadł na kapitalny pomysł. Dał ogłoszenie w celach matrymonjalnych mniej więcej tej treści:

„Młody milioner, pięknej postawy, muzyczny, delikatny chciałby się ożenić z panną, która by pod każdym względem odpowiadała typowi bohaterki romansu p. t. „Zdobyl miłość“ Piotra Axmorta“.

Skutek ogłoszenia był fenomenalny. Kobiety rzuciły się poprostu na księgarnie i w czterech dniach wyczerpał się cały nakład książki. (w)

Wystawa 9 000 czaszek.

Wiedeńskie muzeum historii naturalnej otworzyło w tych dniach pierwszą wystawę przedhistoryczną antropologii. Wystawa obejmuje 9 000 czaszek ludzkich i około 5 tysięcy fotografii wszystkich ras ludzkich, ilustrujących rozwój człowieka od początku świata. S. F.

Pani Eugenia Buffet, jedna z najpopularniejszych śpiewaczek Paryża, urządza obecnie uliczne koncerty na rzecz powódzian południowo - francuskich.

Praca ideowa Młodzieży Wszepolskiej

Zebranie informacyjne Młodzieży Wszepolskiej, niedawno odbyte dobitnie świadczy o uznaniu, jakim się cieszy ta najpotężniejsza organizacja ideowa wśród ogółu młodzieży akademickiej naszego środowiska. Przy wypełnionej młodzieżą akademicką sali klubu akademickiego św. Marcina 40, oraz reprezentantami starszego społeczeństwa, wśród których zauważyliśmy p. Irenę Puzyńską, pułkownika B. Sikorskiego, wojewodę St. Moskałewskiego, zebranie otworzył prezes Młodzieży Wszepolskiej kol. dr. Zdzisław Jaroszewski, poświęcając w zagajeniu kilka słów stwierdzeniu stosunku Młodzieży Wszepolskiej do zagadnień religijnych. Silne powiązanie spraw narodowych z religijnymi, jakie dokonało się w ciągu naszych dziejów, a zwłaszcza w czasie niewoli, decyduje i dziś o wzajemnym ich stosunku do siebie i dowodzi ich pokrewieństwa. Stosunek ten jeszcze bardziej winien się zacieśniać z uwagi na pierwszorzędne znaczenie życia religijnego dla pracy narodowej, jak również ze względu na głęboki kryzys w umysłowości współczesnej, który przezwyciężymy tylko wówczas, gdy sięgniemy do najgłębszych podstaw rozwoju kultury, jakimi są podstawy religijne. Obóz narodowy dostatecznie prawdy to sobie uświadamia. Odrodzenie, jakie się rozpoczyna, idzie przez obóz narodowy, on jeden w Polsce wie, czego chce dokonać, on jeden ma wolę bezwzględną przeprowadzenia zmian, on jeden ma charakter w działaniu zbiorowym. Potrzeba więc ciągłego dalszego zgłębiania praw, na których oprócz chcemy życie narodu.

Zkolei zabrał głos prof. dr. Stefan Dąbrowski, mówił na temat „Upadek autorytetu w umysłowości współczesnej i jego głębsze przyczyny”.

Zagadnienie autorytetu wiąże się z zagadnieniem wyższości i hierarchii. Nic nie może być zorganizowane, jeżeli nie jest uporządkowane według zasad pewnej hierarchii, a wszystko, co jest zorganizowane, musi być zróżniczkowane, to jest oparte na zasadzie nierówności. Jeżeli ta zasada nierówności odnajduje się w przyrodzie i całym dziele stworzenia, to od tego, jaki mamy pogląd na budowę natury, zależą w znacznej mierze także nasze poglądy ustrojowe w zakresie społecznym i politycznym. W umysłowości współczesnej istnieje prąd przyrodniczego pojmowania zjawisk i stąd naturalistyczna koncepcja autorytetu. W wiekach średnich świat fizyczny był skrojony według modelu hierarchii moralnej. Firmament był wasalem ziemi, na której wyczerpywało się dzieło stworzenia w porządku hierarchicznym, ustanowionym i kreowanym przez Ducha i dla Ducha. Kosmografia kopernikowska obraz ten zastąpiła obrazem wszechświata, w którym nasza okrągła maszyna, odarta ze swej komicznej królewskości, toczy się w anonimowym tłumie ciał niebieskich. Człowiek zmałał do punktu geometrycznego a nawet zapomniano, że to właściwie jego umysł zdolny do głębszego pojmowania wszechświata.

W XVI w. nawał nowych prawd przyrodniczych wywołał głęboki kryzys, ład natury fizycznej ujawniał się w wspomnianych pracach fizyków, ład natury duchowej upadał. W chwili, gdy umysł ludzki napróżno szukał swych praw, materia odnajdywała własne. Czy i w naszych czasach nie mamy tego samego obrazu: ładu wśród materji, nieładu w duszach? Dawniej i dziś ulegamy pokusie, aby w prawach materji szukać wzorów dla życia wewnętrznego i tajemnicy swego przeznaczenia?

Od czasu Newtona zjawiska obserwowano z zewnątrz, mierzono ich stosunki ilościowe, formułując je w prawa. Natura w fizyce stała się mechaniką zewnętrzną, ujętą w symbole wyższej matematyki. Pojęcie ilości wydało się bardziej istotnym niż pojęcie jakości i wartości, które ginęły w analizie matematycznej, sprowadzonej do ruchów i wielkości w polu ciężenia. Filozofja 18. w. w drodze transferu przeniosła taki model mechaniki newtonowskiej na „pole sił” moralnych i politycznych, tworząc model mechaniki ludzkiej. Kiedy J. J. Rousseau oparł wszystko na dobrym instynkcie pierwotnym człowieka, w którym duch jest narosłą pasorzytnicą, gdy tylko wydobywa się po nad instynkt, analogia atomistyki ludzkiej za tomistyką materji, pełną zresztą psychizmu antropomorficznego (powinowactwo, atrakcja etc.), stała się bardziej wyraźną. Prawo stało się aktem woli, opartej na instynkcie, a nie na

rozumie, zrejestrowaniem woli większości atomów ludzkich, współdziałających w jego powstawaniu. Tymczasem cała rzeczywistość nasza wymaga, aby prawo zależało nie od instynktu, lecz od rozumu, od celu rozumnego i sprawiedliwego, który rozum a nie instynkt otwiera przed aktem woli. Autorytet jest w upadku, bo oddany jest sile, przemocy, anarchji faktów dokonanych, które jedynie maskują nieład wewnętrzny dusz. W człowieku, który jest istotą na pograniczu świata materji i świata ducha, siła i przymus, mechanika i materia, instynkt i wola, organizacja i rachunek, wszystkie te środki i potęgi muszą być na usługach właściwego celu. Są to środki, lecz nie źródła autorytetu. Autorytet w świecie ludzkim powstaje wówczas, gdy pochodzi ze świata ducha i tej rzeczywistości wyższego rzędu, która przekraczając ślepe siły i zjawiska, dostępne umysłom, znajduje swój ostateczny cel i swe dobro w Bogu. Oparcie autorytetu o świat ducha musi go jedynie odrodzić i uczynić nas zdolnymi do tego, aby podać się moralnemu i społecznemu ładowi dla wspólnego dobra oraz wyrobić takie cnoty posłuszeństwa i rozkazywania.

Przemówienie prof. Dąbrowskiego zgromadzeniu przyjęli burzą oklasków. Następnie przemówił ks. prał. Józef Prądzyński na temat „Działalność organizacyj akademickich w dziedzinie akcji katolickiej”. Na wstępie zwrócił ks. prał. uwagę zebranych na tytułowe wprost położenie młodego pokolenia dzisiejszego, pierwszego w odrodzonym państwie. Czekają go zadania trudne, tak trudne, że nie łatwo będzie dobrze im odpowiedzieć nawet kiedy się weźmie pod uwagę niezwykłą jednolitość ideową młodzieży dzisiejszej i dobre rozumienie podstaw rozwoju narodu, jakie wśród niej panuje. Aby kryzys, jaki dzisiaj przechodzimy, przemoc, trzeba sięgnąć głęboko aż do podstaw religijnych. Cały świat katolicki dziś uświadamia sobie ten kryzys. Wielki papież Pius XI. po rzuconiu hasła pokoju Chrystusowego i pracy misyjnej wezwał katolików całego świata do pracy w akcji katolickiej. Pracę tę nazwał Prymas polski kardynał Hlond misją wewnętrzną. Ks. prał. przedstawił dalej w krótkich słowach przyczyny tej wielkiej akcji, rozwój jej i zainteresowanie, jakie towarzyszy w całym świecie pracy niedawno rozpoczętej; świadczy to o wielkiem jej znaczeniu.

Inteligencja polska pracę tę dopiero rozpoczyna, młodzież akademicka zaczyna się dopiero nią interesować. Praca ta musi iść i wszędy i wgląd i każda organizacja akademicka znać winna swój obowiązek zainteresowania się akcją katolicką i zadania tej akcji spełniać na swym odcinku pracy. Liczne przykłady przedstawione przez ks. prałata, jasno zobrazowały obowiązki młodzieży i kierunek pracy. Długo niemilkące oklaski po referacie świadczyły o tem, jak dobrze zrozumieli zebrani ks. prałata Prądzyńskiego.

Po referacie ks. prałata Prądzyńskiego zabrał głos prezes organizacji i podziękował prelegentom za zainteresowanie zebranych tak ważnymi zagadnieniami. Uwagi wypowiedziane ostatecznie nam dowodzą, jak głęboko sięga kryzys kultury dzisiejszej. Młodzież narodowa z właściwą jej aktualnością zagadnieniami temi nadal interesować się będzie, nie opuszczając własnych swych zadań pracy nad ukształtowaniem życia zbiorowego narodu.

Na tem zebranie zamknięto.

20-ta Loteria Państwowa

Ciągnięcie od 6 marca do 10 kwietnia. (Bez gwarancji.)

W osiemnastym dniu ciągnięcia 5-tej klasy padły wygrane na numery następujące:

15,000 zł na nr. 23598.
10,000 zł na nr. 68204 136808 146417 147475 166654.
5,000 zł na nr. 82715 85718 156318.
3,000 zł na nr. 28456 38293 178548 181852 199526.
2,000 zł nr. 12385 12443 31680 71582 80286 80707 99382 167164 175818 196237.
1,000 zł na nr. 5640 17853 27773 33920 76509 86633 98257 99697 104042 115082 118123 122684 133027 150266 161052 170065 183103 188038 190902 195495 196812 200988.
600 zł na nr. 5840 6335 14362 24279 33502 49049 55828 63223 64601 66214 70489 78391 81050 94034 109943 115333 118949 120147 132782 146005 146652 151610 160458 166817 173695 182775 208209.

500 zł na nr. 1473 1510 1640 2821 3183
3246 3436 4402 5903 6989 7961 8514 10721
13581 15567 15950 16232 17458 22811 22951
23754 24873 25167 26329 27427 33969 34170
36112 36473 38135 38998 39024 39506 42045
42214 42654 43416 46174 47112 47119 48964
49681 50776 52133 52243 53606 53687 55706
56446 57146 58901 64025 71737 72059 76610
77190 79279 80150 82094 84660 84713 86445
86843 89085 89491 89551 90447 90807 91716
96370 96418 96430 97784 99561 100073 100775
102105 104540 105800 105946 107093 107461
107798 110293 111599 111884 111992 113697
114432 115768 116254 117044 117389 118772
118874 118991 119151 119916 122378 125068
125719 126247 126989 128752 130206 132383
132807 134115 136236 138630 138652 139033
140259 140539 141343 143042 145567 145958
149125 149615 150264 150516 151164 152479
154130 154819 155130 156055 158702 158830
159813 160176 160478 162922 163426 163457
163864 164133 164893 166264 166679 168803
168860 169054 169338 170496 172854 173268
174230 175320 175479 175708 177181 178804
179757 183063 183217 183458 183980 186019
187515 188270 188718 189032 189180 189307
190010 191991 192178 192723 194839 196828
196950 200663 201066 203323 203896 206063
206197 208236 208833.

Po 250 złotych wygrały numery następujące:

10 103 94 263 342 468 692 773 886 968 1123
94 374 409 649 52 76 899 971 2044 99 105 43
246 494 528 616 730 94 900 5 83 3033 112 473
92 678 730 50 67 82 4317 536 675 807 936 91
5020 76 132 76 308 23 663 89 885 958 88 6038
99 306 86 689 95 772 87 896 7029 146 65 90
307 489 587 88 680 789 837 76 84 987 8014
36 209 63 449 560 602 32 38 78 809 70 911
9199 371 419 31 65 687 770 10037 130 62 282
89 91 303 412 700 29 69 79 851 72 916 11098
222 25 53 372 599 690 97 717 819 76 84 921
12026 569 678 731 53 939 13102 44 97 217 342
487 91 519 707 800 901 25 80 83 14191 213 54
80 715 81 817 24 927 48 15011 33 60 189 258
424 714 88 822 16001 53 85 307 33 84 408 525
633 76 786 97 863 922 34 17371 483 500 841 974
98 18413 53 863 916 19207 13 44 85 303 472
633 752 931 57 20013 237 324 621 757 21170
216 17 444 78 91 648 791 933 22098 101 28 62
309 487 513 14 15 19 936 86 735 23074 138
210 19 24 402 22 44 567 71 614 33 44 24093
110 11 75 215 45 475 502 30 61 616 40 716 915 65.

25018 40 145 66 327 68 422 555 625 849 84
998 26116 37 91 92 272 356 505 35 37 630 773
805 64 92 967 95 27032 74 200 508 11 601 69
779 914 30 78 28025 83 198 276 337 96 493
517 733 829 89 983 29057 99 180 81 294 306 81
550 618 35 808 31 975 30161 236 44 76 312 96
424 510 702 800 36 89 971 31169 263 344 953
638 78 730 32242 338 479 570 78 617 49 870
87 958 33314 518 753 871 928 74 34176 243
64 306 428 75 97 540 947 35038 128 45 283
330 91 408 49 523 79 99 660 709 13 856 977 88
36258 350 429 507 95 708 20 87 800 929 49 85
37011 72 83 115 304 41 406 8 17 90 505 648 55
735 832 989 33088 99 244 87 395 444 546 765
90 39002 79 141 75 83 252 336 432 501 68 87
98 758 92 40113 212 444 89 92 701 63 99 838
41113 228 538 71 614 24 42051 113 233 35 50
557 630 75 809 12 942 95 98 43004 47 58 322
80 96 413 621 716 24 84 90 44078 202 324 68
419 25 701 45 45145 69 82 284 475 545 99 604
35 72 843 99 54 46351 484 514 36 703 31 93
827 47062 65 393 483 504 61 783 889 48029
331 83 690 723 849 41 943 57 75 83 49124 251
436 696 723 80 845 903.

50106 299 301 446 77 80 511 620 77 752
938 57 51090 218 42 497 529 613 19 36 87
761 71 885 52005 135 305 441 44 69 706 919
53 71 53121 65 75 521 53 67 707 63 54122
53 478 518 933 34 71 55028 231 37 535 643 763
813 53 88 93 56004 20 50 103 94 98 439 538
711 814 963 75 99 57005 26 223 460 565 650
91 729 88 808 22 908 58048 119 67 73 206 31
367 460 517 37 66 924 96 59229 565 611 710
71 912 25 65 60100 20 229 57 67 71 613 69 90
945 79 90 61049 123 92 262 314 441 554 661
795 917 62090 228 92 320 401 65 680 808 919
63035 262 92 319 552 88 93 98 640 46 738 873
64069 139 74 88 229 325 45 86 483 565 636 96
722 911 29 66030 59 149 259 44 456 59 424 84
696 701 42 908 23 66140 361 82 401 82 552
746 60 80 833 939 67003 100 61 95 279 302 48
453 68 515 28 34 857 960 80899 446 522 77
731 814 85 962 66 69154 85 268 309 484 534
687 845 55 56 66 72 76 85 70012 32 106 60
252 455 618 703 19 54 57 893 982 71040 64
107 19 344 579 657 92 707 94 992 72077 206
489 746 812 939 89 73096 135 242 74 481 632
714 838 990 96 74060 62 386 422 519 35 68
600 707 57 867 903.

75074 157 99 204 330 478 503 44 86 803 44
76256 314 404 75 548 643 712 802 93 924
77141 309 50 441 521 705 903 78356 433 37
638 739 43 838 88 964 79025 120 345 68 90
494 578 660 90 80001 14 27 152 58 73 354 71
86 437 55 540 63 759 76 835 50 63 93 912 81019
47 71 208 25 54 60 406 44 92 529 670 909 26
63 85 95 82042 52 189 91 363 87 433 538 64
608 21 711 828 70 917 83 93010 83 84 201 26
74 449 523 29 626 31 92 808 84043 84 176 253
320 31 478 579 764 833 49 74 80 86 901 85089
263 342 98 472 505 26 698 817 994 56119 77
203 51 306 28 528 87 658 719 931 75 87016
46 100 13 96 213 57 71 432 534 75 82 704 52
64 816 77 88123 54 57 227 29 523 633 787 877
941 49 54 67 89090 113 64 70 662 83 705 39
68 90037 61 181 252 56 66 401 7 26 49 64 541
78 095 747 887 999 91186 88 306 48 56 492
567 781 868 990 92119 24 235 39 328 98 406
67 532 992 93013 51 67 84 172 236 55 487
763 846 77 993 94077 288 322 418 60 515 621
890 961 95060 96 119 74 448 670 859 67 903
69 96250 696 727 30 58 97054 154 84 266
560 611 3 44 85 86 869 96043 134 59 369 404
34 546 614 68 99237 76 99 309 466 543 631
726 67.
100067 191 235 427 628 762 942 49 101142
266 398 403 678 798 814 29 102031 317 31 63
440 504 14 36 94 745 49 76 883 913 193052 81
88 126 62 215 399 557 601 877 977 93 104064
70 99 204 79 413 95 509 648 783 95 105018 47
111 209 34 426 28 56 92 563 640 61 707 960 65

106007 42 46 87 200 82 459 644 49 51 832 95
107091 285 327 400 63 536 93 708 21 864 78
966 108113 22 291 308 25 38 48 66 86 97 418
31 44 650 789 109056 509 97 719 110049 161
65 72 245 463 618 785 843 80 983 96 111079
717 45 818 37 974 76 121027 77 368 40 5 602
36 748 807 113005 25 87 110 17 51 202 375
465 73 755 974 90 114013 24 56 157 299 327
486 592 748 996 115041 127 30 31 97 354 86
469 571 91 639 705 72 800 96 97 964 116158
61 228 326 37 591 617 48 727 38 83 872 97 965
117070 94 153 64 96 266 323 616 42 58 708 36
67 80 92 118106 394 437 566 67 620 759
119087 349 67 448 79 620 782 824 83 95 120052
324 477 78 531 673 777 822 67 121020 110 27
326 60 436 518 604 42 57 58 87 785 806 29 44
954 89 122070 123 76 92 336 533 56 633 716
18 963 94 123043 51 76 94 211 52 500 93 631
762 950 52 83 84 124005 108 400 667 758 93
94 824 44 916 89.
125005 221 353 55 440 54 70 592 98 623 46
47 836 99 981 126011 186 256 525 86 655 59
754 60 810 85 97 985 127139 226 92 309 13
74 467 509 672 796 886 128158 228 600 93
779 841 904 30 129006 58 66 92 165 84 244
369 432 42 637 814 68 903 28 42 50 53 130018
55 86 217 57 441 65 696 745 60 67 85 870
131195 557 645 96 903 55 132243 414 618 785
877 133019 67 185 245 403 14 57 617 86 835
56 69 904 134006 121 274 91 488 557 601 750
823 135033 84 204 41 78 383 88 408 505 606
737 804 79 922 57 136080 140 83 221 49 304
468 600 975 88 137044 74 88 117 80 81 264 74
445 88 558 65 657 781 94 95 961 89 138000
68 80 294 397 408 513 96 621 29 46 744 856
139088 456 601 710 835 58 140075 119 31 200
70 76 333 48 456 532 35 72 725 78 839 141042
96 112 15 47 234 93 563 679 80 62 708 970 96
142061 198 289 355 57 406 588 691 751 143001
84 124 201 33 85 96 431 41 573 613 35 96 787
931 144033 201 19 71 84 97 353 87 448 98 639
743 59 931 145026 45 53 137 80 234

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Związek Pracowników Filarskich.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 30 bm. o godz. 11 w lokalu p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8 a.

— **Tow. Powstańców i Wojaków Poznań-Sródmieście.** Zbiórka w niedzielę, 30 bm. o godz. 8,30 przed nowym ratuszem, celem wzięcia udziału w mszy św. w kościele Farnym. Mundur, czapki i odznaki przywdziać.

— **Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. J. Hallera — Poznań-Jeżyce.** Zbiórka wszystkich członków oraz pocztu sztandarowego w niedzielę, dnia 30 bm. o godz. 8 przed lokalem obrad przy ul. Kraszewskiego 16, celem wzięcia udziału w mszy św. w kościele farnym. Mundury, czapki i odznaki przywdziać.

— **Tow. Powst. i Wojaków — Stare Miasto.** Zbiórka wszystkich członków w niedzielę, dnia 30 bm. o godz. 8,15 przy ul. Franciszka Ratajczaka 2. Umundurowanie wzgl. czapki przywdziać.

— **Zjednoczenie Podmistrzów Budowlanych.** Miesięczne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 30 bm. o godz. 11 u p. Bajerowej, pl. Bernardyński 6.

— **Związek Faszystów Polskich — Oddział Wilda.** Zebranie odbędzie się w poniedziałek, 31 bm. o godz. 20 w sali p. Żaka, narożnik Strumykowej i Gen. Prądzyńskiego. Goście i kandydaci mile widziani.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Antonina Brzeska, Poznań, ul. 3 Maja 3, 10 zł. Zukowscy zamiast kwiatów na trumnie śp. Neymana 25 zł. — Szymecki 3 zł. — M. G. 5 zł. — M. Wyligatowa z podziękowaniem za otrzymane łaski 5 zł. — Józef Liedke, 10 zł. — E. M. w pewnej intencji 20 zł. — J. K. 5 zł. — Królikowska za otrzymane łaski 5 zł. — Alfred Majnusz 5 zł. — Dr. Karczewski, Krzywina, 10 zł. — E. Sebel, Król. Huta, 10 zł. — Stempniewicz-

wie 10 zł. — Gogółkiewiczowie 10 zł. — Szulczykowa Kazimiera, Katowice, 10 zł. — Marjanna Owczarek 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 3 392,47 zł.

Na chleb św. Antoniego: N. N. 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 115,50 zł.

Na kaplicę S. S. Karmelitanek: M. Klingerówna z prośbą o wysłuchanie 2 zł. Razem z poprzednio pokwitowanymi 218 złotych.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Teresa Nowicka, 1 godz. Karol Köhler, rolnik, 24 l. Reinhold Teltz, rolnik, 44 l. Janina Barbara Darczakówna, 2 l. 2 mies. Ryszard Grzeszkowiak, 15 min. Leokadja Majchrzakówna, 6 mies. Józef Dziegiełowski, inżynier chemik, 69 l. Antoni Kramer, robotnik, 50 l. Tadeusz Dembiński, lekarz dr. med., 64 l. Aleksandra Pieśniewska, 1 mies. 24 dni. Teodor Neyman, kupiec, 51 l. Franciszek Gendera, rzeźnik, 50 l. Aleksy Waniorek, emer. nauczyciel, 64 l. Kazimierz Nikiński, nac. biura, 56 l. Franciszek Różycki, 5 mies. 24 dni. Adolf Kloss, student, 27 l.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **Stow. Młodzieży Polskiej, Mosina.** Komitet Floty Narodowej, w Poznaniu dyr. Solański w Banku Cukrownictwa; po szczegółowe informacje radzimy tam się zwrócić. (K.)

— **St. Sobkowiak.** Radzimy zapytać się telefonicznie w P. K. U. (K.)

— **St. W.** Majetność ta przeszła na własność Skarbu. W sprawie przydziału parceli radzimy wnieść podanie do Okr. Urzędu Ziemskiego w Poznaniu. (K.)

— **P. J. Dobski.** Nie znając bliższych szczegółów, nie możemy poinformować. Radzimy zapytać wprost owego wojskowego. (K.)

— **P. Iza Wilk.** Niema jeszcze marynarki żeńskiej w Polsce. (K.)

— **M. G.** Radzimy dopuścić do skargi sądowej; losy radzimy odesłać listem poleconym. (K.)

— **Eles 101.** Ilustrowany Kurjer Filatelistyczny, Toruń, ul. Szczytna 12. — Kurjer Filatelistyczny, Warszawa, ul. Prózna 8 m. 4. — Ilustrowany Kurjer Filatelistyczny, Lwów, Kurkowa 5. (K.)

— **P. K., Poznań.** Szczegóły znajdzie Pan w jakimkolwiek herbarzu, który Pan może nabyć w księgarni lub antykwarni. (K.)

— **Marwicz — Gniezno.** Już odpowiedzieliśmy. W katalogu prasy pismo takie nie jest wymienione. (K.)

— **H. Ż., Wilda.** Według art. 32 rozp. Prez. Rzpl. z 16. 3. 1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych pracodawcy służy prawo niewzrostnego rozwiązania umowy w razie niestawienia się pracownika do pracy wskutek choroby w ciągu więcej niż trzech miesięcy. W tym wypadku też w myśl art. 3 ustawy z 16 maja 1922 o urlopach pracownik traci prawo do urlopu. (K.)

Salon Wystawowy

jako lokal sklepowy z ubikacjami na biuro w najbardziej centralnym miejscu Poznania, kontraktem kilkuletnim zapewniony, **zaraz do odstąpienia.** Zgłoszenia poważnych reflektantów do Kurjera Poznańskiego pod zw 22 544

Zwracamy uwagę na dzisiejsze ogłoszenie Wydawnictwa Skorowidzu Adresowego. Potrzeba tego rodzaju przewodnika adresowego, zawierającego dokładny wykaz wszelkich przedsiębiorstw i wolnych zawodów miasta Poznania, dała się istotnie odczuwać już od dłuższego czasu. Jak z rozesłanych interesantom kwestionariuszy wynika, wydawnictwo nie pobiera żadnych opłat zgóry bądź to za reklamy lub też za książkę, co daje rękojmię uczciwego wywiązania się z przyjętego zadania. zw 22 562

Kanold

!
Jest to
minno znaj-
dować się na
każdym opakowa-
niu na każdym
cukierku. Wtenczas
dopiero ma się tę pew-
ność, że otrzymuje się
prawdziwe Kanoldy, a nie to-
war podrobiony, nieprawdziwy.
dw 4527

Ostrzeżenie!

Chcąc nabyć proszki naszego wyrobu, należy przy zakupie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać **ORYGINALNYCH** proszków z „KOGUTKIEM” — „MIGRENO-NERVOSIN” GASECKIEGO, znanych od lat trzydziestu. Zwracając uwagę i odrzucając **UPORCZYWIE POLECANÉ** naśladownictwa w ludzacy podobnym do naszego opakowania. Osoby, dla których użycie proszka przedstawia pewną trudność mogą przyjmować proszek „Kogutek-Migreno-Nervosin” w formie tabletek (zamiast jednego proszku przyjmuje się 2 tabletki). Pudełko zawierające 20 tabletek kosztuje zł 1,50. Żądać oryginalnych tabletek „Kogutek-Migreno-Nervosin” Gaseckiego z „KOGUTKIEM”. nw 9 549

Od 30 lat na straży zdrowia
dziecka stoją

**PUDER, MYDŁO i KREM
BEBE SZOFMANA.**

Tp 1197

JÄHNE, FABRYKA PIANIN w BYDGOSZCZY

Pianina — Fortepiany — Harmonje.

Skład fabryczny Poznań, św. Marcin 43 (przy Zamku) Telefon 35-57.

Ceny fabryczne — 10-letnia gwarancja — Na raty przy małej wpłacie — Fachowa naprawa i strojenie. zw 22563

Dnia 25 marca 1930 r. zmarł, ś. p.

Kazimierz Nikiński

naczelnik biur Wodociągów Miejskich.

Zmarły, pracując długi szereg lat, był jednym z najgorliwszych pracowników naszego zakładu, to też pamięć o Nim wśród nas nigdy nie wygaśnie.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 28 b. m. o godzinie 4 po południu z Zakładu św. Józefa.

**Dyrekcja Wodociągów Miejskich
w Poznaniu.**

nw 9721

Dnia 25 marca 1930 r. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich cierpieniach, Czcigodny nasz kolega i współpracownik, ś. p.

Kazimierz Nikiński

naczelnik biur Wodociągów Miejskich.

Pamięć o Nim w sercach naszych nigdy nie wygaśnie.

Urzednicy Wodociągów Miejskich.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 28 b. m. o godz 4-ej po południu z Zakładu św. Józefa. nw 9720

Za liczne wyrazy współczucia oraz oddanie ostatniej przysługi naszej kochanej, ś. p.

Annie Prejbisz

składamy najserdeczniejsze

podziękowanie

Sewerynostwo Szulcowie

dw 4621

z dziećmi.

Droszki, 26 marca 1930.

Odpowiedni nastrój świąteczny

winien być uzupełniony odświętnym wyglądem mieszkania. **Firany, Kapy, story, narzutki, serwety** poleca po niebywałych niskich cenach.

Także na raty na asygnaty „Kredyt”.

**St. Racyk, Poznań
Stary Rynek 92.**

Pw 10217-12.309

Na sprzedaż

parcele pod budowę

w okolicy Mosiny. Zgłoszenia przyjmuje

**Majątek BUDZYN,
p. Mosina. zw 22473**

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy okazali nam współczucie w ciężkich chwilach zgonu matki naszej, ś. p.

Heleny Regelmanowej

składa z głębi serca

zw 22 561

Bóg zapłać!

rodzina.

podziękowanie.

Felicja Dembińska z synami.

dw 4622

Dnia 25 marca 1930 roku, zasnął w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, brat, szwagier, teść, dziadek i wuj, s. p.

Franciszek Gendera

przeżywszy lat 51. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 28 b. m., o godzinie 10,30, z kościoła Szpitala Miejskiego na cmentarz w Dębcu.

zw 22 553 W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i rodzina.

Za niezwykle liczne dowody współczucia, okazane nam z powodu śmierci ukochanego syna, brata, szwagra i wujka, s. p.

Konrada Boruszaka

a w szczególności Przewielebnemu Duchowieństwu, Prezesowi Cechu Fryzjerskiego Parukarzy Damskich i Teatralnych Fryzjerów w Poznaniu, p. Nikodemowi Muszyńskiemu wraz z małżonką, calemu Cechowi Fryzjerskiemu, Personalowi p. N. Muszyńskiego Salon de Coiffeur oraz Oddziałowi przy ul. Trzeciego Maja, Lokatorom kamienicy przy ulicy Kolejowej 13, Krewnym i Znajomym oraz wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie, składamy na tej drodze najserdeczniejsze

podziękowanie.

Rodzina.

Podziękowanie.

Za ostatnią przysługę, oddaną Ojcu naszemu, s. p.

Franciszkowi Powelowi

składa na tej drodze Czcigodnym Konfratom, b. Przełożonym, Gronu Nauczycielskiemu, Koleżankom, Kolegom, Delegacjom, Stowarzyszeniom, Chórom za piękny śpiew przy grobie, Przedstawicielom gminy Pięćkówna oraz Krewnym, Przyjaciółom i Znajomym drogiego Zmarłego, najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zw 22 556 W imieniu rodziny
ks. Zygrunt Powel.
Poznań, Golina Kościelna (p. Jarocin).

Wielka specjalna fabryka nożyków do golenia
poszukuje

zastępcy do wyłącznej sprzedaży

Zgłoszenia z podaniem referencji skierować pod E. 697 do Annoncen-Expedition Richard Elven, Solingen, Deutschland. nw 9242

krem FEMY
idealnie usuwa brzo golenia wszelkie zbyteczne włosy pod pachami, na brodzie, rękach i nogach.

Generalno zastępczo na Polskę i w. m. Gdańsk
Perfumerja hartowa nw 9714
A. Mende'son i S-ka, Warszawa, Nalewki 36.

Cegielnia parowa

zabudowania maszyn, produkcja roczna ca 2000.0.0 sztuk cegły, blisko miasta zaraz kompletnie na sprzedaż. Zgłoszenia

Jan Mroziński, budowniczy, Ostrów (Wlkp.)
zw 22 558

Fabryka środków do zwalczania szkodników

„UNIVERSUM“

POZNAŃ, ul. Fr. Ratajczaka 38.

Bezpłatny nasz katalog informuje o wszystkich pasorzytach ogrodów owocowych i warzywnych oraz wskazuje najskuteczniejsze środki do ich terpienia.
Pw 10215-13.95

Kupujemy

wykę,
peluszkę,
groch polny,
łubin żółty,
łubin niebieski,
seradę

i prosimy o oferty z próbkami.

Karol Rietschmer & Co, Leszno.
nw 9747

Panna

znająca kszątkowość i pisanie na maszynie przyjmie posadę. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod rw 9258

Piekarnia

i skład kolonialny. 4 pokoje i kuchnia, w dobrym biegu, duże ubikacje, ogród, nadające się na większe przedsiębiorstwo. Cena podług umowy. Znaczek na odpowiedź. Zgłoszenia: Fr. Nowacki, Książ. zd 38 288

Okazja - Samochody

2 Chryslery karetki 4-cyl. — Chevrolet karetki 4-cyl. — Pantiae otwarty 6-cyl.

wszystkie samochody w najlepszym stanie, gotowe do jazdy, sprzeda bardzo korzystnie

W. MAŃKOWSKI — GOSTYŃ — TEL. 35
nw 9718

Duże tereny budowlane

z boczną koleją

przy dwóch ulicach położone przy dworcu Poznań - Wschodni, na sprzedaż lub do wdzierżawienia. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 22 540

Nowo urządzona

fabryka wyrobów cementowych

w małym mieście (w Pozn.) z dobrą okolicą, z powodu szczególnych stosunków do wdzierżawienia ewtl. do sprzedaży Zgłoszenia Kurjer Pozn. zw 22 487

LOKAL

składający się z 4 ubikacji z pierwszorzędnym urządzeniem, nadający się na każde przedsiębiorstwo lub biura — wolne mieszkanie 2 pokoje i kuchnia, zaraz do odstąpienia.

F. SAMULSKI — TORUŃ — WARSZAWSKA 6
zw 22 557

Korty Tennisowe „Teapaw“

ulica Grunwaldzka 31.

Zamówienia przyjmuje **PAWŁOWSKA,**
Patrona Jackowskiego 25, II. dp 4544

Ubikacje

2000 mtr. kw. i 250 mtr. kw., z boczną koleją, w centrum Poznania, nadające się na magazyny lub cele przemysłowe. Budynki maszynowo gruntownie wyremontowane, natychmiast do wdzierżawienia. Oferty do Biura Ogłoszeń „PAR”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 13,107 Pw 10 236-13,107

ZAWIADOMIENIE

Mam zaszczyt donieść Szanownej Publiczności, że w dniu dzisiejszym otworzyłem „Fabryczny Skład Obuwia“ pod firmą

„WAZA“

przy ul. Wrocławskiej 15.

POLECAM

OBUWIE męskie
„ SZKOLNE
„ dla pań
w solidnym wykonaniu

po cenach, które są sensacją w Poznaniu!

Tak niskich cen Poznań jeszcze nie miał, dlatego proszę o poparcie. Obuwie całkowicie wykonane ze skóry pod gwarancją! Polskie obuwie na polskie nogi!

Mechaniczna fabryka obuwia „Waza“
Poznań, ul. Wrocławska 15. W. Zabłocki.

Na raty
miesięcznie
20 zł
EXPRESS
Kromczyński, Poznań
Al. Marcinkowskiego 5
Agenci do sprzedaży maszyn do szycia potrzebni

Akuszka Gryfkowska

prywatna lecznica położnic.

Bydgoszcz, Długa nr. 5.
Telefon 1673 nw 9021

W rozkwitającym mieście powiatowym Pol. G. Śląska, jest natychmiast do sprzedania lub wdzierżawienia z powodu wypadku śmierci Tw 1308

przedsiębiorstwo blacharsko-dekarskie i instalacyjne

ewentl. sklep wraz z mieszkaniem, nadające się także dla innych branż na własnym terenie budowlanym.

Pierwszorzędne położenie. Znaczne możliwości rozbudowy. Oferty pod „WK. 462“ kierować do: Tow. Rekl. Międz. Sp. z o. o. g. r. Rudolf Mosse, Katowice, Mickiewicza 4.

Leczenie i wypoczynek

Karlsbadzie

Informacji udziela: T-wo „Unitas“ Ska z o. o., Warszawa, Miodowa 10, Tel. 28-09, 294-66, Ed. Krögler Ska z o. o., Katowice, Batorego 10, Tel. 27-94, P. Fryderyk Mannaberg, Łódź, ul. Wólczańska 57 lub ZARZĄD ZDROJOWISKA KARLSBAD. Naturalna woda mineralna i naturalna sól sprudlowa. Wysłka przez Ekspedycję Karlsbadzkich Wód Mineralnych Löbel Schottländer G. m. b. H., Karlsbad. Tw 1305

AGENTÓW

na wysoką prowizję poszukuje do sprzedaży maszyn do szycia na miasto Poznań, powiaty: Poznań, Środa, Września, Jarocin, Pleszew, Śmigiel, Kościan, Wągrowiec.

E. Kromczyński, Poznań,
Aleje Marcinkowskiego nr. 5.
Pw 10 140/1-12,303/4

Dentyści (stki)

solidni, wydoskonaleni wszechstronnie w pracach operacyjnych i technicznych, zaraz poszukiwani. Rozpatrywane będą oferty tylko sił pierwszorzędnych. Zgl. z fotogr., odpisem świadectw i podaniem warunków kierować do eksped. Kurjera Poznańskiego pod zw 22 559

Obwieszczenie.

Biuro Informacji Kredytowych

Z. Waligórski, Poznań, ul. Pocztowa 30

informuje w swoich pisemnych wywiadach, że niżej podpisanej firmie notowano niedawno temu protest wekslowy w Gdańsku.

Oświadczamy niniejszem publicznie, że do dnia dzisiejszego własnego weksla na Gdańsk wogóle nie wystawialiśmy i dlatego też jest protest zupełnie wykluczony.

Wywiad ten lekkomyślnie rozsiewany, bez względu na to, z którego źródła on pochodzi, jest oszczerczy i tendencyjny, mający na celu nasze zdyskwalifikowanie i pozbawienie zaufania dostawców. Ocenę jego pozostawiamy światu kupieckiemu.

Celem wyśledzenia sprawy skierowaliśmy ją na właściwe tory.

Oświadczamy publicznie, że o ile powyższe biuro informacyjne lub osoba trzecia przedłoży nam odnośny nasz własny weksel z protestem, zobowiązujemy się zapłacić dziesięćkrotną sumę wekslową do dyspozycji Zarządu Związku Towarzystw Kupieckich w Poznaniu.

Pw 10231-13,105

Centralny Dom Tapet

Koczorowski i Borowicz

Centrala:
Gwarna 19

POZNAŃ

Filja:
Stary Rynek 89, I.

Firma założona w roku 1908.

Najstarsze przedsiębiorstwo teże branży w Poznaniu.

Skorowidz Adresowy

handlu i przemysłu, wolnych zawodów oraz rzemiosła miasta Poznania

wyjdzie z druku w kwietniu rb.

Wszystkim firmom oraz osobom wolnopraktykującym jeszcze raz przypominamy o nadesłaniu do wydawnictwa wypełnionych kwestionariuszy, co zapewni im uwzględnienie adresów w życzonych branżach.

Pominięci przypadkowo przy doręczaniu odnośnych cyrkularzy zechcą niezwłocznie nadesłać na piśmie następujące dane dotyczące ich firmy lub zawodu:

- A. Branża
- B. Nazwa firmy
- C. Nazwisko i imię
- D. Ulica i nr.
- E. Nr. telefonu

Wydawnictwo

SKOROWIDZU ADRESOWEGO
Poznań, ul. Przecznicza 7 — Telefon 70-84

Księgowości

wyuczam według wszystkich systemów do zupełnej pewności bilansowej w 6 tygodniach. Po wyuczeniu staram się o zasadę. Zgłoszenia Skrzypczak, pl. Działowy 5, III. ptr. Telefon 39-22. Pw 9630-13,30

Rsiązkowego-kasjera

doświadczonego, przyjmie z dniem 1 kwietnia rb.

Wojewódzka Szkoła Reedukacyjna

dla inwalidów wojennych
w Poznaniu, ul. Bukowska 25.

Do zgłoszenia, jedynie piśmiennego, dołączyć należy życiorys, świadectwo wzgl. ich odpisy, oraz podać ewtl. referencje.

zw 22 547

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W sobotę, dnia 29 marca r. b., o godz. 12 w południe w Kwiłcu, sprzedawac będą najwięcej dającym za gotówkę: rower damski, rower męski, 7 ubrań, 4 płaszcze, futro, 7 wałków jedwabiu w deseń, umywalkę i szafę. Zbiórka 10 minut przed licytacją przed restauracją p. Fechnera

J U J A, kom. sąd. w Pniewach. d. 4620

Prasowaczy

poszukuje

na sezon

„BARWA“

Zgłoszenia z świadectwami w biurze fabryki w Mostwie. Pw 10226/27-13.100/101

Weksel

gwarancyjny dany panu Franciszkowi Antoniewiczowi, znajdujący się w ręku p. Edmunda Majtasa, ul. Fredry 6 unieważniamy.

Józefa i Pelag'a Antoniewiczowe, i Halina Grabiańska.

zw 22/54

Detaszera

(wywabiacza plam) tylko pierwszorzędną siłę do natychmiastowego wstąpienia poszukuje najpoważniejsza firma tej branży. Zgłoszenia pod „Detaszera“ do Biura Ogłoszeń F. STATTER, Kraków, Rynek 8. nw 9716

Zbiorniki żelazne

o pojemności 10 do 25 tonn, nadające się do pełnienia naftą, benzyną i olejami mineralnymi, kupię natychmiast. Warunek bezwzględna szczelność i natychmiastowa dostawa. Szczegółowe oferty pod dw 4615 do ekspedycji Kurjera Pozn.

KTO MI WSKAŻE!!

natychmiast w Poznaniu 2-3 pokoje z kuchnią, wprost od gospodarza, za kwartalną opłatą komornego, otrzyma posadę wojażera zł 200,— miesięcznie i 10,— zł djet dziennie przy obrocie większym nastąpi większe wynagrodzenie. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod dw 4617

Dzierżawy

400-600 mórg pszennej ziemi i dobrą komunik., poszukuje zamiatowany rolnik lub dam w zamian dom z pierwszorzędnym interes. spożyw. w powiat. mieście. Łask. zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod zw 22 543

Kilka samodzielnych

ekspedjentek

do konfekcji damskiej i stroju — oraz

uczennice

o zgrabnych figurach, potrzebne od 1. 4. r. b. Osobiste zgłoszenia wraz z odpisami świadectw i życiorysem przyjmie w sobotę, dnia 29. 3. między godz. 11-1 przed południem — **Fabryka Konfekcji Damskiej H. Wildowa i Syn, Poznań, Wodna 2.** Pw 10 224-13,97

Ucznia

z ukończoną szkołą wydziałową i możliwie handlową przyjmie zaraz. Zgłoszenia piśmiennie z dołączeniem odpisów świadectw „Par“, **Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 13,98** Pw 10222-13,98

2. N. N. 2/30.

OBWIESZCZENIE

Teodor Bloch, kupiec w Kecnin, postawił dnia 20 marca 1930. wniosek o odroczenie wyplat. Celem rozpoznania sprawy wyznacza się po myśli art. 4 rozp. P. R. z 6 marca 1928, termin na dzień 14 kwietnia 1930, godz. 11, w budynku tut. Sądu, pokój nr. 6, na który to termin mogą przybyć wierzyciele wnioskodawcy mającej zamiar udzielić Sądowi wyjaśnień. Kecnin, dnia 22 marca 1930. nw 9591

Sąd Powiatowy.

UCHWAŁA

Na wniosek Antoniego Zembskiego, właściciela zakładu krawieckiego w Ostrowie (Pozn.), przy ulicy Wrocławskiej 8, zaast. przez adwokata Podejmę i Winkowskiego w Ostrowie (Pozn.), udziela się temuż Antoniemu Zembskiemu odroczenia wyplat na trzy miesiące t. j. do dnia 25 czerwca 1930 r. i nadzorca sądowym nad przedsiębiorstwem tegoż mianuje się mistrza krawieckiego Ludwika Malechę, zam. w Ostrowie, przy ulicy Raszkowskiej 28. W czasie trwania odroczenia wyplat postępowanie egzekucyjne i aresztowe nie może być wszczynane, a wszczęte ulega wstrzymaniu. Ostrow (Pozn.), dnia 25 marca 1930 r.

nw 9590 Sąd Powiatowy.

W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy Irena Cabańska, Poznań, ul. Wielka 19, umarza się postępowanie zapobiegawcze z powodu upływu trzymiesięcznego terminu odroczenia wyplat na koszt wnioskującego art. 27 i 29 rozp. z 6 marca 1928. Poznań, dnia 21 marca 1930. nw 9588 Sąd Grodzki 2a.

Uchwałą z dnia 21 marca 1930 r., umorzono postępowanie o zapobieganiu upadłości majątku Polskiego Banku Handlowego, Spółka Akcyjna w Poznaniu. Poznań, 21 marca 1930 r. Sąd Powiatowy 2a. nw 9587

Towary z masy upadłościowej fy. H. Nowakowski w Kościanie i to bławaty i towary krótkie, zostaną w drodze sprzedaży z wolnej ręki najwięcej dającym sprzedane.

Wartość inwenturowa 31 000,— złotych. Oferty piśmiennie przyjmują do dnia 31 marca 1930, adwokat Fischbach w Kościanie, jako zarządca masy upadłościowej fy. H. Nowakowski w Kościanie. dw 4014

PRZETARG PRZYMUSOWY

Nieruchomość położona w Bydźnieniu i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Budźni, tom II, l. karty nr. 89, na imię rolnika Adolfa Warnke'go z Budźnia, zostanie dnia 27 maja 1930 r., o godz. 10 przed połudn. wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 1. Nieruchomość o powierzchni 34,80,00 ha, składa się z podwórza, ogrodu, roli, łąki, pastwiska, lasu i zabudowanej nieruchomości. Czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego wynosi 55,01 tal. Wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego 120,— mk. Tabele i wyciągi katastralne można przejrzeć w Sekretarjacie Sądu. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej Budźni 89, dnia 14 grudnia 1929 r.

Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwidocznione, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert i prawa te uprawdopodobnili, gdyby wierzyli im przeczytali. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale kupna dopiero po rozszczeniu wierzycieli i innych prawach.

Zaleca się dwa tygodnie przed terminem podać na piśmie albo do protokołu sekretarza sądowego dokładne obliczenie swych roszczeń w kapitale, odsetkach, kosztach wypowiedzenia i kosztach sądowego dochodzenia swych praw, oraz oznaczyć pierwszeństwo, którego się żąda.

Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybycia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. nw 9592

Chodzież, dnia 26 marca 1930 r.

Sąd Powiatowy.

Przetarg.

Magistrat miasta Częstochowy ogłasza przetarg na urządzenie kanalizacji i wodociągów oraz ogrzewania centralnego wodnego w gmachu więzienia przy ul. Olsztyńskiej.

Oferty zapieczętowane z odpowiednim napisem należy składać w Biurze Architekta Miejskiego do dnia 7 kwietnia r. b., godz. 12. Do oferty należy dołączyć deklarację depozytowe na wadium w wysokości 5 proc. oferowanej sumy. Weksle wykluczone. dw 4616

Plany instalacji można przeglądać u kierownika budowy inżyniera arch. E. Wieczorka, w Biurze arch. miejskiego Magistratu — Wydział Techn., od godz. 11-13, w dniach od 27 marca do 2 kwietnia r. b., tamże można nabywać formularze ofertowe w cenie 15,— zł za egzemplarz.

MAGISTRAT MIASTA CZĘSTOCHOWY.

Okręgowy Urząd Ziemiński w Poznaniu wydzierżawi w drodze ograniczonego przetargu ustnego, dnia 4 kwietnia 1930 r., o godz. 10, w lokalu swym przy ul. Fredry 10, gospodarstwo wzorowe w maj. państw. Trzeciełwnica — pow. Wyrzysk, — obszaru około 143 ha na jeden rok, czyli od 1 kwietnia 1930 r., do 31 marca 1931 r. — Wywoławca tenuta dzierżawna wynosi równowartość pieniężną 236 centnarów metrycznych żyta rocznie. Dzierżawą nie będzie objęta powierzchnia leśna około 15 ha, która do powyższego obszaru 143 ha nie wliczona.

Stawający do przetargu winien poprzednio złożyć wadium w wysokości 1000,— zł w Kasie Skarbowej oraz nadesłać do Okręgowego Urzędu Ziemińskiego piśmienną zgłoszenie z dołączeniem dowodów co do swych kwalifikacji fachowo-rolniczych.

Okręgowy Urząd Ziemiński zastrzega sobie wybór dzierżawcy niezależnie od wysokości zaofiarowanej tenuty dzierżawnej oraz możliwość wycofania obiektu z przetargu.

Osoba zatwierdzona na dzierżawcę ponosi m. in. koszty niniejszego ogłoszenia. nw 9589

(—) J. Orłowski, w z. Prezesa

Okręgowego Urzędu Ziemińskiego w Poznaniu.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 28 marca r. b., o godz. 11 przy ul. Wojnicza 2 (w podwórzu), odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą: większej ilości obuwia damskiego i dziecięcego. Poznań, dnia 25 marca 1930 r. nw 9722/3

Magistrat XIII.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, dnia 28 marca 1930 r., o godz. 11 przed poł., przy ul. Grunwaldzkiej 3, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: nw 9736

maszynę do pisania, stolik, 2 krzesła, biurko, stół, 2 aparaty filmowe, 10 lamp łukowych i 8 stojaków z lampami do oświetlenia elektrycznego. J. Bartkowiak, kom. sądowy, Poznań, ul. Kochanowskiego 24. Telefon 75-24.

LICYTACJA SAMOCHODU

na Gieldzie handl., ul. Stawna 13, narożnik ul. Wronieckiej. We wtorek, dnia 1 kwietnia sprzedawac będą dobrowolnie najwięcej dającym za gotówkę: Pw 10 235-54,47

samochód „Mathis“ 4 osob. Torp.

Rekord w najmniej używaniu benzyny, gotowy do jazdy.

Władysław Wojciechowski

uprawniony licytator i taksator, ul. Stawna 13 — Tel. 28-08.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

W piątek, dnia 28 marca r. b., o godz. 3 po poł., w biurze moim przy ul. Wały Jagielloj 3, sprzedam publicznie najwięcej dającym za gotówkę: nw 9738

maszynę do pisania „Continental“ i 15 gazowników. T. Bartkowiak, kom. sądowy z pol., Poznań, Wały Jagielloj 3

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Sypialnia biała

szafa z lustrem tania do sprzedania. Półwiejska 3. I. prawo. drzwi na lewo. zdw 38 154

Elektroluks

jak nowy za 400.— sprzedam. Oferty Kurjer zdw 38 200

Fabryczka

chemiczna, z urządzeniem i receptami zaraz na sprzedaż. Dla kapitalisty poważnie źródło dochodu. Oferty do Kurjera zdw 38 198

Parcele

1200 metrów ulicy Gradziskiej, za 13 000 zł sprzedamy. „Krakus” Poczta 30. zdw 38 223

Sprzedam

warsztat stolarski, różne narzędzia, lampę naftową wiszącą i szafy. Gilewski, Małe Garbary 3. zdw 38 237

Wózki

dziecięce dla lalki, rowerki tania. „Gumy”, 27 Grudnia 15. podwórce. zdw 37 830

Gramofon

głośny i aparat do powiększeń fotografii sprzedam. Styczynski, Mickiewicza 26. parter, godz. 4 do 8. zdw 37 924

Aparat

do zdjęć filmowych Ernemanna sprzedam Henkowski, Colosseum, św. Marcina 65. Pw 10 186 13.27

Filmy

dobre programy dla kin objazdowych sprzedam Hepkowski, Kino Colosseum, św. Marcina 65. Pw 10 187 13.26

Parcele

Sródmieście, Łazarzu, Jeźyczach, Ratajach, Wildzie, Debcu, Ławicy Sołacz, Winiarach pod dołną budowę, dogodnych warunkach sprzedam. Zgłoszenia: Hodowianki, „Biuro Pracy”, Plac Wolności 9. zdw 38 247

Naprawy

zegarków i biżuterii oraz wszelkie zamówienia na prace nową i przeróbki, srebrzenia i zloczenia odnawia pod gwarancją Chwilkowski, św. Marcina 40. zdw 38 260

Samochód

Niezwykła okazja. Limuzyna nowoczesna prawie nowa sprzedam za bezcen szybko decydującemu. Kurjer zdw 38 257

Pianino

jak nowe bardzo korzystnie sprzedam. Za Bramką 5 a, parter lewo. zdw 38 261

Sztance

frykcyjna, balansowa, ekscentryczna, rewolwerówki, rewolwerówki uniwersalne, wiertarka 10 wrzecionowa (szpindler), roz-wiertarka 4 wrzecion i różne inne maszyny sprzedam bardzo tania „Zegar”, Sreń. zdw 35 843

Ogródek

działkowy 24 drzew, dużo krzewów owocowych, przy Jasnej, — sprzedam. Kaliński, Dąbrowskiego 25 a. zdw 37 920

Pianino

Kewitsch nowe 1750 zł. Ratajczaka 17, II. front. zdw 37 927

Kinom objazdowym

nada się sposobność do korzystnego nabycia filmów Hepkowski, Kino Colosseum, św. Marcina 65. Pw 10 184 13.29

Majątek

ziemski na sprzedaż około 500 morg, tylko pszena i buraczana gleba, położony przy głównej szosie, kolejka własna i cukrowni, majątek znany na Pomorzu jako hodowla najlepszej nasion, inwentarz żywy i martwy nad kompletny, budynki maszynowe, pałac 14 pokojowy. Zgłoszenia: Toruń, Lubicka 25. I. piętro. nw 9 731

Aparat fotograficzny

do popisznego zdjęcia tania na sprzedaż Zgłoszenia Agencja St. Spiazczka, Zduny, nw 9 730

Restauracje

korzystnie sprzedam. Cena 8 500. Mieszkanie 1 pokój z kuchnią. Strzelecka 8. zdw 38 316

Skład

papierny z towarem lub bez do nabycia i szafa żelazna. Adres Kurjer zdw 38 304

Piekarnia

w mieście powiatowym, w bardzo dobrym położeniu, w pełnym biegu, z powodu zgonu właściciela jest do wydzierżawienia wzgl. do nieruchomości do sprzedania. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 38 343

Tokarsko

mechaniczny warsztat kompletnie urządzony, na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 334

Westfalska

kuchnia jak nowa na sprzedaż. Słusarnia Wielkie Garbary 53. rw 9 263

Fortepian Irmier

brązowy w bardzo dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Obierzć można od godz. 3—5 ul. Grunwaldzka 13, parter lewo. zdw 38 179

Teren

na Miasteczku pierwszorzędnym, sprzedam lub zamienię na kamienicę z dopłatą. Zgłoszenia Kurjer filija Stary Rynek rw 9 259

Kinowy

aparat sprzedam. Zgl. Kurjer zdw 38 183

Maszynę

do mereżowania sprzedam. Adres wskaże Kurjer zdw 38 182

Pianino

pierwszorzędne za gotówkę. Marszałka Focha 53. III p. prawo. zdw 38 352

Pianino

jak nowe za gotówkę oddam. W. ul. Król. Jadwigi 5. I p. prawo. zdw 38 351

Limuzyna

nowoczesna, Studebaker-Erskine, 6 cylindrów, mało używana, stan znakomity, sprzedam okazynie zł. 8 500.— gotówka. Odstąpię garaż prywatny centrum. Oferty dysponujących gotówką: Kurjer zdw 38 349

Kamienica

o jednym piętrem w miasteczku (Wielkop.) z powodu zgonu właściciela jest korzystnie do sprzedania. Mieszkanie o 2 pokojach, kuchnia i skład w rynku, zaraz wolne. Zgłoszenia do Kurjera zdw 38 339

2 zakłady fotograficzne z powodu wyjazdu do sprzedania lub wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 281

Wielki wybór

majątków ziemskich folwarków, gospodarstw kamienic, willi, młynów okazynych do sprzedania Rządowski Toruń, Chelmińska Szosa 52 zdw 35 155

Pokój

meski jak nowy do sprzedania. Adres wskaże Kurjer zdw 37 705

Okazyjna sprzedaż gramofonów

Adres wskaże Kurjer zdw 37 656

Samochód ciężarowy

Okazjal

Szczerozły dukat węgierski bity w r. 1738 (na jednej stronie Karol VI, na drugiej Matka Boska) do nabycia St. Kunz, Bydgoszcz, Młyńska 3. zdw 37 697

Futro męskie

Oposy „Tasmania” ładne skóry za 800 zł. Bock, Mielżyńskiego 5. zdw 37 675

Maliny

silne krzaki, wyborowy gatunek, sprzedam po 3 zł za setkę. Dwór Laskownica Mała, p. Grylewo. zdw 37 677

Meble

najtaniej kupuje się w firmie J. Szlachta Wrocławska 15 zdw 31 689

Jajka wylęgowe

wszystkich rasowych kur kaczek, gęsi, indyków i perlic oraz gołębie i króliki poleca Towarzystwo Ornitolologiczne. Zgłoszenia: Piotr Sterczała — Poznań, Mickiewicza 33 zdw 854

Majątek ziemski

w powiecie śremskim, obszaru ca 400 ha, z szosą w miejscu, z kompletnym żywym i martwym inwentarzem na sprzedaż. Obsiewy kompletne, również wszelkie zapasy do przyszłych zniw. Pośrednicy wykluczeni Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 770

Parcele

pod dołną budowę w Żabikowie sprzedam ul. Kościuski, 16. zef Dehmel. zdw 37 165

Drut kolczasty

ocynkowany, używany tania roz sprzedaje Przewodnik Centrala Towarów Żelaznych, św. Marcina 30. Pw 9 653 9.383

Ogródek działkowy

dobrze zagospodarowany i dobrze utrzymany, dużo krzew i krzewów owocowych natychmiast do nabycia. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 881

W Luboniu

p. Poznaniem są małe i większe parcele pod budowę na sprzedaż w bliskości dworca i szosy. Zgłoszenia przyjmuje p. Antoni Gralla w Żabikowie. zdw 37 978

Plac

ogrodowy pod budowę na Winiarach 850 kwm. w tem ładne drzewa owocowe, krzaki agrestowe i porzeczki, bardzo ładne położenie przy ulicy Plac ogrodzony parkanem. Cena podług umowy. Oferty Kurjer zdw 38 006

Parcele

na Sołaczu w pięknym położeniu 2 000 kwm. pod budowę willi sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 000

Drągi

w różnej długości i grubości w większych lub też mniejszych partjach sprzedam po cenie korzystnej. Kruchy, Chwaliszewo 52. tel. 58-49 zdw 37 974

Rower

damski i gramofon okazynie na sprzedaż w dobrym stanie, tylko za gotówkę. Szopena 3. I. zdw 37 970

Parcele

w Gdyni w dobrym położeniu pod budowę 600 kwm. sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 999

Młynek do kości

lodownie pokojową sprzedam za bezcen. Nowak Kreta 24. 4—7. zdw 37 993

Maszynę

do pisania „Ideal” korzystnie sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 049

Rower

meski na sprzedaż. — Urbański, Śródka 2. zdw 38 039

Sklep

suterenny z towarem tania sprzedam Małeckiego 13. I. lewo, podwórce. zdw 38 026

Wózek

modny Töniks Małeckiego 13. I. lewo, Majkowska. zdw 38 025

Koń

silny kasztan, lwy 155, pół belgijski na sprzedaż wraz z remoncie zamienie na lżejszego Szamarzewskiego 37 zdw 38 024

Fiat

507 9/31 K. M. po gruntownym remoncie korzystnie do sprzedania. W. Ławicki, Dąbrowskiego L. 32. zdw 38 022

Wózek

dziecięcy sprzedam Droga Urbanowska 1. Koftownia pokój 6. zdw 38 021

Ogród działkowy

piękna altana, pompa, drzewa, krzewy przy ulicy Bąkowskiej, śpiesznie sprzedam. Zgłoszenia Drogerja Pl św. Krzyski. zdw 38 019

Koni

parę dobrych karych, platforme, wóz trzycałowy sprzedam. Górczyńska 30 Dudziak. zdw 38 059

2 morgi

przy Cytadeli 25 000 sprzedam. Oferty Kurjer zdw 38 080

Radjoodbiornik

4 lampkowy korzystnie Schulz, Rybaki 7. zdw 38 074

Tanio

ubrania męskie używane i radio 4 lampkowe. Kanałowa 4. I. prawo. zdw 38 062

Platformę

i ręczne wózki sprzedam Zwierzyniecka 28. jw 3 592/3

Singera

maszyna dobra 100 zł. Marszałka Focha 176, podwórce. zdw 38 324/5

Meble

najtaniej gotówkę, wysoki rabat. Marcin Zytковиak, Chwaliszewo 5. zdw 37 459/60

Sprzedam

urządzenie pokoju i kuchni tania. Kościelna 29/31, suterena. jw 3584

Meble

na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryngacz, Wychła 13. Klienteli zamieszko-wej odstawiamy własnym samochodem. Pw 9757

Kostjum

sportowy, skrypczy i mandolina na sprzedaż. Poznańska 52, wys. parter, prawo. zdw 38 110

Futra

damskie żrebec sprzedaje 75 zł. Kaźmierczak, Dąbrowskiego 65. III. ptr. zdw 38 120

Jeszcze 5 000

szklanek do kawy i herbaty wysprzedaje, 10 groszy sztuka, dopóki zapas starczy, tylko Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24. zdw 38 143

Sprzedam

2 parcele pod budowę za Kaliska Bramą, przy tartaku. Zgłoszenia: Poznań-Rataje u p. M. Grabarczyk. zdw 38 141

Restauracja

z powodu stosunków rodzinnych zaraz na sprzedaż Adres wskaże Kurjer zdw 38 169

5 KUPNA

złoto, srebro itd kupuje F. Tarkowska Poznań Plac Wolności 11. Pw 9656-10.111

Brylanty

złoto, srebro itd kupuje F. Tarkowska Poznań Plac Wolności 11. Pw 9656-10.111

Kamienicę

nowoczesna w cenie od 90 do 100 tysięcy zł, kupie za gotówkę — wprost od gospodarza. Oferty Kurjer zdw 37 241

Składu

kolonialnego z mieszkaniem poszukuje. Zgłoszenia z dokładnymi warunkami Michałak, Żnin, Szkolna 5. zdw 38 287

Samochód

taksówkę koncesja kupię, Szczegółowe oferty Kurjer zdw 37 800

Kupię

używany magiel. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 896

Kupię

elegancki amerykań (Sandschneider) na cztery osoby. Oferty prosze pod zdw 36 645

Pieska

rehpinczerka kupię. Oferty Kurjer zdw 38 004

Puchary

do lodów platerowe oraz konserwator kupię. Oferty Kurjer zdw 38 015

Kupię

wózek ręczny 4 kołowy 3—5 ctr. i waga funtowa Zgłoszenia Kurjer zdw 38 057

Gabinet

meski, dobrze utrzymany, kupię. Oferty Kurjer zdw 38 207

Pokój i kuchnia

na letnisko w Kobylnicy tuż przy lesie na cały sezon do wydzierżawienia. Zgłosz. telefon 55-40 lub do Kurjera zdw 38 188

Kupię

kinoaparat główkę lekką, łatwo przenośną, Pawlińska, Krotoszyn Spichrzowa 2 nw 9 733

Kupię

używany stół stolarski Oferty Kurjer zdw 38 320

6 KAMIENICE

Kamienicę

sprzedam lub skład z towarem. Środa, Kilińskiego 6. zdw 35 945

Dom

w Poznaniu za wpłatą 20 tysięcy kupię. Oferty Kurjer zdw 37 736

Domek

miasto przy Poznaniu, ogród 16 tysięcy sprzedam. Oferty Kurjer zdw 38 081

Kamienica nowoczesna

w dobrym położeniu, wpłata gotówka 100—150 000 zł wzrost od właściciela kupię. Oferty Kurjer zdw 38 108

Willa

przy Poznaniu, 6 pokoj, komfort, 2 morgi ogrodu, cena 55 000, wpłaty 12 000. Rutkowski, Grobla 29. zdw 38 196

Kamienicę

Poznaniu sprzedam cena 20 000, Strzałkowski, Wielkie Garbary 44 restauracja. zdw 38 226

Kamienice

wille, domy, parcele poleca „Krakus”, Poznań, Poczta 30, telefon 58-66. zdw 38 232

Kamienice

w Poznaniu: dochód 25 000 zł, cena 300 000, wpłaty 140 000; dochód 27 000 zł, cena 290 000, wpłaty 130 000; dochód 40 000 zł, cena 450 000, wpłaty 150 000; oraz wiele innych cena 50 000 — 1 000 000 zł, sprzedaj Jax, Poznań, Ratajczaka 10. zdw 38 338

7 PIENIĄDZ

15 000.— zł

Frontowy
pokój 2 solidnym panom. Pościel pożądana. Kanalowa 6, parter, prawo. zdw 38 115

Stacja
dla panielki wolna. Woltyńska. Chwaliszewo 27. zdw 38 113

Balkonowy
duży, ładny pokój panom wynajme urzędnikom. Górna Włda 44, III. środek. zdw 38 111

Skromny
pokój do wynajęcia. Poznańska 52, parter, prawo. zdw 38 100

Kulturalny
Szwajcarska 20, III lewo, zdw 38 124

Przyjmę
panienkę na pokój frontowy od 1. Piekary 10, II. prawo. zdw 38 137

Pokój
do wynajęcia. Skryta 5, Wasielewska. zdw 38 116

Umeblowany
pokój do wynajęcia. Szewska 19, III. zdw 38 130

Pokój
frontowy, elektryczność (utrzymanie). Wyspiańskiego 9, I. lewo. zdw 38 129

Ogrodnik
kawaler, pracowity, uczciwy, poszukuje posady od 1. 4. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 38 128

Pokój
wynajme. Mostowa 26, IV wejście, III p. prawo. zdw 38 131

Pokój
dla dwóch pań wynajme. Wielkie Garbary 17, podwórze, III. lewo. zdw 38 136

Pokój
ładny na dwie lub trzy osoby korzystnie do wynajęcia. Skryta 7, III. lewo. zdw 38 135

Pokój
duży frontowy balkonowy, używanie kuchni, bezdzietnemu małżeństwu. Adres Kurjer zdw 38 126

Panienska
wspólny pokój, własna pościel, 1. 4. Ogrodowa 4, II. prawo. zdw 38 157

Pokój
umebl. dla 2 intelig. pań (panów) 1. 4. do wynajęcia. Kraszewskiego 9 a, I. zdw 38 158

Przyjmę
panienkę na wspólny pokój. Wielka 9, Krieger. zdw 38 160

Pokój
lepsze panu. Niegołęwskich 1, II. prawo. zdw 38 047

Pokoik
wynajme. Ratajczaka 11 a, wejście 6, III. prawo. zdw 38 161

Pokój
umeblowany bezdzietnemu małżeństwu. Kanalowa 5, parter lewo. zdw 38 163

Ładny
pokój, elektryczność wynajme. Patrona Jackowskiego 25, II. lewo. od godziny czwartej. jw 8 591

Pokój
panom utrzymaniem. Wiza, Wrocławska 18. zdw 38 171

Pokój
dobrze umeblowany, elektryczność, łazienka, wynajme. Aleje Marcinkowskiego 17, I. prawo. zdw 38 170

Pokój
wspólny panom. Szymańska, Woźna 22. zdw 38 173

Pokój
dla pań. Rybaki 16, Thiesowa. zdw 38 166

Pokój frontowy
dla 2 panów do wynajęcia. Półwiejska 20, III. prawo. zdw 38 151

Pokój
dwuosobowy, niekrepujący, elektryczność 1. IV. wynajme. Różana 12, Sobkowiak. zdw 38 148

Pokój
Sw. Wojciech 24, I. prawo. zdw 38 153

Pokój
ładny na 1-2 osoby zaraz wynajme. Kraszewskiego 19, IV. zdw 38 214

Pokój
frontowy. Rybaki 7, II. prawo. zdw 38 213

Pokój
na jedną, dwie osoby lub małżeństwu. Małeckiego 35, II. lewo. zdw 38 203

Dwuosobowego
pokoju, osobne wejście, śródmieście, szukam. Oferty Kurjer zdw 38 210

Pokój
umeblowany. Zupańskiego 4, parter lewo. zdw 38 209

Pokój
do wynajęcia. Ratajczaka 11 a, 7 wejście, parter prawo. zdw 38 208

Pokój
dla małżeństwa. Zamkowa 5, IV. lewo. zdw 38 218

Wdowa
poszukuje solidnych panienek na pokój. Małeckiego 22, I. prawo. zdw 38 205

Mały
umeblowany pokój. — św. Marcina 32, II p. front. zdw 38 187

Pokój
front. 2 panom utrzymaniem wynajme. Sw. Marcina 5, II. prawo. zdw 38 202

Niekrepujący
pokój telefonem. Strasz, Stolarska 2, II. zdw 38 192

2
pokoje umeblowane, łączące, s używaniem kuchni wynajme. — Wolnica 7, II. piętro prawo. zdw 38 191

Wspólny
panu. Szamarzewskiego 34, Augustyniakówna. zdw 38 195

Pokój
elektryka, umeblowany do wynajęcia. Sw. Marcina 56, III. prawo. zdw 38 222

Pokój
centrum, ładnie umeblowany, niekrepujący, lepsze panu wynajme. Adres Kurjer zdw 38 220

Pokój
1-2 solidnym panom wynajme. — Wierzbicice 35, II. prawo. zdw 38 234

Ładny
pokój dla spokojnego pana do wynajęcia. Śniadeckich 30, I. zdw 38 228

Pokój
bez pościeli wynajme. Wenecjańska 6, I. front. zdw 38 248

Pokój
frontowy dla pań lub panów wynajme. Wierzbicice 13, parter, lewo. zdw 38 299

Czysty
pokój dla solidnego pana. Działychowskich 2, III. prawo. zdw 38 253

Pokoje
dla małżeństw poleca „Fragat”. Półwiejska 31. zdw 38 251

Pokój
małżeństwu lub dwóm panom z częściowym utrzymaniem. Kantata 5, III. prawo. zdw 38 262

Pokój
wynajme Krygierowa. Poplińskich 11, podwórze, II. prawo. zdw 37 506

2 pokoje
2-3 panom z utrzymaniem, słoneczne. Półwiejska 32, I. prawo. zdw 37 831

Pokój
umeblowany wynajme. Sw. Marcina 63, III. wejście, II p. lewo. zdw 38 264

Pokój
z utrzymaniem dla dwóch lub jednego. Gwarna 18, III. prawo. zdw 38 268

2 pokoje
umeblowane osobne wejście, frontowe, balkon łazienka, z używaniem kuchni dla małżeństwa od 1 kwietnia do wynajęcia. Rude, Poznańska 59, II. zdw 38 327

Pokój
z kuchnią lub z używaniem kuchni od 1. IV. Warunek: 400 zł zgóry. Adres Kurjer zdw 38 177

Pokoik
umeblowany, osobne wejście, pościel pożądana, 1. IV., śródmieście. Wskaże Kurjer zdw 38 178

Pokój
umeblowany, oddzielne wejście. Prusa 17, III. p. zdw 38 180

Skromny
pokój z obiadaniami oddam paniencie. Niedźwiedzka, Poczta 26 zdw 38 350

Pokój
słoneczny, dobrze umeblowany, wynajme dwóm solidnym inteligentnym panom. Górna Włda 13, III. prawo (przy centrum). zdw 38 285

2
frontowe pokoje o dwóch łóżkach i jeden o jednym łóżku w wytwornym domu do wynajęcia. Lehr, Matejki 6, tel. 77-44. Pw 10223-13,96

Pokój
umeblowany, frontowy z balkonem i elektrycznym światłem dla 1 lub 2 osób do wynajęcia. Juliusza Koszaka 21, III. zdw 38 292

Pokój
słoneczny fortepianem lub bez. Za Grobla 2, I. zdw 38 275

2 panienki
na pokój. Szaslica 9, I. prawo. zdw 38 274

Pana
na stacja. Łąsowska, św. Wojciech 21, drugie podwórze. r w 9 267

Pokój
wynajme. Domonikowska 7, III. prawo. r w 9 265

Pokoje umeblowane
poleca „Informator”. Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 38 314

Pokój
zaraz do wynajęcia. Poznańska 56, parter, prawo. zdw 38 279

Pokój
słoneczny, frontowy, elegancki obszerny z całkowitem utrzymaniem i wszelkimi wygodami. Pl. Wolności 14a, III. piętro, prawo. zdw 38 302

Ładny
pokój frontowy (ewtl. fortepian), niekrepujące wejście, solidnej osobie. Rybaki 21, parter prawo. zdw 38 249

Pokój
dla 2 i pokój dla jednego pana zaraz do wynajęcia. Różana 12, I. lewo. zdw 38 233

Pokój
frontowy z oddzielnym wejściem do wynajęcia. Olejniczka Dąbrowskiego 34. zdw 38 307

Pokój
elegancko umeblowany balkonowy lepsze panu wynajme 1. 4. Chwaliszewo 5, II. lewo. zdw 38 289

Panienskę
inteligentną na śliczny wspólny pokój. Zgłoszenia Kraszewskiego 9 a, I. piętro, lewo. zdw 38 300

Ładny
dwuosobowy pokój od 1. IV. wynajme. Skryta 10, parter, lewo. zdw 38 298

Pokój
lepszy, dwóch panów. Białecka, Szkoła 9. Pw 10221-58,116

Pokój
frontowy, umeblowany inteligent, osobie z utrzymaniem lub bez wynajme 1 kwietnia, łazienka, elektryczność. Knaflowska, ul. Sew. Mielżyńskiego 5. zdw 38 193

Inteligentnem
panienkom. Woźna 13 b, II. prawo. zdw 38 184

12 SZUKA POKOJU

Poszukuję
niekrepującego pokoju. Oferty Kurjer zdw 37 972

Dwie
panny poszukują pokoju skromnego, widnego z dużym lustrem. Jeżyce. Oferty Kurjer zdw 38 008

Gabinetu
i sypialni z światłem elektrycznym nie wyżej II. piętca poszukuje dwóch profesorów. Zgłoszenia z warunkami do Kurjera zdw 37 992

2
studentki poszukują od 1-go pokoju słonecznego śródmieścia. — Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 38 050

Pokoik
frontowy, elektryczność, Śniadeckich 9, II. zdw 38 035

Pani
z dzieckiem szuka skromnego pokoju. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 38 087

Dobrze
umeblowany pokój, przy Rynku Jeżyckim dla małżeństwa bez używania kuchni poszukiwany. — Oferty Kurjer zdw 38 082

Pokoju
niekrepującego zaraz. Oferty cena Kurjer zdw 38 070

Student
poszukuje niekrepującego i skromnego pokoju. Oferty Kurjer zdw 38 067

Pokoju
poszukuje pani. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 38 061

Pokoju
skromnego poszukuje stud. med. Zgłoszenia cena Kurjer Poznański zdw 38 060

Sypialnię
gabinet, fortepian poszukują dwie panie. Cena Kurjer zdw 38 059

Poszukuje
pokoju umeblowanego w okolicach centrum, wejście z klatki schodowej, używalność łazienki. Oferty z warunkami do Kurjera dla majora zdw 38 122

Pokoju
skromnie umeblowanego, Jeżyce, Łazarz, poszukuje pan od 1. 4. Oferty z ceną do Kurjera zdw 38 145

Profesor
matka poszukuje pokoju z utrzymaniem kuchni zaraz. Oferty Kurjer zdw 38 172

Skromnego
pokoju szukają dwie panienki. — Oferty Kurjer zdw 38 203

Panienska
poszukuje 1. 4. taniego pokoika. Oferty z ceną Kurjer zdw 38 224

Pokoju
umeblowanego poszukuje bezdzietne małżeństwo. Oferty z podaniem ceny, warunków do Kurjera zdw 38 356

Bezdzietne
małżeństwo poszukuje małego, skromnie umeblowanego pokoju z używaniem kuchni, bez pościeli, w śródmieściu od 1. IV. Oferty Kurjer zdw 38 185

13 LOKALE

Lokal
biurowy, Plac Wolności, telefonem, eleganckim urządzeniem oddam Oferty Kurjer zdw 37 561

Ubikacjy fabrycznych
w Poznaniu conajmniej 200 kw. mtr. moż. z biurem zaraz lub później poszukuje celem dzierżawy. Oferty z podaniem czynszu pod zdw 38 546 Kurjer Pozn.

Ubikacje
handlowe, mieszaniowe centrum wynajme. Zgłoszenia Smoczyńska, Wysoka 1 i. p. zdw 37 990

Biuro i składnica
na parterze przy ruchliwej ulicy w pobliżu St. Rynku zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 38 189

14 DZIERŻAWY

Wiatrak
holenderski urządzenie nowoczesne, wydzierżawie. Rogierówko, stacja Kiekrz. zdw 38 092/3

Do wydzierżawienia
ciężarowy „Chevrolet” dla przewoźnika wszelkich ciężarów, byłła, świni. Na bardzo dogodnych warunkach Informacja Golebia 4 a. Nadachowski. Tel. 41-23. zdw 38 027

Plac
550 kw. na Jeżycach wydzierżawie. Szalbiarz Dąbrowskiego 53, jw 3 590

Skład
próżny, Poznań, nadający się na każdą branżę, za roczną dzierżawę, do wynajęcia. Adres Kurjer zdw 38 240

Majątki
ziemskie 200 mg. okolica Gniezna, gotówki 15 000 zł; 220 mg. blisko Poznania, gotówki 25 000 zł; 950 mg. powiat Śremski, gotówki 120 tys. zł Informacji udzieli Jax, Poznań, Ratajczaka 10. zdw 38 337

Dzierżawa
120 pszenno żytniej, kompletne inwentarze, 10 lat, oblicze 12 000. Plac Nowomiejski 10 a, Górny. zdw 38 276

15 UZDROWISKA

Letnisko
3 pokoje z kuchnią poszukuje na lipiec i sierpień najchętniej na leśniczówce. Zgłoszenia do Kurjera zdw 38 095

Na letnisko
w zamku Smogorzewo, powiat gostyński, wydzierżawie kilka pokoi, park 27-morgowy, okolica gorzysta, wokoło lasy i wody, uroczą okolica. Włodarczyk, Matejki 6, jw 3589

16 OSOBISTE

Za
długi i weksle kierownika mego Emanuela Nizka nie odpowiada. K. Kłosowska, fabryka maszyn piwnicznych. zdw 37 432

Z. S.
2,30-3,30 „Fangrat” 4-go byłem i nie zauważyłem. Profesor. zdw 37 678

Pani
Janina Maciejewska dent.-techn. List z 26. 3. odebrałem i proszę o podanie adresu do Kurjera zdw 37 810

I. M.
czekam łaskawej odpowiedzi. — Główna poczta, sobota 11-12, kolo poste restante. zdw 38 007

Blondynka
zapomnieć nie mogę i nie chce i jeszcze usilniej będę szukał. Plakiet czekam tak jak wóczas — Apollo. Kurjer zdw 38 114

21 ZGUBY

Zgubiłem
portfel z wszelkimi świadectwami i papierami wojskowymi, które unieważniał. Leon Brosik. zdw 38 231

Zgubiono
łaskę pamiętkową z inicjałem T. P. Napis na raczce: Kochanemu Dyrektorowi wieżownicy uczniowie 27. IV. 1921. Proszę o oddanie za wynagrodzeniem. Ratajczaka 29, II piętro. zdw 38 395

2 ROZMAITE

Chiromanta
przepowiada przyszłość i przeszłość z rak. Hotel Centralny, ul. Franciszkańska. zdw 36 965

Plisowanie
hafty, dekoryzowanie, mierzki wykonuje szybko i tanio Haftplis. Woźna 10 Pw 5072-4,60

Fotografie
portrety artystyczne wykonują Bracie Pecherscy, Aleje Marcinkowskiego 8, telefon 39-55. d w 8 835

10 — 12 tysięcy złotych
na I. hipotekę młyna z piekarnią wartości 150 tysięcy zł poszukuje. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera r w 9 205

Podnoszenie
oczek w pończochach, swetrach, kompletach. Skarbowa 8, I. prawo. Szafranska zdw 38 306

Pisania
pięknego wyczuca w kilku lekcjach Gniatczyńska, Małe Garbary 3, I piętro. zdw 38 194

Wspólnik
do podróży. Posiadam własny samochód, kryty i poszukuje pana do wspólnego podróżowania po Poznaniu i okolicach Pomorskiem celem pokrycia kosztów utrzymania samochodu. Zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 13,99. Pw 10 225-13,99

Chłopczyk
roczny do oddania na własn. — Oferty Kurjer zdw 38 182

Zarabiam
spuszczono oczka w pończochach. Karwowskiego 1, III. lewo. zdw 38 295

Krawcowa
poleca się poza 3 a 2 dniem. Oferty Kurjer zdw 38 106

23 OZENKI

Mrówka
Piotr, Ostrów (Wlkp.), Kościuski 2. Poważne partie dla pań i panów. Zgłoszenia tylko pisemne gdyż stale w podróży. zdw 37 445

Kawaler
lat 37, int., przystojny kupiec, z dobrej rodziny, właściciel sklepu w Poznaniu szuka odpowiedniej żony. Poważne zgłoszenia możliwie z fotografią proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 37 979

Dwóch
młodych techników budowlanych, blondyni, na stałej posadzie urzędu powiatowego w Poznaniu z braku znajomości, pragną poznać drogą inteligentne miłe panienki nieskazitelnej przeszłości z dobrej rodziny, najchętniej muzykalne, z odpowiednim posagiem do lat 20, warostu średniego w celu matrymonialnym. Panie poważnie myślcie, zechcą służyć oferty z fotografiami do Kurjera Poznańskiego pod zdw 38 059

Kawaler
lat 25, dobrze sytuowany, wykształcenie średnie, zawsze znajomość z panną, blondynką, olem ożenku. Oferty Agencja Kurjera, Środa, pod B. n w 9 735

Elegancka
przystojna, wysoka blondynka wyjdzie zamaż za inteligentnego, wysokiego, eleganckiego pana na poważnym stanowisku, chętnie inżyniera Zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod 54,46. Pw 10 234 54,46

Kawaler
lat około 30 właściciel majątku ziemskiego wartości milion zł, poszukuje żony Panny do 25 lat, z zamiłowaniem do gospodarstwa wiejskiego, religijne, skromnie wychowane z odpowiednim majątkiem racza się zgłosić. Pośrednictwo rodziców lub krewnych miłe widziane. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 38 286

Kupiec
lat średnich, branży drogerijnej na samodzielnym stanowisku, szuka na tej drodze towarzyszkę życia. Posaż dla obopólnego dobra miłe widziany. Panny do lat 38 (wduwy niewykłuczone), racza swe zgłoszenia z dołączeniem fotografii nadesłać do Kurjera Poznańskiego pod zdw 38 366

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisania na maszynach Kantata 1, II. p. zdw 38 193

Introligatorstwa, szycia, kroju
udziela dyplomowana nauczycielka robót ręcznych, Jaworska, Matejki 58, III. piętro, tel. 60 61. Informacje zasięgnąć od 2-6 godziny. Ceny przystępne. zdw 37 994

Poszukuję
inteligentnej pani, która by udzielała lekcji niemieckiego (Konwersacja) Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 987

Angielskiego i francuskiego
lekcyj udzielam. Adres Kurjer zdw 38 001

Parisiensne
institutrce donne des lecons français à prix modéré Offros Kurjer zdw 38 052

Pianista
(z accordeonem) wolny 1. 4. Oferty Kurjer zdw 38 051

English
lessons gives specialist. Oferty Kurjer zdw 36 402

25 MUZYKA

Duet
bardzo dobry potrzebny od 1. Świeta Wielkanocnego. Szczepański, hotel, Wejherowo, Pomorza. zdw 37 590

Pianino
krzyżowe do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 133

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Kucharka
z samodzielnym gotowaniem do 1-2 osób poszukuje posady od 1. Oferty Kurjer zdw 38 176

Panna
z dobrem niemieckim, biegła na maszynie, poszukuje posady. — Oferty do Kurjera zdw 38 347

Szofer
mechanik (żonaty) z dłuższą praktyką, dobrmi poleceniami, sumienny i trzeźwy, poszukuje posady. Oferty proszę do Kurjera zdw 38 150

Kucharka
znająca dobrą kuchnię przyjdzie posadę od 1 kwietnia ewentualnie do wszystkiego z gotowaniem. — Zgłoszenia Kurjer zdw 38 234

Leśnik
(uchodźca) lat 33, żonaty, zdrowy poszukuje posady za zakładaniem i szyć, kochająca dzieci szuka posady jako gospodyni od 15-go kwietnia do jednej osoby lub do wdowca z dziećmi. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 38 034

Młodsza
biurowa z ładnym charakterem pisma poszukuje posady. Oferty Kurjer r w 9 266

Inteligentna
dobrze polecona osoba, znająca dokładnie gospodarstwo domowe, i szyć, kochająca dzieci szuka posady jako gospodyni od 15-go kwietnia do jednej osoby lub do wdowca z dziećmi. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer zdw 38 034

Inteligentna
panienka dobrze polecona, kochająca dzieci szuka posady od 15-go kwietnia do 1 lub 2 dzieci. Łaskawe oferty Kurjer zdw 38 053

500 zł
pożyczkę za 3 miesiące, gdy otrzymam stałą posadę w składzie. Branża obojętna. Oferty Kurjer zdw 38 018

Książkowy
poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 38 016/7

Panienska
przystojna, obowiązkowa, kochająca dzieci szuka posady, pierwszorzędne polecenia. Druga de wszystkiego. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 100

Posługaczka
poszukuje posady najchętniej po południu od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 38 108

Ekspedjentka
z dwuletnią praktyką i prowincji poszukuje posady w składzie towarów krótkich. Oferty Kurjer zdw 38 091

Maturzysta gimn.
poszukuje odpowiedniej posady od 1. 4. Oferty do Kurjera zdw 38 084

Kucharka - gospodyni
samodzielną szuka posady w lepszym domu gdzie jest pokojowa. Od 1. 4. lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 088

Bankowiec
kawaler, dzierżawca mieszka nie trzypokojowe w Toruniu wszechstronnie zdolny, poszukuje posady, przedstawiciela lub innego jakiegokolwiek przedsięwzięcia. Glatzel, Toruń, Kraeńskiego 17. zdw 38 071

Szofer - mechanik
z pięcioletnią praktyką oraz do breml referencjami szuka posady zaraz. Zgłoszenia: Kurjer zdw 38 230

Panna
z prowincji z osyblem poszukuje posady do 1-2 osób. Oferty Kurjer zdw 38 064

Młodsza
biuralistka wzgl. stenotypistka biega w polskim i niemieckim szuka posady. Kurjer zdw 38 065

Panienska
która ukończyła kurs gotowania zna prace biurowa robotki ręczne i szyć szuka posady jako kucharzka. Oferty Kurjer zdw 38 161

Uczciwa
dziewczyna, lat 23, z cożkolwie gotowaniem i szyć szuka posady. Oferty Kurjer zdw 38 14

Krawcowa
poszukuje posady, przyjmuje abszury do obciągania. Wykonani praca rzetelna. Grobla 3, w podwórzu. zdw 38 13

Ogrodnik
samodzielny, dobrze obeznany swym zawodem, szuka posady za raz. Oferty Kurjer zdw 38 125

Dziewczę
z dobrej rodziny poszukuje posady uczeniowej, branża obojętna. Zgłoszenia: Strzałowa 6, front III piętro prawo. zdw 38 23

Szofer - mechanik
z kilkoletnią praktyką warsztatową i szoferka poszukuje posady, na życzenie może służyć kacią. Oferty Kurjer r w 9 257

Uczciwa
porządna dziewczyna poszukuje posady najchętniej do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 38 21

Książkowa
korespondentka polsko-niemieck, pisząca maszyną, szuka posad zaraz lub 1. 4. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 199

Szofer - stangret
kawaler, pragnie zmienić posadę najchętniej na majątek od 1. IV lub 15. IV. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 201

Gospodyni - kucharka
poszukuje posady od 1. IV. lub 15. Oferty Kurjer zdw 38 221

Służąca
wiejska, uczciwa, rzetelna poszukuje posady od 1. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 187

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 38 127

Posługaczka
szuka posługi przed południem. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 072

Weksel
na 300 zł poważnego akceptanta dla uzyskania posady inkasenta lub innej. Oferty Kurjer zdw 38 236

Inteligentna panienska
z ukończoną szkołą handlową poszukuje posady początkującej stenotypistki polskiej. Oferty Kurjer zdw 38 239

Gospodyni - kucharka
restauracyjna, pracowita i sumienna poszukuje posady zaraz ub pierwszego. Okolica obojetna. Oferty Kurjer zdw 38 242

Kucharka
dobrze gotująca i dziewczyna do pomocy poszukuje posady prywatnej ewent. na majątku, od 1 lub 15. IV. Oferty Kurjer zdw 38 255

Trio
ub kwartet salonowo-dancingowy wolny od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 38 259

Panienska
z prowincji pragnie wyuczyć się jako ekspedientka. Oferty Kurjer zdw 38 270

Biuralistka
początkująca, znająca księzkowość, stenografię, pisanie na maszynie, poszukuje posady Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 38 269

Dziewczyna
uczciwa i skromna poszukuje posady do wszystkiego, gotowaniem praniem, do małej rodziny, od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 267

Piekarz
egzaminem mistrzowskim poszukuje pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 265

Skrzypek
rutynowany z obszernym reperwarem wolny od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 38 268

Poszukuje
posady samodzielna kucharka z dobrymi świadectwami u samotnego małżeństwa lub samotnej osoby od 1. IV. 30. Oferty Kurjer zdw 38 323

Dziewczyna
wiejska uczciwa i pracowita szuka posady od 1. 4. tylko do lepszego państwa. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 321

Dziewczyna
starsza uczciwa, z dobrymi poleceniami poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer zdw 38 318

Technik
rentystyczny młodszy, pracujący również operatywnie, zmienia pracę z dniem 1. V. 1930. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 38 305

Inteligentna
panienka 14 r. praktyka biurowa poszukuje posady do składu lub do dzieci. Łask. zgłoszenia uprasza się do Kurjera Poznańskiego zdw 38 346

Panienska
z szyciem i robotkami poszukuje posady jako początkująca do dzieł. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 329

Dziewczyna
znająca samodzielne gospodarstwo domowe poszukuje posady od 1. 4. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 328

Posługaczka
sumienna poszukuje posady w domu w śródmieściu. Zgłoszenia — 7 wieczorem. Nowak, Klasztorna 12, II. prawo. zdw 38 336

Silna
dziewczyna ze wsi szuka posady do wszystkiego. Zgłoszenia do Kurjera zdw 38 186

Gospodyni - kucharka
poszukuje posady od 1. 4. do samotnej osoby. Ostatnia posada 5 etnia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 38 011

DZISIAJ W KINIE

- Apollo: „Białe cienie”.
- Casino: Pat i Patachon w obluciu śmierci.
- Colosseum: „A kochanek miał sto”.
- Dom Rzemieślniczy (ulica Fr. Ratajczaka): „Cud nad Wisłą”.
- Edison: „W spelunkach Rio de Janeiro”.
- Metropolis: „Tancerka w walcach”.
- Odeon: „Przedwiośnie”.
- Renaissance: „Piąty jeździec Apokalipsy”.
- Słońce: „Kraj bez kobiet”.
- Wilsona: „Napoleon” (Bona-partę).

Służąca
szuka posady do wszystkiego. — Oferty Kurjer zdw 38 009

2 — 3.000 złotych
kaucej dam za posadę śpichrzowego, magazyniera, inkasenta, woźnego w poważnej firmie lub konduktora na autobus. Posiadają dobre świadectwa i referencje. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 37 997

Młodsza
dziewczyna szuka posady od 1. 4. do wszystkiego ze spaniem. Łaskawe oferty Kurjer zdw 38 048

Piekarz
dzielny piecowy, lub jako drugi. Poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 037

Elektromonter
z roczną praktyką w elektrowni, z dobrym świadectwem, poszukuje za wolne utrzymanie posady praktykanta w elektrowni lub przedsiębiorstwie elektrotechnem. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego nw 9 711

Pomocnik fryzjerski
pierzyszorzedny poszukuje posady zaraz lub później. Ewentualnie gdzie mógłby praktykować w salonie damskim. Łaskawe oferty Kurjer zdw 38 123

Bufetowa
z kaucej szuka posady zaraz lub 1 IV. Oferty Kurjer zdw 38 341

Leśnik
z wyższym wykształceniem, praktyka poszukuje posady leśniczego, wgl. adjukta. Ewntl. poprowadzi młyn z większym gospod. — Zgłoszenia uprasza do eksp. Kurjera Poznańskiego zdw 37 968

Dziewczyny
do pomocy gospodyni i sprzątan 3 pokoi poszukuje od 1. 4. 30 Dwór Łaskownica Mała, p. Grylewo. Zgłoszenia nadsyłać z kopią świadectw do Kurjera Pozn. pod zdw 37 676

Cukiernik
samodzielny, który zna piekarstwo, oparty na dobrych świadectwach, poszukuje posady. Łaskawe zgłosz. do Kurjera Pozn. zdw 37 813

Ogrodniczka
wykształcona, inteligentna poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 812

Żelazniak
obeznany kartoteka magazynowa wolny od służby wojskowej zmienia posadę. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 37 754

Kasjerka
władająca polskim, niemieckim w słowie i piśmie, pisząca na maszynie szuka posady kasjerki, inkasentki lub maszynistki. Oferty Kurjer zdw 37 610

Pracznia
sumienna i czysta szuka prania 5 zł dziennie. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 502

Poszukujemy
posady dla książkowego, obeznanego w branży zbożowo-młynarskiej, którego zwolnić musieliśmy z powodu redukcji. Polećić go możemy jako pracownika trzeźwego, pilnego i rzetelnego. Zgłoszenia skierować pod adresem Opalenickie Młyny i Kaszarnie Motorowe, Opalenica, pow. Grodziszewski, zdw 37 504

Cukiernik
karmelaz samodzielnym, specjalista słomek poszukuje pracy zaraz. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer zdw 37 210

Wielkopolanka
z ukończoną szkołą handlową i kilkuletnią praktyką na majątku przyjmie posadę księzkową, kasjerką na wsi — dzielnicą obojetną. Może też wyreczyć pania domu, lub udzielić początkujących lekcji dzieciom. Oferty Kurjer zdw 37 703

Dziewczyna
samodzielną poszukuje posady do lepszego domu lub do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 37 706

Kucharka
która ukończyła półroczny kurs Szkoły gospodarczej, z praktyką, szuka posady u samotnej osoby lub probostwie, na majątku. Miejscowość obojetna. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 37 964

Panna
inteligentna, uczciwa i zaufana, znająca dobre szycie i gospodarstwo domowe poszukuje posady jako wyreczyćcia do składu lub dzieł. Oferty Kurjer zdw 4 537

Gospośnia
inteligentna, sympatyczna, lat 28, znająca się na dobrej kuchni szuka posady, gdzie niema pani domu. Oferty Kurjer zdw 37 963

Gospodyni
znająca wykłintna kuchnię poszukuje posady od 1. IV. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 935

Książkowa
młodsza z trzyletnią praktyką poszukuje posady od 1. 4. lub później. Łaskawe zgłoszenia „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 54.26. Pw 10 180.54.26

Bufetowa
poszukuje posady od 1 kwietnia Zgłoszenia do Kurjera zdw 37 687

Szofer
monter z 6-letnią praktyką, żonaty poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 37 680

Młodzieńiec
z ukończoną VI klasą wydziałowa poszukuje miejsca ucznia-laboranta u dentysty w Poznaniu lub na prowincji. Łaskawe zgłoszenia pod adresem: Z. Bielczyk, Rogoźno (Wlkp.) zdw 37 575

Służąca
do wszystkiego, z cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 37 164

Z kaucej
500 zł kawaler lat 27 poszukuje stałej posady. Oferty Kurjer zdw 37 245

Służąca
do wszystkiego, z dobrymi świadectwami poszukuje posady tylko w lepszym domu od 1. 4. Oferty Kurjer zdw 37 153

Poszukuje
prania i prasowania. Oferty Kurjer zdw 37 294

Kierownik
krochmalni i gorzelni, wykształcenie średnie, lat 45, kilkonastoletnia praktyka, zmieni posadę od 1 lipca r. b. Przyjmie oddzielnie krochmalnie — gorzelnie z oddziałem rektyfikacyjnym. — Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 34 654

Panienska
lat 15, poszukuje zajęcia, najchętniej do dzieł. Kraszewskiego 15, pani Darcz. jw 3581

Inteligentna
wdowa, wiek średni przyjmie posadę biurową, wyreczyćcia lub inną odpowiednią. Zna szycie, zajmij się dziełmi. Oferty Kurjer zdw 37 232

Słuchacz
prawa (na ukończeniu) o dobrej reputacji, z długoletnią praktyką dziennikarską, znający zasady księzkowości, język polski, niemiecki, francuski, piszący na maszynie, w rozpaczkowym położeniu, szuka jakiegokolwiek zajęcia. Kurjer zdw 37 711

Długoletni dyrektor banku
najlepsze referencje, doskonały fachowiec-organizator, mający rozległe stosunki w kraju i zagranicą, obejmie posadę w bankowości lub przynajmniej. Zgłoszenia do Kurjera zdw 36 843

28 WOLNE MIEJSCA

Potrzebna
zaraz siła do zakładu fotograficznego. Zgłoszenia osobiste lub z odpisem świadectw i dołączeniem fotografii Fa S. Spizewski, Srem, Poznańska 4. zdw 37 630

Posługaczka
potrzebna. Nowicki, Górna Wilda 90. zdw 38 266

Sto
Zł. dziennie mogą panowie przy lekkiej akwizycji zarobić. Zgłoszenie śniadeckich 30. II. 4—7. zdw 32 632

Szofer
trzeźwy, samotny, tylko z kilkuletnią praktyką i znajomością ogrodnictwa, ślusarstwa lub rymarstwa potrzebny zaraz. Zgłoszenia z fotografią, odpisami świadectw i podaniem warunków do fabryki „Silvano”, Zagórze Pomorskie koło Gdyni, zdw 36 891

Służąca
do wszelkiej pracy i lekkiej pracy w cukierni potrzebna zaraz. Stary Rynek 55, cukiernia. zdw 38 219

Służąca
uczciwa i czysta, do wszystkiego, z gotowaniem, potrzebna od 1. 4. Ul. Mickiewicza 34, I. prawo. zdw 38 216

Służąca
uczciwa, umiejająca samodzielną gotować, tylko dobrze polecona potrzebna od 1. 4. R. Ciałżyńska, Masztalarska 5a, skład. zdw 38 190

Fryzjerka
dzielną potrzebna zaraz. Bukowska 11/13. zdw 38 233

Marszantka
potrzebna. Guzik, Wodna 23. zdw 38 245

Ekspedjentka
potrzebna. Guzik, Wodna 23. zdw 38 244

Potrzebna
służąca zaraz. Wodna 13, Balcerek. zdw 38 241

Dziewczę
do posyłek może się zgłosić — Skrzypczak, Św. Marcin 37, skł. kwiatów. zdw 38 250

Chłopiec
starszy do posyłek potrzebny. — Zgłoszenia tylko z rodzicami pomiędzy 12—1. Skarbowa 20, Pi-restone. zdw 38 256

Dwóch
czeladników rzemieślniczych natychmiast przyjmie Niklasiewicz, Wroniecka 11. zdpw 38 102

Fryzjerka
potrzebna do Teatru Nowego. zdw 38 268

Pomocnik
fryzjerski na stałą i dobrą posadę może się zaraz zgłosić. Feliks Cebula, Kepno, Warszawska 299 nw 9 734

Poszukuje
uczniaroz uczennicy do salonu fryzjerskiego St. Wikowski, Gwarna 12. Pw 10 233-54.45

Fryzjera
damskiego oraz fryzjerki (sily pierwszorzedne) poszukuje zaraz St. Witkowski, Gwarna 12. Pw 10 232-54.44

Apteka
w Poznaniu poszukuje zaraz lub później sily technicznej. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 38 326

Poszukuje
sie 4 inteligentnych i wymownych panów i 2 agentów. Zgłoszenia Wroclawska 22. I. zdw 38 319

Kobieta
starsza, uczciwa potrzebna do dzieł. Szkoła 6. I. zdw 38 315

Potrzebna
dziewczyna Knaflowska, Chwaliszewo 9, tylny dom. zdw 38 301

Służąca
polecona potrzebna. Szwajcarska 19, II. prawo. zdw 38 303

Fryzjerka
potrzebna. Sołacz, Wolyńska 13, fryzjer. zdw 38 343

Piekarszel
za wypożyczenie mi 4 000 zł. a swarantuje majątkiem, dam stałą pracę fachową i mieszkanie kawalerowie mają pierwszeństwo. Ewentualnie młode małżeństwo. Zgłoszenia piśmienne Kurjer zdw 38 344

10.000 kapeluszy
włoszonych, najmniejszych może sprzedać kontentując się zarobkiem 1.— złotego na kapeluszu. Wszyscy do Plucińskiego na Stary Rynek 37. zdw 37 995

Praktykant gospodarczy
placąc za praktykę, może się zgłosić na wielki intensywny majątek od 1 kwietnia. Zgłoszenia: Kurjer zdw 36 904

Chcesz
otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne profesora Sekulowicza. — Warszawa, Żórawia 42 n Kursy wychyca listownie, buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej stenografji nauki handlu prawa, kaligrafji, pisania na maszynie, angielskiego francuskiego, niemieckiego pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwo. Żadajcie prospektów. np 9169

A. A. A.
9 inżynierów, 20 elektrotechników, 24 szoferów, 4 stenografistki, 8 maszynistek i 3 księgowych poszukuje poważnego przedsiębiorstwa samochodowego — akcyjnego. Szczegóły w ostatnim numerze tygodnika Automobility i Lotnika „Autolot”. Tw 1233

Ogrodowy
nie żonaty, uczciwy i pracowity, znający się na kwaciarstwie i warsztatowo potrzebny natychmiast. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 37 882

Maszynistka
biegle pisząca na maszynie A. E. G. z starannym i ładnym charakterem pisma potrzebna. Zgłoszenia Kurjer zdw 37 977

Służąca
do wszystkiego od 1. 4. potrzebna. Stanisław Pluciński, Piotra Wawrzyńskiego 43, dom ogrodowy, parter, lewo. zdw 38 354

Służąca
z dobrem gotowaniem do wszystkiego bezwzględnie czysta, z długoletnimi świadectwami do 2 osób. Zgłoszenia Krynicka, Szarmarzewskiego 11. zdw 38 002

Chłopiec
do posyłek potrzebny. Sekretarjat Warty. Aleje Marcinkowskiego 26. zdw 37 969

Dziewczyny
do pomocy gospodyni i sprzątan 3 pokoi poszukuje od 1. 4. 30 Dwór Łaskownica Mała, p. Grylewo. Zgłoszenia nadsyłać z kopią świadectw. zdw 37 676

Służąca
z gotowaniem potrzebna od 1. 4. Masztalarska 7, II., prawo. zdw 37 971

Dziewczyna
młodsza potrzebna od 1. 4. M. Sielski, Śródka, Podwale 1, do Warowni Reformatorów. zdw 38 317

Chemigrafia
trawiacza kreskowego na stałą posadę zaraz poszukuje „Chemigrafia”, Poznań, Ratajczaka 13. zdw 38 332

Marszantki
młodszej sumiennej poszukuje natychmiast. Bandel, Piekary 1, skł. kapeluszy. zdw 38 273

3 ekspedjentki
potrzebne od 1. IV. 30. do składu obuwiar. Zgłoszenia do Kurjera zdw 38 175

Uczeń
uczciwych rodziców może się zaraz zgłosić. Antoni Rose, Nowa 7. Pw 10216-13.87

Młodszy technik
z branży maszyn potrzebny od 1. 4. Zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia do Kurjera zdw 38 312

Młodszy pomocnik
z branży żelaza do wszelkich prac biurowych, piszący również na maszynie potrzebny od 1. 4. Zgłoszenia z podaniem pensji do Kurjera zdw 38 311

Służąca
bardzo dobrze gotująca, z dobrymi, długoletnimi referencjami, potrzebna do wszystkiego od 1 kwietnia Zgłoszenia piśmienne do Kurjera zdw 38 280

Starszej
dziewczyny wiejskiej, uczciwej i pracowitej, z dobrimi świadectwami, do wszelkich prac domowych, mającej pojecie o gotowaniu poszukuje zaraz młode małżeństwo do Starogardu (Pomorze), Koszta podróży zwraca się. Reflektujcie się tylko na dziewczynę, pożądaną, której zależy na lepszej i stałej posadzie. Piśmienne zgłoszenia z odpisami świadectw do Kurjera zdw 38 283

Uczeń
fryzjerski może się zgłosić. — Wierzbicice 27. zdw 38 278

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem potrzebna od 1. 4. Zgłoszenia Stary Rynek 73, II., od 9—1 i 4—6. rw 9 260

Ekspedjentka
z branży obuwiar potrzebna zaraz. Skrzypczak, Stary Rynek 56. rw 9 263

Ekspedjentki
kasjerka branży konfekcji damskiej potrzebne. Stankiewicz, Stary Rynek 84. rw 9 256

Uczeń
i czeladnik rzemieślnicy mogą się zgłosić. Antoni Purał, mistrz rzemieślnicy, Poznań, Wierzbicice 46. zdw 38 046

Potrzebna
służąca do wszystkiego. Konieczna, Pocztowa 11. zdw 38 041

Stolarz
młody, sumienny poszukuje pracy. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer zdw 38 013/4

Osoba
do samotnego pana, która zajęłaby się małym gospodarstwem domowym i pomogła w składzie potrzebna od 1. 4. na stałą posadę. Wymagana kaucja do 500.— złotych. Oferty Kurjer zdw 38 031

Kucharka
na wieś pracowita, skromna 1. 4. Zgłoszenia osobiste w sobotę 3—6 Patrona Jackowskiego 19, parter, prawo. zdw 38 028

Bufetowa i kucharka
potrzebne od 1. 4. lub 15. 4. Chłopiec uczciwych rodziców do sprządaży papierosów może się zgłosić zaraz. — Zgłoszenia od 4 po poł. „Europa”, ul. Marszałka Focha 4. zdw 38 144

Pończochy - Skarpetki
wszelkie gatunki polecia korzystnie detalicznie i hurtownie D./H. „Julpol” firma chrześ. Poznań. Rzezypospolitej 3. Cenniki hurtowe bezpłatnie.

Służąca
potrzebna do wszystkiego. Żupańskiego 5, rzeźnictwo. zdw 38 097

Służąca
samodzielnie gotująca do wszystkiego od 1 kwietnia Strozecka, Focha 36. zdw 38 105

Dziewczyna
do dzieł, zdrowa, czysta i religijna, umiejająca szyc, prasować i cerować najchętniej z prowincji, potrzebna od 1 kwietnia. Piśmienne zgłoszenia z życiorysem, fotografią i podaniem wysokości wymaganej pensji przyjmujcie H. Siarkówna, Poznań, Debiec, plac Lipowy 3. zdw 38 104

Służąca
wiejska do wszystkiego potrzebna. — Zgłoszenia Piotrowska, Spokojna 16, II. zdw 38 094

Dziewczyna
młodsza do dzieł, czysta, zdrowa, kochająca dzieł, może się zaraz zgłosić. M. Barelkowska, Woźna 18, II. pr., godz. przyjeź 5—7. zdw 38 296

Przyjmę
1 kwietnia na kurs ondulacji i manieury. Salon fryzjerski. Zgłoszenia Kurjer zdw 38 079

Służąca
silna i zdrowa do wszelkiej pracy domowej potrzebna zaraz. — Adres poda Kurjer zdw 38 078

Pracznia
potrzebna. Wielkopolska Fabryka Bielizny W. Rakowski, ul. Pocztowa 1. zdw 38 290/1

Zaraz
potrzebna młodsza asystentka o skromnych wymaganiach. Warunki uprasza się nadesłać do Apteki w Chodzieży. Język niemiecki pożądanym. zdw 38 069

Uczennice
do szycia bielizny potrzebne. — Skryta 7, III. lewo. zdw 38 134

Dziewczyna
uczciwa, z gotowaniem, do wszystkiego od 1. 4. potrzebna. Fromm Wielka 15, III. zdw 38 168

Dziewczyna
młodsza do lekkich prac domowych od 1. 4. potrzebna. Mossakowska, Kochanowskiego 17, II. wejście. zdw 38 146

Dobrze
polec. służąca do wszystkiego, bez spania, potrzebna od 1. 4. 30. Stary Rynek 85, III p. zdw 38 149

Zaraz
potrzebny kierownik komisji i pośrednictwa z kaucej. Oferty Kurjer zdw 38 212

Dziewczę
potrzebne do wszystkiego. Polwiejska 38 a, Sollich. zdw 38 211

dobrze zakupiono
bo Choyński
MATERIAŁY NA UBRANIA, SUKNIE, DYWAŃY, PRANKI

Pw 10181/182

Humor zagraniczny

Co ty robisz na ulicy o tak późnej godzinie?
Szukam mieszkania...
Co?!
Tak, własnego mieszkania!
(London Opinion) S. F.

Przedpłata za kwiecień 1930 r. za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu z dniami 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 1930. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą przesyłają w zakładzie, strajkach i t. p. wydawn. nie odpowiada za dostarczenie pisma a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub ods